

תל אביב
יפו
TEL AVIV
YAFU

עיר ללא הפסקה

2019 שנתון סטטיסטי

מס. 58

עיקרי הנתונים והמגמות

נתונים

פתח דבר

"מה עושים העצים? צומחים.

ומה הבתים עושים? עומדים." (אני שואל, ע. הלל)

תשובות "מעט יותר" מעמיקות לשאלות החשובות האלה ורבות אחרות - אפשר למצוא בשנתון הסטטיסטי של תל-אביב-יפו לשנת 2019. המעיין בו ימצא שהבתים בעיר לא סתם עומדים. הם מתחדשים, משופצים, גבהים ומתרבים. בשנה החולפת סיימו לבנות בעיר כ- 600,000 מ"ר - כ-70% משטח זה יועד למגורים. מתוך סך הדירות למגורים שבנייתן החלה בשנה החולפת, כ-60% היו בנות 1-3 חדרים.

המעין בשנתון הסטטיסטי יגלה שצדק המשורר, העצים בעיר צומחים - והרבה! וגם נותנים צל, ומקררים את אקלים העיר, אפילו משפרים את מצב הרוח. שטח ה"דיאות הירוקות" בעיר, הכולל פארקים, גנים, חורשות, פסי ירק, שטחי בור (ואינו כולל גינות פרטיות) מתפרש על פני רבע משטח העיר ועומד על יותר מ-12 אלף דונם.

תושבים, חוקרים ומתעניינים, המעינים בשנתון הסטטיסטי, יפגשו בו את פניה הרב-גונית והדינמית של תל-אביב-יפו, כפי שעולים ומשתקפים מנתונים רבים במגוון תחומים הנוגעים לאוכלוסיית תושבי העיר, לתשתיות ולשירותים הניתנים בה.

המידע החשוב הזה מסייע בידינו בתכנון המדיניות העירונית וביצירת פתרונות לצרכי העתיד, והוא מראה כי העיר שלנו מתחזקת ומתפתחת, ואיכות החיים בה במגמת עליה.

איסוף הנתונים ומלאכת העיבוד, המחקר והניתוח הם פרי עבודה מאומצת ועקבית של המרכז למחקר כלכלי וחברתי, והוא מוגש כאן במהדורה מקוונת, קלה לשימוש וזמינה מכל מקום - לטובת כל אוהבי העיר, חוקריה ומתעדיה, המבקשים להשתתף בעיצוב דמותה ובהשפעה על דרכה ועל אופייה.

"ומה עושה אני? - כלום.

אני? - אני שואל, סתם אני שואל"

שלכם,

רון חולדאי

ראש עיריית תל-אביב-יפו

הקדמה

חוברת 'עיקרי' הנתונים והמגמות' מציגה את הנתונים העיקריים על תל-אביב-יפו ואת המגמות והשינויים שחלו בה בתחומים שונים. הנתונים שבחברת זו נאספים ממקורות רבים: היחידות השונות בעירייה, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הביטוח הלאומי וגופים ממשלתיים, ציבוריים ופרטיים.

להלן מספר נתונים ומגמות בולטים שמוצגים בחוברת:

- **אוכלוסיית העיר** מנתה 451,520 נפש (דצמבר 2018) ובחמש השנים האחרונות היא במגמת עלייה של כ-1.5% בממוצע לשנה. התוספת העיקרית לגידול האוכלוסייה היא הילודה.
 - **מאזן ההגירה בין יישובים** (ההפרש בין מספר הנכנסים לעיר מיישובים אחרים בישראל לבין מספר היוצאים מהעיר ליישובים אחרים) היה חיובי ועמד על כ-600 תושבים.
 - **מספר משקי הבית עם ילדים עד גיל 18** נמצא במגמת עלייה - בין השנים 2011-2018 שיעור הגידול במשקי בית עם ילדים היה כ-26% בעוד ששיעור הגידול בכלל משקי הבית בעיר היה 12%.
 - בעיר **מועסקים** 424,800 איש. מספר המועסקים נמצא במגמת עלייה לאורך השנים. בעשור האחרון חל גידול של 14%, שרובו נבע מהעלייה במספר המועסקים תושבי העיר. בשנת 2018, כ-12% מהמועסקים בעיר מועסקים בתחום ההיי-טק, והם מהווים כ-15% מהמועסקים בתחום ההיי-טק בישראל.
 - במלונות התיירות בעיר היו בשנת 2018 כ-1,541,800 אורחים (תיירים מחו"ל וישראלים) - זהו שיא הן במספר התיירים מחו"ל (יותר ממיליון תיירים) והן במספר האורחים מישראל (יותר מחצי מיליון).
 - **אזור שרונה** (רובע 6), הוא אזור שעבר שינויים בעשור האחרון. באזור זה כמות יחידות העסקים גדולה מכמות דירות המגורים. אך, בשנים האחרונות גדלה כמות הדירות באזור. בעשור האחרון, הייתה עלייה גדולה במספר היחידות למגורים (50%) וכן גידול משמעותי במספר התושבים (45%). ביחידות שלא למגורים העלייה הייתה קטנה יותר (18%). זאת כתוצאה מאיכלוס הדירות שנבנו באזור זה ובמיוחד במתחם השוק הסיטונאי.
- בחוברת ישנם נתונים ומגמות רבים נוספים המתארים את השינויים בעיר בשנים האחרונות. פירוט נוסף של הנתונים המופיעים בחוברת זו ניתן למצוא בשנתון הסטטיסטי המלא המתפרסם באתר האינטרנט של עיריית תל-אביב-יפו. באתר זה מופיעים פירוט נוספים: סקרי תושבים, מחקרים ועבודות מגוונות (כתובת האתר: <https://www.tel-aviv.gov.il/statistics.aspx>).
- ברצוני להודות לכל הגורמים ולכל בעלי התפקידים שסיפקו לנו את הנתונים ובמיוחד לחוקרי המרכז למחקר שעמלו רבות על הכנת חוברת זו.

בברכה,

לאה אשוח

מנהלת המרכז למחקר כלכלי וחברתי

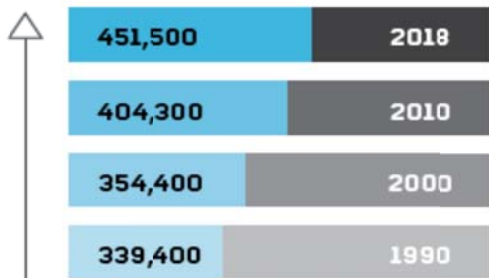
תוכן העניינים

3	אוכלוסייה
12	משקי בית ורמת חיים
17	שירותים חברתיים וביטוח לאומי
21	חינוך והשכלה
27	תרבות ופנאי
30	דיוור ובינוי
34	עסקים ותעשייה
37	תעסוקה
43	תיירות
48	סדר ציבורי
51	קיימות
58	תקציב העירייה

אוכלוסייה

נתונים נבחרים 2018

תושבים בתל-אביב-יפו*

משנות ה-90 אוכלוסיית העיר במגמת עלייה

451,500
5% מישראל

מקורות גידול

(ממוצע לשנים 2016-2018)

ריבוי טבעי

ריבוי טבעי הוא ההפרש בין נולדים לבין הנפטרים. הריבוי הטבעי תורם משמעותית לגידול במספר התושבים - בין השנים 2016-2018 חל צמצום קל (5%) בריבוי הטבעי

הגירה בין יישובית

מאזן ההגירה בין יישובים (ממוצע 2016-2018)

-1,130

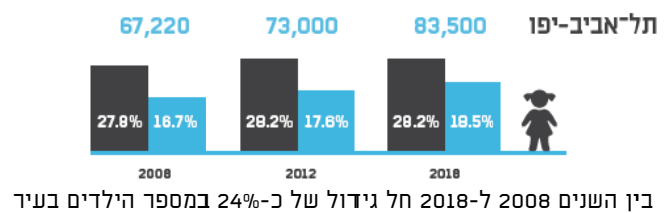
למרות שבשנים האחרונות מאזן ההגירה בין יישובים היה שלילי לראשונה מזה כעשור, בשנת 2018 נרשם מאזן חיובי בהגירה בין יישובים שעמד על כ-600 איש

הגירה בינלאומית

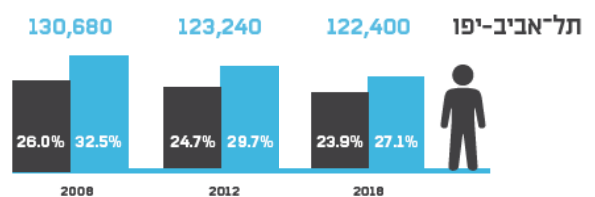
+3,200
עולים שעלו לישראל
והשתקעו בתל-אביב-יפו

ילדים עד גיל 15

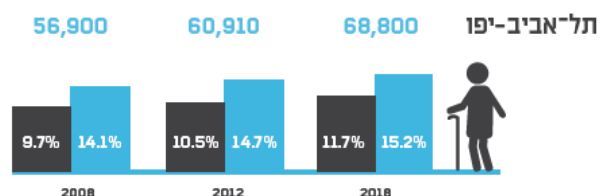
בין השנים 2008 ל-2018 חל גידול של כ-24% במספר הילדים בעיר

צעירים בני 18 עד 35

בין השנים 2008 ל-2018 חל צמצום של כ-6% במספר הצעירים בעיר

בני 65+

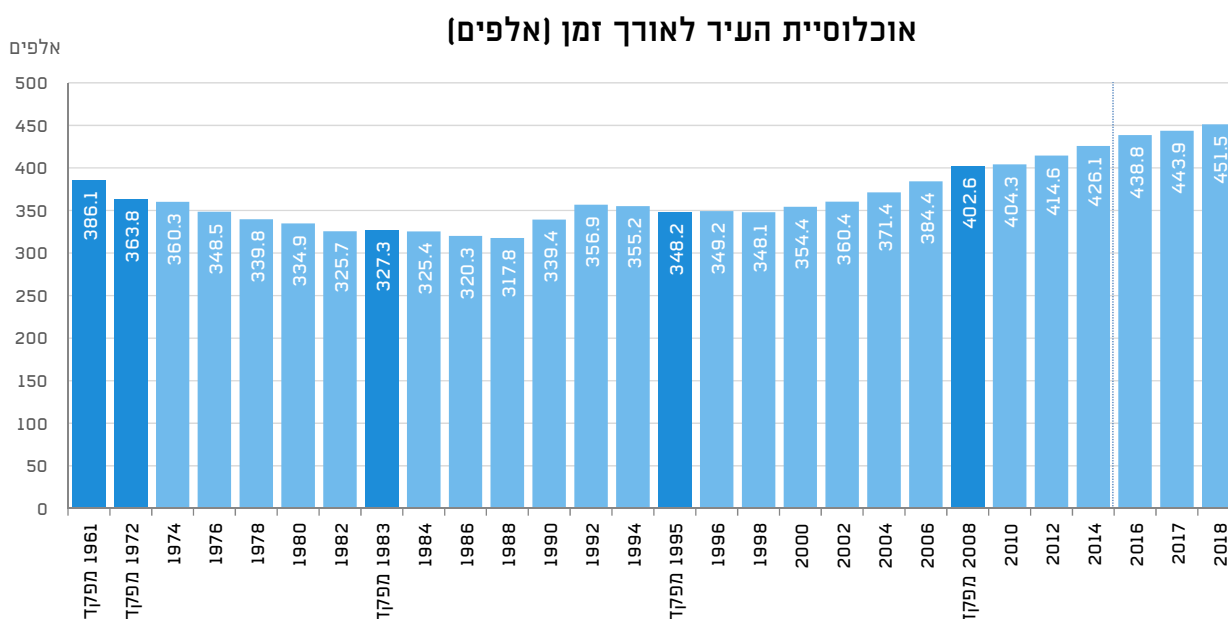
בין השנים 2008 ל-2018 חל גידול של כ-21% במספר בני 65 ומעלה

■ תל-אביב-יפו
■ ישראל

מאמצע שנות ה-90' אוכלוסיית העיר נמצאת במגמת גידול עקבית. עם זאת, חלקה של האוכלוסייה בתל-אביב-יפו מכלל אוכלוסיית ישראל הצטמצם בהדרגה ובשנת 2018 עמד על 5% בלבד. לתל-אביב-יפו מבנה דמוגרפי שונה מהמבנה הדמוגרפי של ישראל ושאר הערים הגדולות (כמו ירושלים, חיפה, ראשון לציון, אשדוד ופתח תקווה) המתבטא באחוז הגבוה של צעירים בגילאי 18 עד 35. בהשוואה לישראל, בתל-אביב-יפו אחוז גבוה יחסית של אוכלוסייה מבוגרת בגילאי 65 ומעלה ואחוז קטן יחסית של ילדים עד גיל 15. בעשור האחרון חלה עלייה גדולה במספר הילדים עד גיל 15 ובמספר בני 65 ומעלה.

1. גודל האוכלוסייה

- בסוף 2018 גודלה של אוכלוסיית העיר הגיע לשיא מאז היווסדה של העיר - 451,520 תושבים.
- חלקה של אוכלוסיית תל-אביב-יפו מכלל אוכלוסיית ישראל הלך והצטמצם עם השנים: בראשית שנות ה-60' אוכלוסיית העיר היוותה כ-18% מכלל ישראל וב-2018 היא היוותה 5%.
- תל-אביב-יפו היא העיר השנייה בגודלה בישראל, אחרי ירושלים שמנתה בשנת 2018 כ-919,440 תושבים, ולפני חיפה שמנתה באותה השנה כ-283,640 תושבים.
- בעיר חיים גם כמה עשרות אלפי תושבים שאינם אזרחי המדינה - מהגרי עבודה (חלקם חוקיים וחלקם לא חוקיים), מסתננים, מבקשי מקלט ופליטים. הנתונים המוצגים כאן אינם כוללים אוכלוסייה ז.

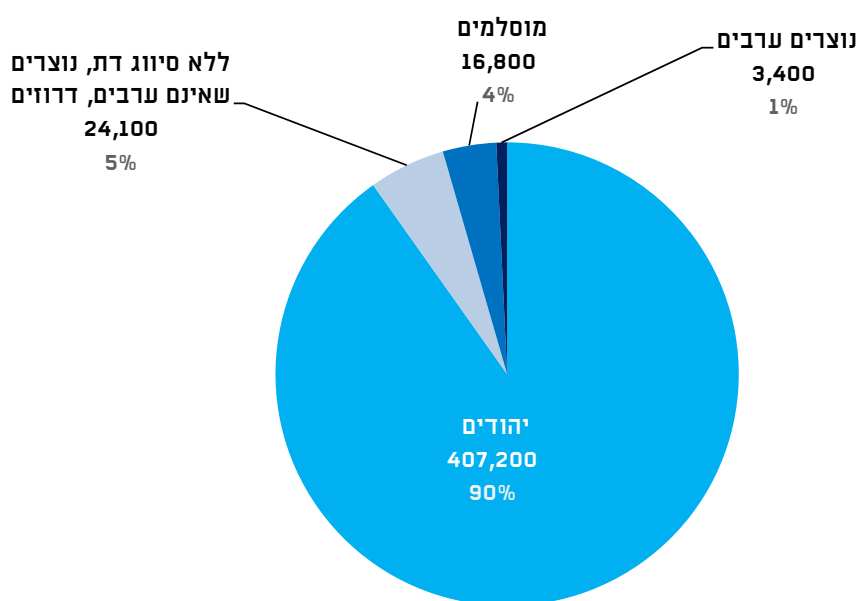

הערה: עד שנת 2016 השנים מוצגות בדילוגים. הנתונים אינם כוללים את האוכלוסייה הזרה שגרה בעיר.

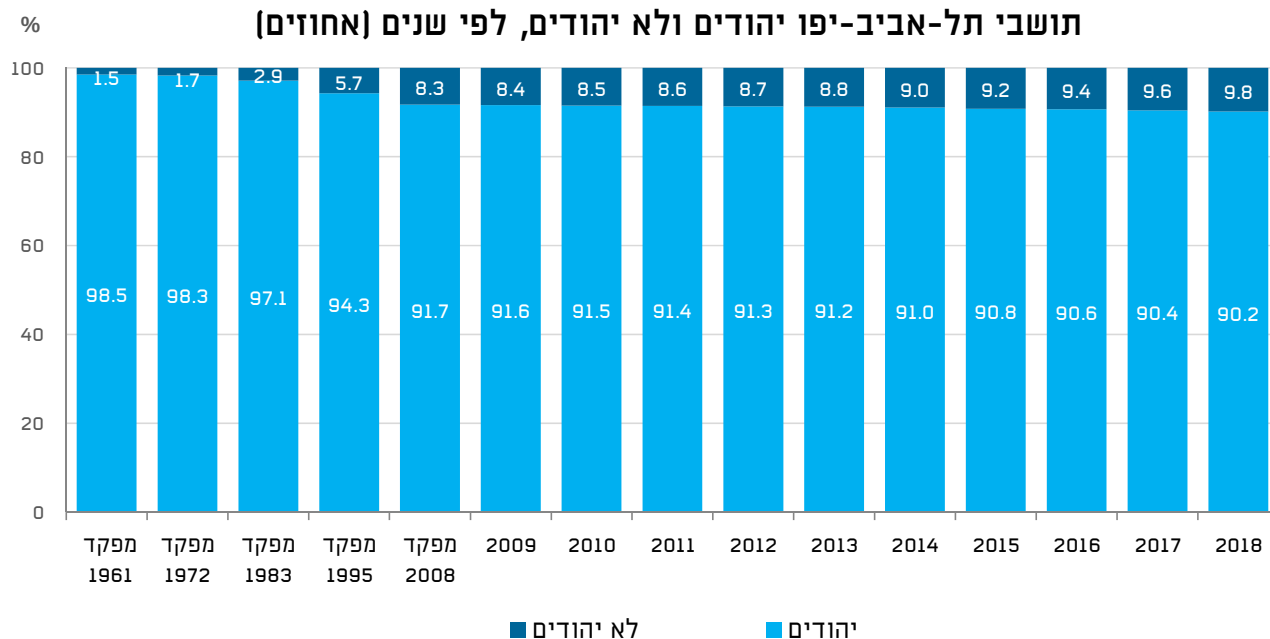
אוכלוסייה, לפי דת

- בעיר ישנן שלוש קבוצות דת עיקריות: יהודים, מוסלמים ונוצרים.
- הרוב המוחלט הם יהודים - 407,200 תושבים (כ-90%). מספר הלא יהודים קטן יחסית - כ-44,330 ומתוכם כ-20,370 ערבים (מוסלמים, נוצרים ודרוזים).
- שיעור האוכלוסייה היהודית מכלל האוכלוסייה בעיר מצטמצם בשיעור שנתי מאוד קטן אך עקבי לאורך השנים, כך שבחמש השנים האחרונות שיעור האוכלוסייה היהודית ירד בכ-1% (מ-91% בשנת 2014 ל-90% בשנת 2018).

אוכלוסייה, לפי דת (מספרים מעוגלים ואחוזים), 2018

תושבי תל-אביב-יפו יהודים ולא יהודים, לפי שנים (אחוזים)

2. אוכלוסייה, לפי גיל

באופן כללי, אוכלוסיית העיר מבוגרת יותר בהשוואה לאוכלוסיית ישראל - חציון הגיל בתל-אביב-יפו הוא 35.9 לעומת חציון הגיל בישראל 29.9. המבנה הדמוגרפי הייחודי של אוכלוסיית העיר בא לידי ביטוי בשלוש קבוצות גיל:

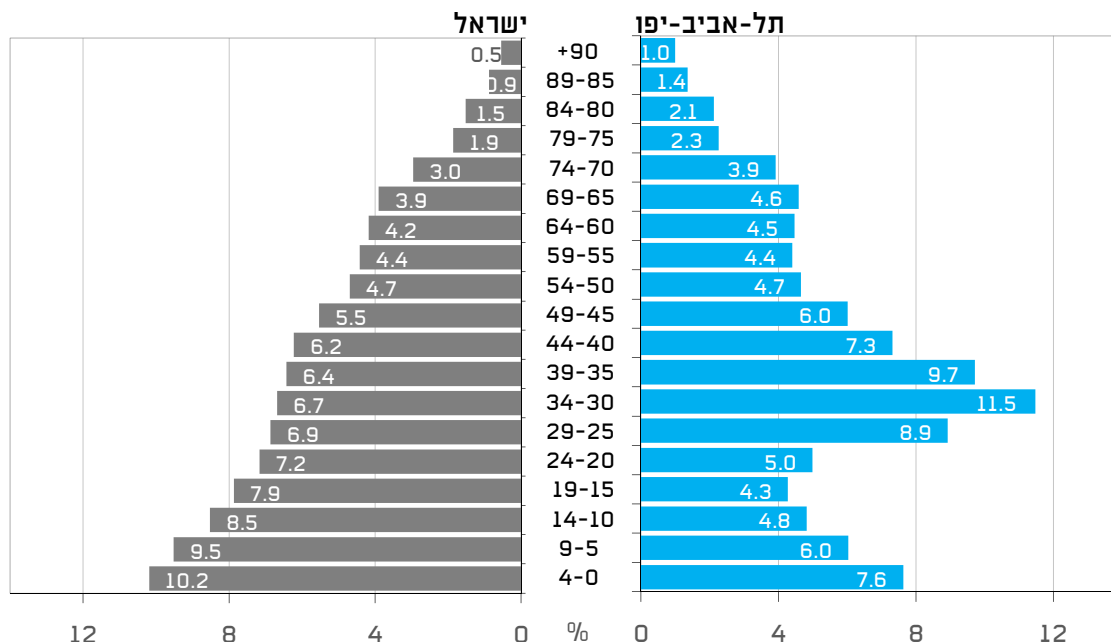
- קבוצת בני ה-65 ומעלה - חלקה היחסי של קבוצה זו מכלל אוכלוסיית העיר הוא גדול יותר בהשוואה לחלקה באוכלוסיית ישראל (כ-15%, בהשוואה לכ-12%, בהתאמה); בחמש השנים האחרונות חלה עלייה של כ-8% במספר בני ה-65 ומעלה (מאז שנת 2008 אוכלוסייה זו גדלה ביותר מ-20%).

- בקרב הצעירים בגילאי 18 עד 35 בולטת קבוצת בני ה-25 עד 35 שחלקה היחסי מתוך כלל האוכלוסיית העיר גדול בהשוואה לחלקה היחסי באוכלוסיית ישראל (כ-20%, בהשוואה לכ-14%,

בהתאמה); עם זאת, שיעור האוכלוסייה הזו (25 עד 34) במגמת צמצום הדרגתית - בחמש השנים האחרונות (2014-2018) חל בה צמצום של כ-2%.

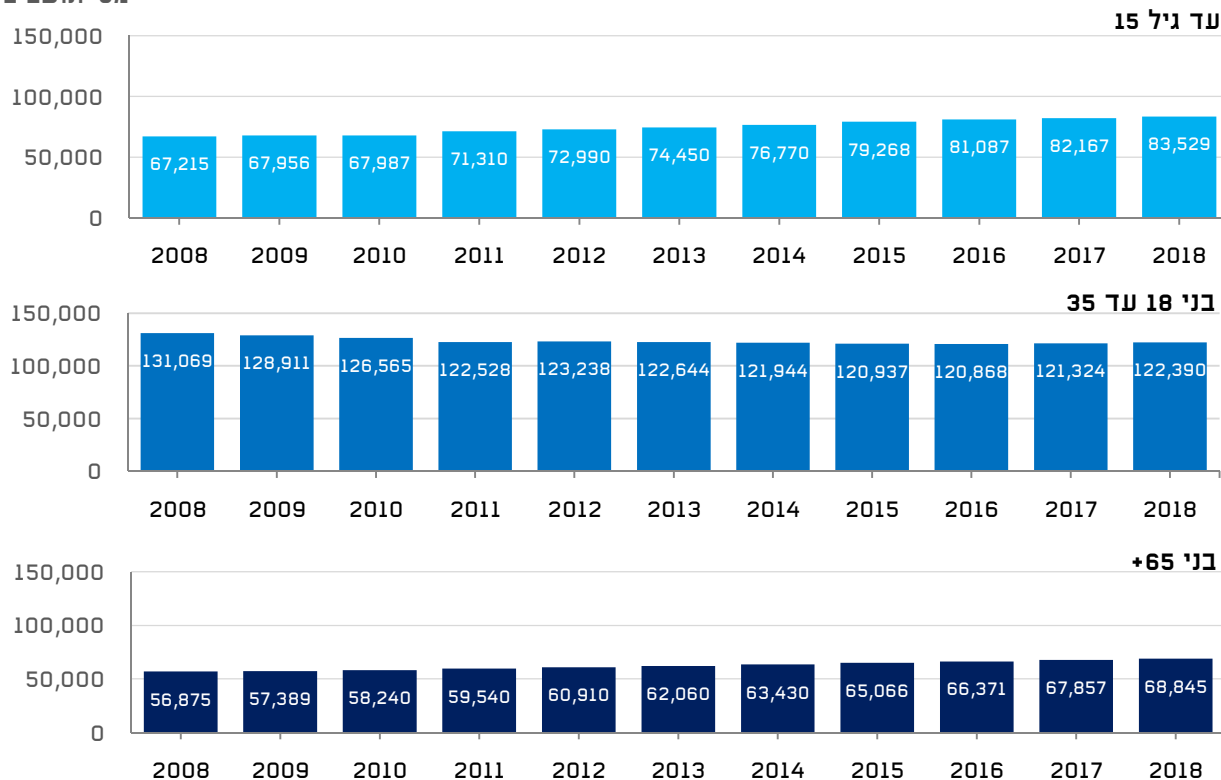
קבוצת הילדים עד גיל 15, שחלקה היחסי בתל-אביב-יפו קטן משמעותית בהשוואה לישראל (כ-18%, בהשוואה לכ-28%). בחמש השנים האחרונות חלה עלייה גדולה במספר הילדים בגילאים אלו (גידול של כ-9%), ובהשוואה לשנת 2008 אוכלוסייה זו גדלה בכ-24%.

אוכלוסייה בתל-אביב-יפו ובשראל, לפי גיל, 2018 (אחוזים)

אוכלוסייה לפי קבוצות גיל נבחרות לאורך השנים

מס' תושבים

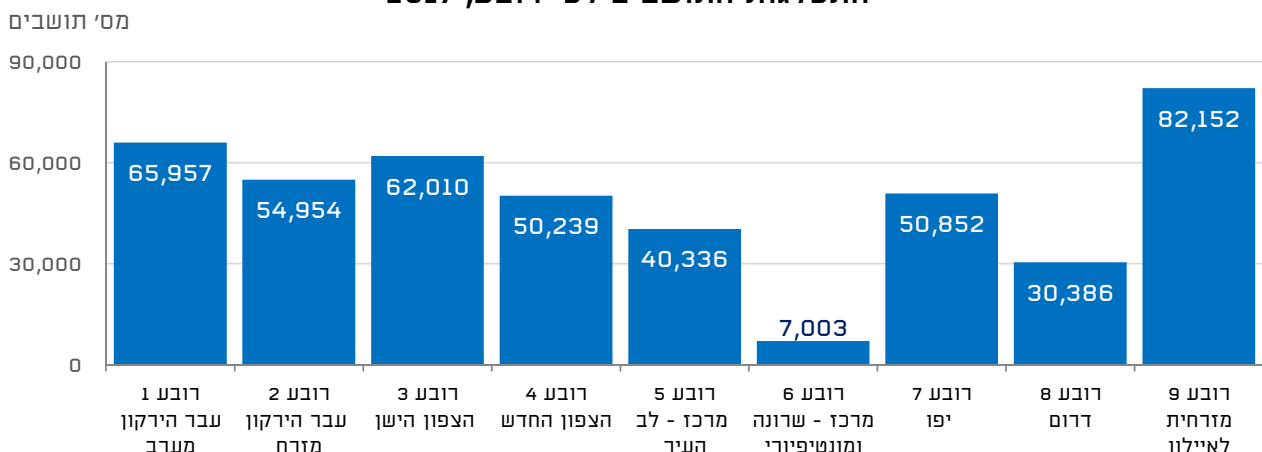

3. אוכלוסייה, לפי אזור

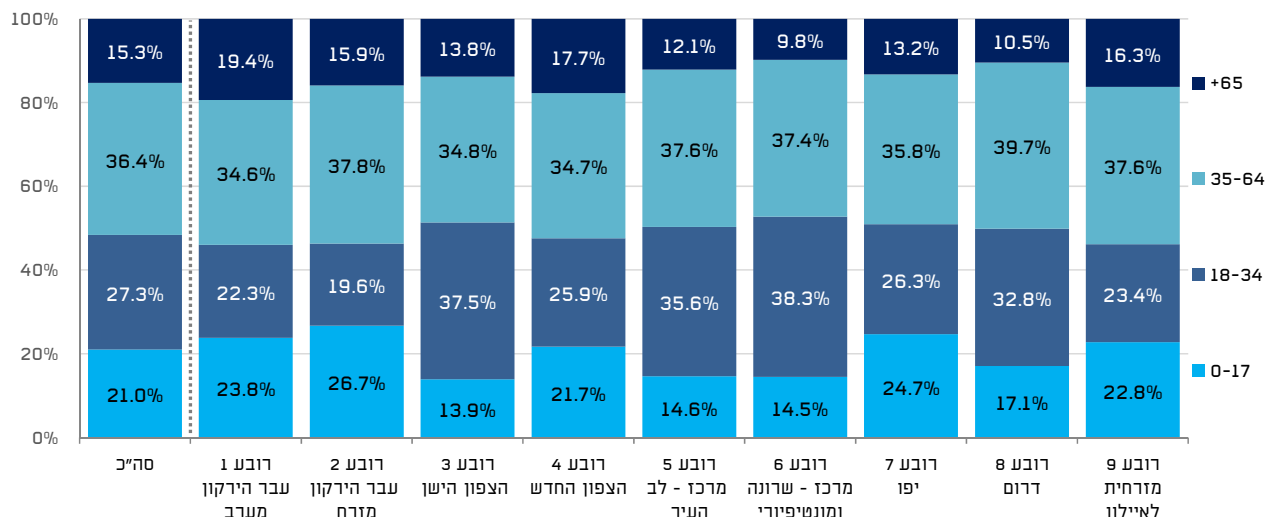
אוכלוסיית העיר מתפרסת בעיר ב-9 רבעים. הרבעים שונים אלו מאלו מבחינת השטח שלהם, מבחינת כמות האוכלוסייה המתגוררת בהם, מבחינת הרכב גילאי התושבים ועוד (הנתונים המעודכנים ביותר בפילוח לפי רבעים הם מסוף שנת 2017).

- רובע 9 (מזרחית לאילון), בולט בהשוואה לשאר הרבעים בשל היותו הרובע עם מספר התושבים הגדול ביותר (למעלה מ-82,000 תושבים המהווים כ-19% מכלל התושבים בעיר). רובע 9 דומה בהרכבו הדמוגרפי להרכב הכלל עירוני. ברובע 9 אחוז גבוה של מבוגרים בגילאי 64-35 (כ-38%) ואחוז גבוה של ילדים בגילאי 0-17 (כ-23%). כמו כן, ברובע זה, אחוז נמוך יותר של צעירים בגילאי 18-34 (כ-23%), וזאת בשונה מאחוז הגבוה יותר של קבוצה זו בכלל העיר (כ-27%).
- רובע 1 (עבר הירקון המערבי) הוא הרובע השני בגודלו (כ-65,960 תושבים). ברובע 1 האחוז הגבוה ביותר של בני 65 ומעלה, בהשוואה לשאר הרבעים (כ-19%).
- רובע 3 (הצפון הישן) גם הוא גדול יחסית בהשוואה לשאר הרבעים (כ-62,000 תושבים) - ברובע זה בולט האחוז הנמוך של ילדים בגילאי 0-17 (כ-14%) ומאידך, בולט האחוז הגבוה של צעירים, בגילאי 18-34 (כ-38%) - אחוז גבוה משמעותית בהשוואה לאחוז קבוצת גיל זו בכלל העיר (כ-27%).
- רובע 6 (המערב) למרות מספר התושבים המועט המתגורר בו בהשוואה לשאר רבעי העיר (כ-7,000 תושבים בשנת 2017), הוא רובע שצמח משמעותית במהלך השנים האחרונות: בעשור האחרון, מאז המפקד משנת 2008 אוכלוסיית הרובע גדלה בכ-45%. עלייה משמעותית (24%) נרשמה בחמש השנים האחרונות (מאז 2013) וזאת כתוצאה מאיכלוס הדירות שנבנו באזור זה, ובמיוחד במתחם ובמתחם השוק הסיטונאי (פרוייקט גינדי TLV).

התפלגות התושבים לפי רובע, 2017

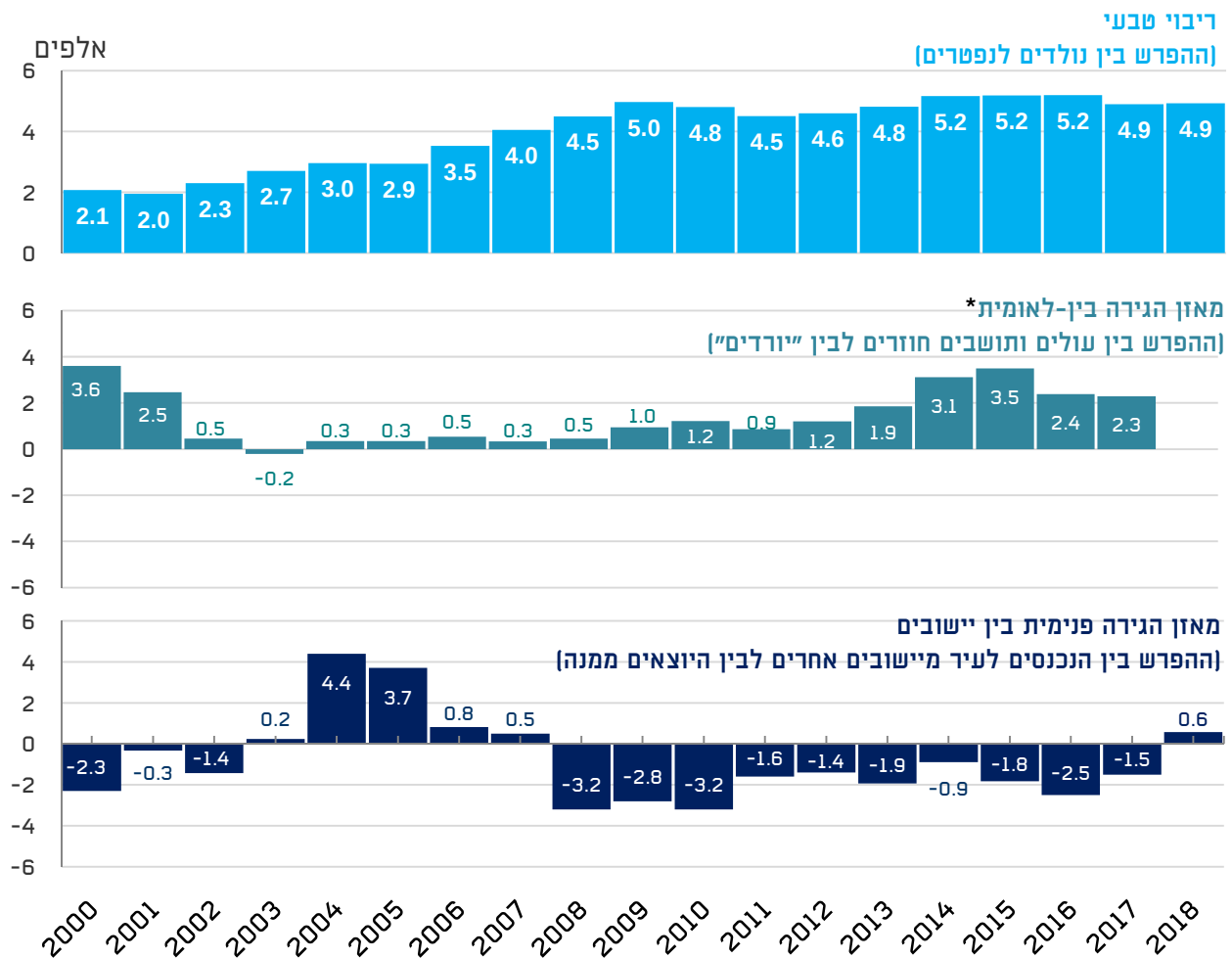
התפלגות התושבים לפי רובע וגיל, 2017 (אחוזים)

4. מקורות שינוי האוכלוסייה

שלושה מקורות עיקריים לשינוי גודל אוכלוסיית העיר: שני מקורות תורמים לגידול אוכלוסיית העיר - הריבוי הטבעי ומאזן ההגירה הבין-לאומי; המקור השלישי - מאזן ההגירה בין יישובים, נוטה בדרך כלל להיות מקור לצמצום האוכלוסייה, אך בשנת 2018 הוא תרם לעלייה במספר תושבי העיר (הסבר בהמשך).

מקורות השינוי העיקריים באוכלוסיית תל-אביב-יפו לאורך השנים

* מאזן הגירה בין-לאומית - טרם פורסם נתון מעודכן לשנת 2018

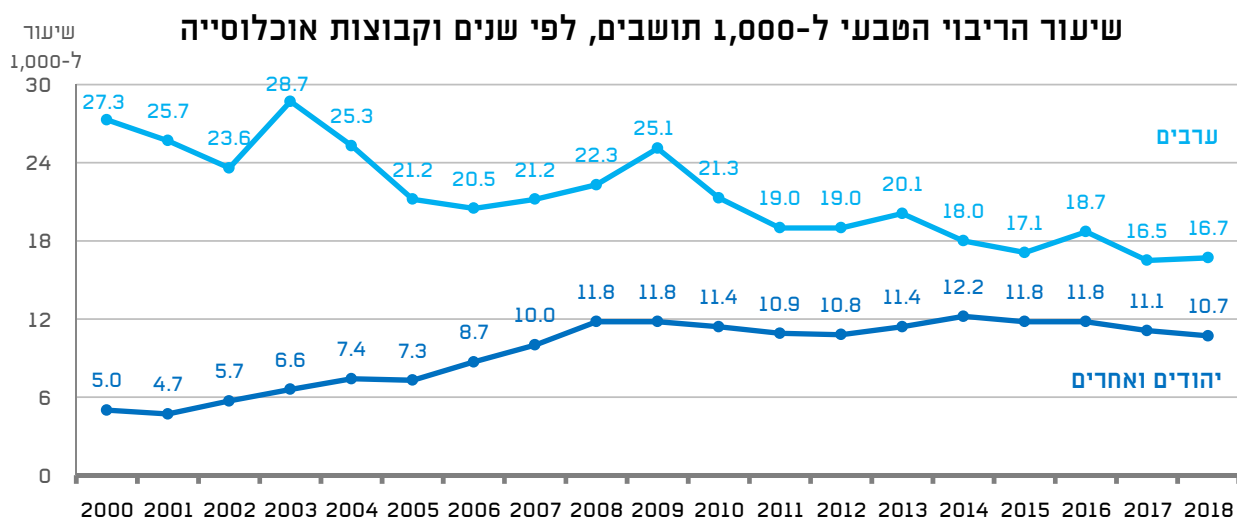
ריבוי טבעי

הריבוי הטבעי הוא ההפרש בין מספר הנולדים לבין מספר הנפטרים בעיר. הריבוי הטבעי בתל-אביב-יפו תורם לגידול אוכלוסיית העיר, שכן מספר הנולדים גדול הרבה יותר ממספר הנפטרים.

- בשנת 2018 הריבוי הטבעי עמד על כ-4,900 נפשות (כ-8,130 לידות וכ-3,200 פטירות).
- בשלוש השנים האחרונות, הריבוי הטבעי תרם לגידול האוכלוסייה בכ-5,000 תושבים בממוצע מדי שנה.
- הריבוי הטבעי במגמת ירידה בשלוש השנים האחרונות וזאת כתוצאה מהצמצום הקל במספר הלידות - בשנת 2016 היו כ-8,530 לידות ובשנת 2018 היו כ-8,130 לידות (ירידה של כ-5%).
- שיעור הריבוי הטבעי ל-1,000 תושבים בקרב האוכלוסייה הערבית גבוה יותר משיעור המקביל בקרב היהודים והאחרים - כ-17 בהשוואה לכ-11, בהתאמה.

תופעה נוספת היא דחיית גיל הלידה בקרב נשים, בתל-אביב-יפו תופעה זו בולטת יותר בהשוואה לישראל.

◦ חלקן של הלידות, בעיקר בקרב נשים יהודיות, שגילן עד 25 יורד בהתמדה משנה לשנה: אם בשנות ה-80' 34% מהנשים ילדו עד גיל 25, הרי שבשנת 2018 רק כ-4% מהנשים ילדו עד גיל זה. ואילו חלקן של הלידות בקרב נשים בגיל 30 ומעלה עלה בתקופה זו בהתמדה מ-30% לכ-80%.

הגירה פנימית בין יישובים

באופן כללי מאזן ההגירה בין יישובים בתל-אביב-יפו שלילי - כלומר מספר היוצאים מהעיר גבוה יותר בהשוואה לאלו שנכנסו אליה.

◦ **בשנת 2018 לראשונה מזה יותר מעשור נרשם מאזן הגירה חיובי** שעמד על כ-600 תושבים. בשנה זו נכנסו לעיר מיישובים אחרים כ-21,880 תושבים ויצאו ממנה כ-21,290 תושבים.

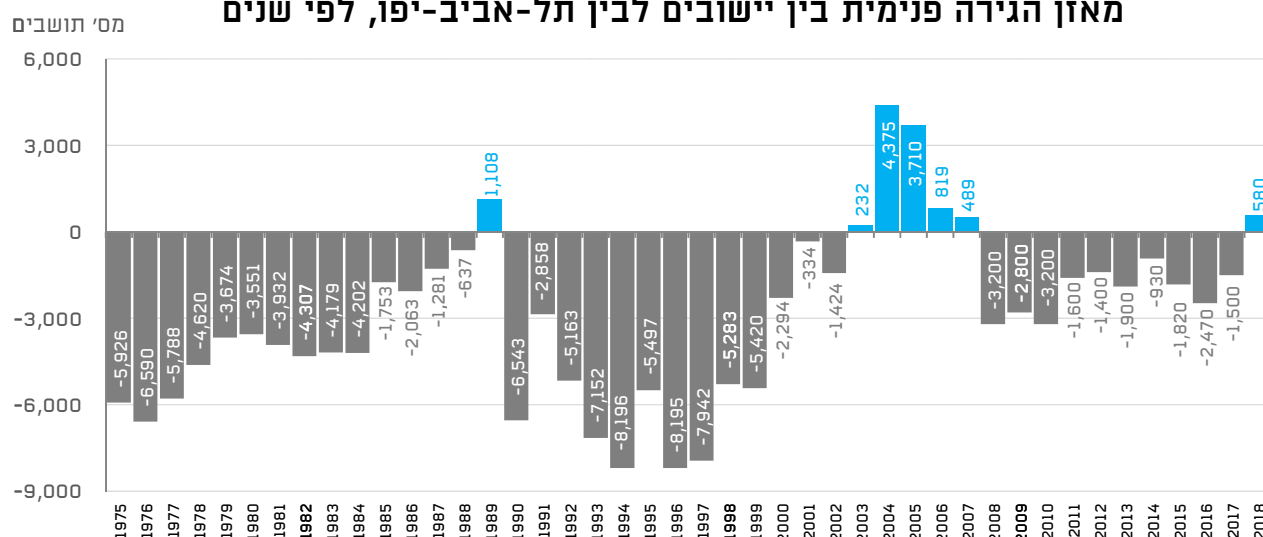
◦ בשלוש השנים האחרונות מאזן ההגירה השלילי הצטמצם עד להפיכתו של המאזן לחיובי.

◦ הנתונים לאורך השנים מלמדים שבקבוצות הצעירים (מגיל 15 ועד 30) מאזן ההגירה חיובי, ובמיוחד בקרב קבוצת הצעירים בגילאי 25 עד 30 (נתוני ההגירה העדכניים ביותר לפי גיל הם משנת 2017).

◦ מאזן ההגירה בין יישובים אינו אחיד בכל רובעי העיר. בחלק מהרבעים המאזן חיובי: ברובע 3 (בצפון הישן) וברבעים 5 ו-6 (במרכז העיר), וזאת כתוצאה מכניסתם של צעירים בגילאי 18 עד 35.

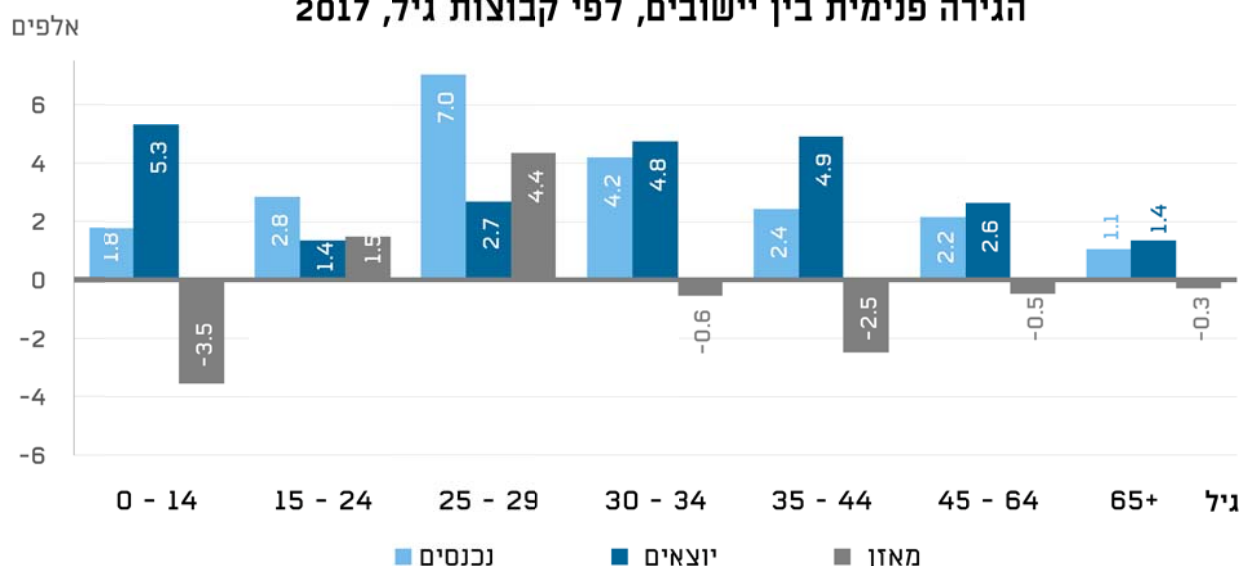
◦ מאזן ההגירה בין היישובים קשור גם למרחק היישובים מתל-אביב-יפו. מאזן ההגירה הוא חיובי עם הערים המרוחקות מתל-אביב-יפו (ירושלים, חיפה, אשדוד, באר שבע וכד'), שלילי עם היישובים הקרובים יותר לתל-אביב-יפו (כמו הוד השרון וכפר סבא), ושלילי במיוחד עם היישובים הגובלים בתל-אביב-יפו (כמו גבעתיים, רמת גן, חולון, רמת השרון וכיו"ב).

מאזן הגירה פנימית בין יישובים לבין תל-אביב-יפו, לפי שנים

הערה: משנת 2008 הנתונים מעוגלים.

הגירה פנימית בין יישובים, לפי קבוצות גיל, 2017

הגירה בתוך תל-אביב-יפו

- בנוסף להגירה בין יישובים קיימת גם הגירה בתוך היישוב. מרכיב זה אינו תורם לגידול אוכלוסיית העיר אבל הוא תורם לשינויים הדמוגרפיים שחלים באזורים השונים של העיר.
- מספר התושבים ששינו את מקום מגוריהם בתוך תל-אביב-יפו עמד ב-2017 על כ-33,700 איש, המהווים כ-8% מכלל תושבי העיר.
- באופן כללי, הנטייה של התושבים היא להישאר בתוך אותו רובע בו הם גרים.
- בשלושה אזורים קיים מאזן שלילי של הגירה בתוך העיר - בצפון הישן (רובע 3) במרכז העיר (רובע 5) ובדרום העיר (רובע 8) - כלומר, מספר התושבים היוצאים מרבעים אלו כדי לגור ברבעים אחרים בעיר, גדול יותר בהשוואה למספר התושבים שנכנסים מרבעים אחרים.

הגירה בין-לאומית

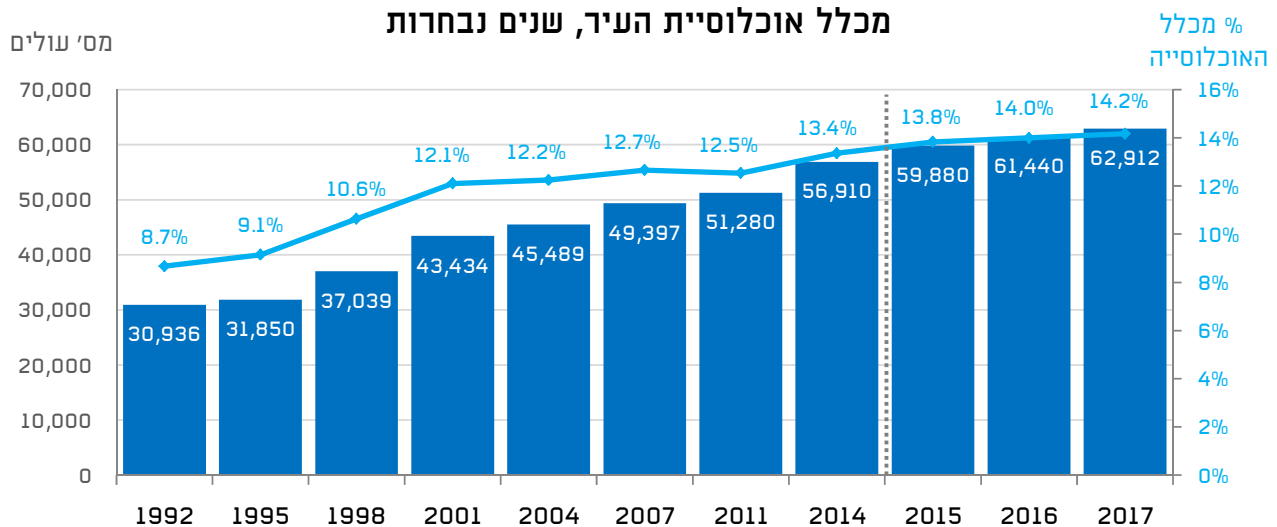
בהגירה הבין-לאומית נכללים המהגרים שנכנסים לישראל או שעוזבים לחו"ל: מהגרים שמגיעים מכוח חוק השבות ("עולים") שהשתקעו לראשונה בתל-אביב-יפו, תושבים שחזרו לישראל לאחר לפחות שנה של שהות רציפה בחו"ל, וכן תושבי העיר שיצאו לחו"ל ("יורדים"), ששהו ברציפות שנה מחוץ לגבולות המדינה.

- מאזן ההגירה הבין-לאומית (ההפרש בין "עולים" ותושבים חוזרים לבין "יורדים") היה גבוה מאוד במהלך שנות ה-90 בשל גלי העלייה הגדולים מבריה"מ לשעבר - בשיאו מאזן זה עמד על כ-23,000 תושבים (בשנת 1990). במהלך השנים מאזן זה החל להצטמצם בהדרגה, ובין השנים 2002-2008 הוא הגיע לכמה מאות בודדות של תושבים, שלא עלה על יותר מ-500 איש.
- משנת 2009 ואילך החלה מגמת עלייה הדרגתית במאזן ההגירה הבין-לאומית, כך שבשנים האחרונות הוא תורם במידה רבה לגידול אוכלוסיית העיר. נכון לשנת 2017, מאזן ההגירה הבין-לאומית עמד על כ-2,300 תושבים.

5. עולים חדשים

- נכון לסוף שנת 2017 התגוררו בעיר כ-62,910 עולים שעלו לישראל אחרי שנת 1990 והם היוו כ-14% מכלל תושבי העיר.
- אחוז העולים מכלל תושבי העיר היה במגמת עלייה משמעותית במהלך שנות ה-90, העשור הראשון להגירתם של עולי ברית המועצות לשעבר, והוא התייצב במהלך שנות ה-2000.
- העולים מתגוררים בעיקר במזרח העיר (רובע 9) וביפו (רובע 7) - כ-37% מכלל העולים גרים באזורים אלו.
- העולים מהווים אחוז ניכר מהאוכלוסייה בדרום העיר, במיוחד ברובע 8 (כ-23%) וביפו - רובע 7 (כ-20%). בצפון העיר, אחוז העולים מתוך האוכלוסייה נמוך, במיוחד בחלק המזרחי של עבר הירקון - ברובע 2 (כ-6%).

עולים תושבי תל-אביב-יפו שעלו החל בשנת 1990 והאחוז שלהם מכלל אוכלוסיית העיר, שנים נבחרות

הערה: עד שנת 2015 השנים מוצגות בדילוגים.

משקי בית ורמת חיים

נתונים נבחרים 2019-2017

בתל-אביב-יפו בשנת 2018

משקי בית 199,700

(כ-8% ממשקי הבית בישראל)

ממוצע נפשות למשק בית

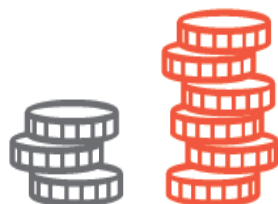
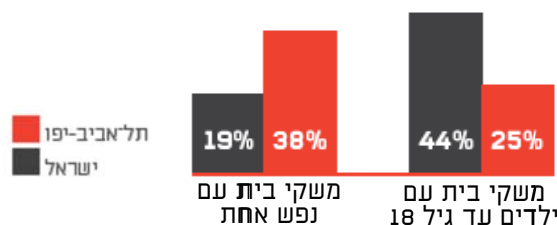

3.3 | 2.2

ישראל | תל-אביב-יפו

משקי בית לפי סוג (כ-8% מכלל משקי הבית)

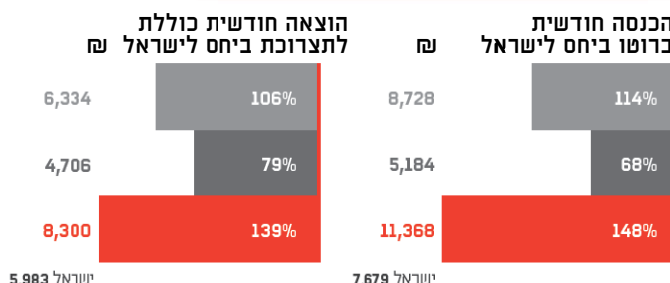

ההכנסות וההוצאות החודשיות לנפש סטנדרטית בתל-אביב-יפו גבוהות בכ-40% עד 50% ביחס לישראל

חיפה
ירושלים
תל-אביב-יפו

הכנסות והוצאות לנפש סטנדרטית* (2017)

*נפש סטנדרטית היא מושג מחושב שנועד ליצור בסיס להשוואה בין משקי בית בעלי מספר נפשות שונה.

שכר דירה חופשי (מחירים ממוצעים 2019)

₪3,942
(100%) ישראל

₪5,793

(תל-אביב-יפו 147%)

₪4,341

(ירושלים 110%)

₪2,718

(חיפה 69%)

דירות בנעלות (מחירים ממוצעים 2019)

₪2,798,700
(תל-אביב-יפו 183%)

₪1,529,900
(ישראל 100%)

₪1,979,100
(ירושלים 129%)

₪1,221,800
(חיפה 80%)

משק בית מוגדר כאדם אחד או מספר אנשים הגרים בדירה אחת ולהם תקציב הוצאות משותף למזון. משק בית יכול להיות משפחתי או לכלול אנשים שאינם קרובי משפחה. בשנת 2018, כ-42% ממשקי הבית בתל-אביב-יפו הם משקי בית לא משפחתיים, כלומר משקי בית הכוללים אדם אחד או אנשים שאינם קרובי משפחה. נתון זה כפול מהנתון המקביל בישראל (כ-21%). מרבית משקי הבית בעיר הם קטנים וכוללים אדם אחד או שניים (70%). כפועל יוצא, מספר הנפשות הממוצע במשק בית בתל-אביב-יפו קטן בהשוואה לערים אחרות ולכלל ישראל.

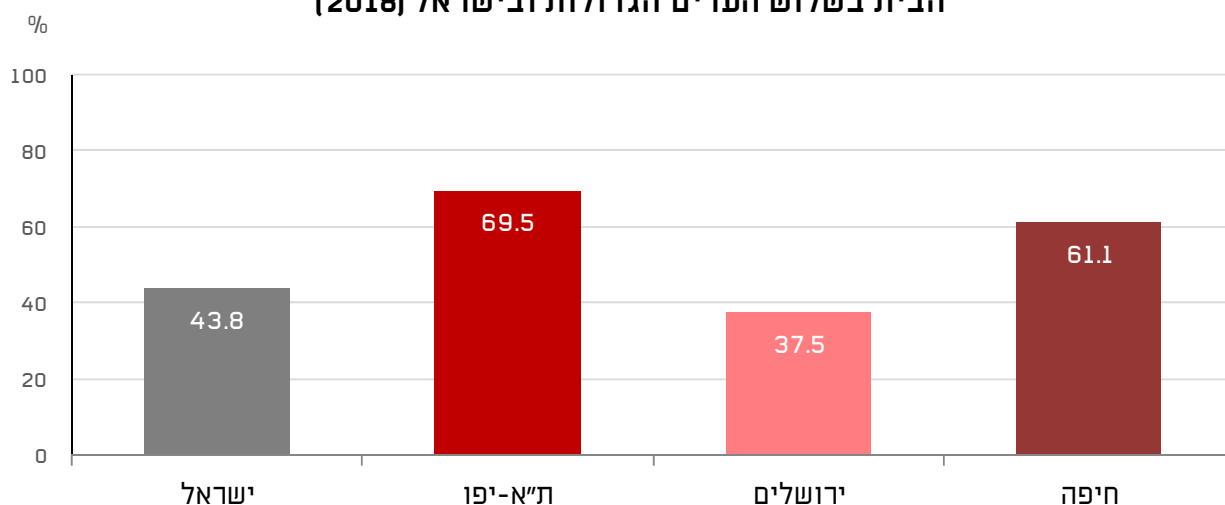
בשונה מהמבנה הדמוגרפי של ישראל ושל שאר הערים הגדולות, בת"א-יפו אחוז גבוה של צעירים, המתגוררים בעיקר בצפון הישן ובמרכז העיר (אחוז גבוה מצעירים אלו מתגורר בשכירות). כמו כן, בעיר גם אחוז גבוה של בני 65+ שאחוז לא מבוטל מהם מתגוררים בגפם. מאפיינים אלו מסבירים את גודלם הקטן של משקי הבית בתל-אביב-יפו וכן את האחוז הגבוה של משקי הבית שאינם משפחתיים. לצד מאפיינים דמוגרפיים אלה, משקי הבית בתל-אביב-יפו נבדלים ממשקי בית בישראל, בירושלים ובחיפה גם במאפיינים כלכליים: אחוז משקי הבית המשתתפים בכוח העבודה ואחוז משקי הבית עם מועסקים (מועסק אחד לפחות), גבוה יותר בקרב משקי בית בתל-אביב-יפו בהשוואה למשקי בית בחיפה ובירושלים. יתרה מכך, משקי הבית עם מועסקים בתל-אביב-יפו כוללים יותר מועסקים לנפש בהשוואה לכלל ישראל, ירושלים ולחיפה.

נתוני הכנסות והוצאות גבוהים, לצד מחירי דיור גבוהים ותחולת עוני נמוכה (יחסית לכלל ישראל ולערים אחרות), משתלבים לכדי תמונה אחת, הכוללת מאפיינים דמוגרפיים וכלכליים ייחודיים של משקי הבית בעיר.

1. משקי בית

- בשנת 2018 היו בתל-אביב-יפו 199,700 משקי בית, שהיוו כ-8% ממשקי הבית בישראל. כ-96% ממשקי הבית בעיר היו יהודיים. ממוצע נפשות במשק בית בתל-אביב-יפו הוא 2.2, והוא נמוך בהשוואה לירושלים (3.9 נפשות בממוצע), לחיפה (2.5) ולישראל (3.3).
- באותה השנה למעלה ממחצית ממשקי הבית בעיר (58%) היו משקי בית משפחתיים.
- ברבע (25%) ממשקי הבית בעיר התגורר אדם אחד לפחות בן 65 ומעלה.
- כ-43% מתוך משקי הבית המשפחתיים בעיר, היו עם ילדים בגילאים 0-17 (כלומר, עד גיל 18). בין השנים 2011-2018, שיעור הגידול במספר משקי הבית עם ילדים עד גיל 18 בעיר גבוה משמעותית משיעור הגידול בכלל משקי הבית בעיר (26% לעומת 12%, בהתאמה).

אחוז משקי בית קטנים של 1-2 נפשות, מתוך כלל משקי הבית בשלוש הערים הגדולות ובישראל (2018)

2. משפחות

משק בית משפחתי יכול לכלול משפחה אחת או יותר. מספר המשפחות בתל-אביב-יפו עמד בשנת 2018 על כ-118 אלף משפחות, המהוות 6% ממספר המשפחות בישראל. כ-43% מהמשפחות בעיר הם זוגות ללא ילדים וכל היתר משפחות עם ילדים בכל הגילים. על פי נתוני הביטוח הלאומי, בסוף שנת 2018 חיו בעיר כ-12.5 אלף משפחות חד-הוריות, המהוות כ-24% ממספר המשפחות עם ילדים בגילאי 0-17. שיעור זה גבוה בהשוואה לשיעור המקביל בישראל (כ-13%).

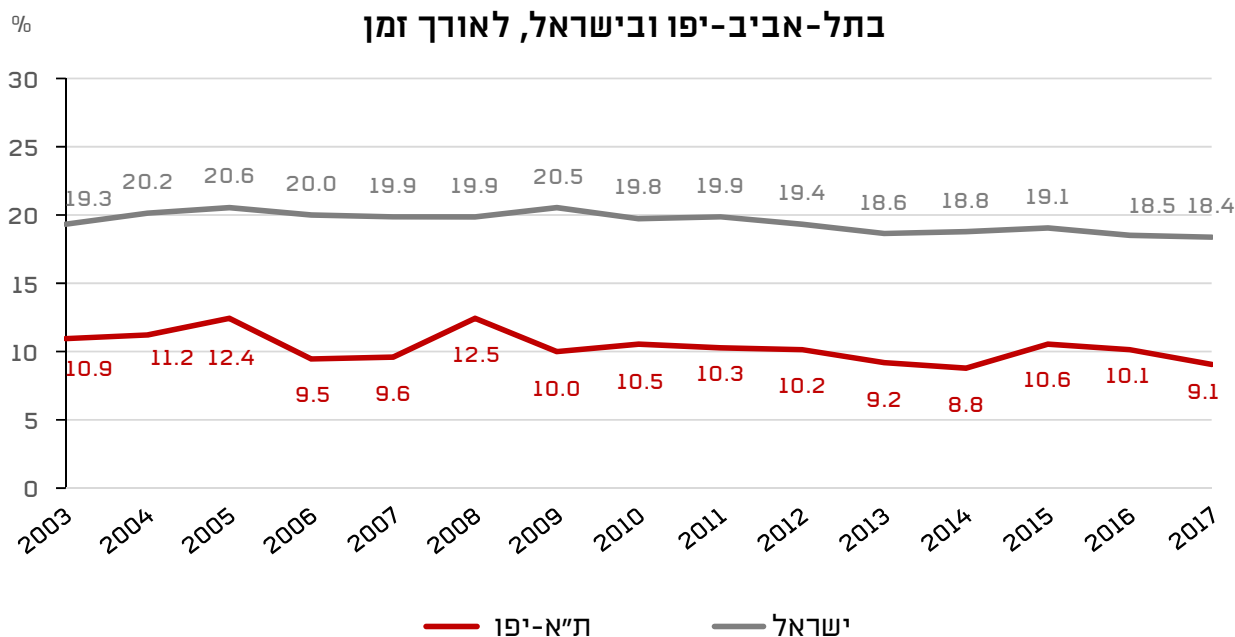
3. תכונות כלכליות של משקי בית

בשנת 2018, שיעור משקי הבית שכללו מועסקים היה גבוה ועמד על כ-82% ממשקי הבית בעיר. שיעור זה גבוה בהשוואה לחיפה ולירושלים (73%-78%, בהתאמה) ודומה לישראל (80%). במקביל שיעור משקי הבית עם נפשות בגיל העבודה שאין בהם מועסקים היה נמוך ועמד על כ-5% ממשקי הבית בעיר. שיעור זה נמוך בהשוואה לירושלים (11%) ודומה לחיפה ולישראל (7%).

4. קו העוני

- בשנת 2017 כ-18,000 משקי בית בתל-אביב-יפו חיו מתחת לקו העוני. אלה מהווים 9.1% ממשקי הבית בעיר. שיעור זה נמוך מהנתון המקביל בישראל 18.4%.
- אחוז הנפשות מתחת לקו העוני עמד על 6.6% מכלל הנפשות בעיר.
- תחולת העוני בקרב הילדים בעיר עמדה על 5.8%. שיעור זה נמוך משמעותית בהשוואה לנתונים הארציים (29.7%) וגם בהשוואה לתחולת העוני של ילדים בירושלים (55.5%).

משקי הבית מתחת לקו העוני, כאחוז מכלל משקי הבית
בתל-אביב-יפו ובישראל, לאורך זמן

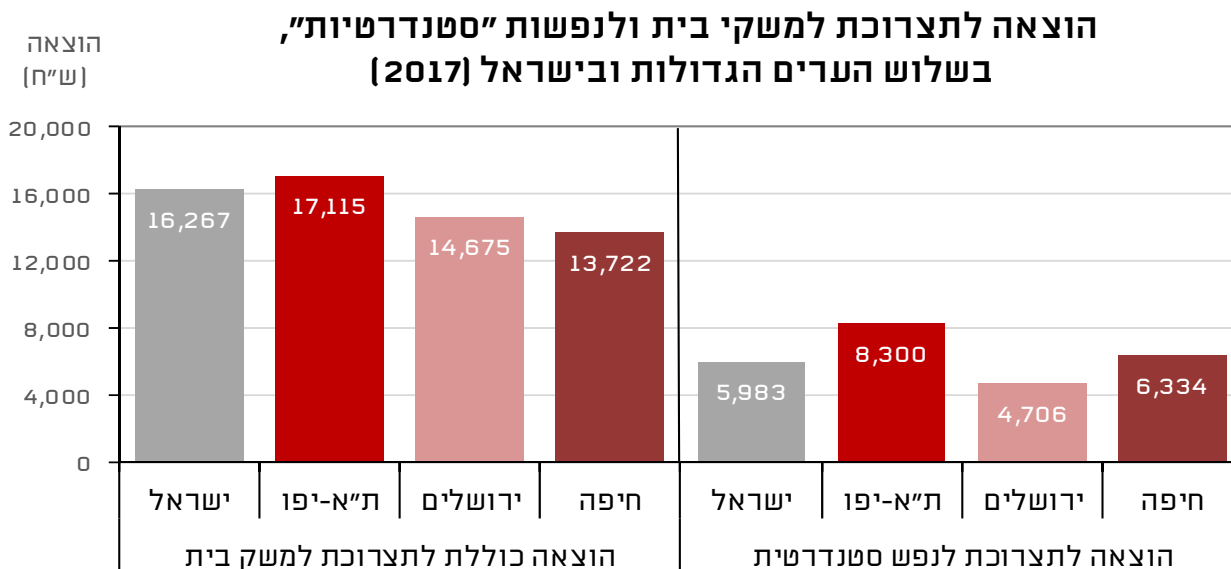

5. הכנסות והוצאות של משקי בית ורמת חיים

- בשנת 2017 ההכנסה הכספית החודשית ברוטו למשק בית בתל-אביב-יפו הייתה 23,276 ש"ח וההוצאה החודשית הכוללת לתצרוכת למשק בית 17,115 ש"ח.
- ההכנסה הכספית החודשית ברוטו באותה השנה למשק בית בת"א-יפו הייתה גבוהה בכ-16% מהנתון המקביל בישראל וההוצאה החודשית הכוללת לתצרוכת במשקי הבית בת"א-יפו הייתה גבוהה בכ-5% מזו שבשראל.
- בשנת 2017 ההוצאה הכוללת לתצרוכת לנפש סטנדרטית למשק בית בתל-אביב-יפו, הגיעה ל-8,300 ש"ח, והייתה גבוהה בכ-39% מהנתון המקביל בישראל (על מנת ליצור בסיס להשוואת רמת

החיים של משקי בית בעלי מספר נפשות שונה, נהוג להשוותם לפי הוצאה לנפש, עפ"י ההנחה שלכל נפש נוספת במשק הבית יש השפעה שולית פוחתת על הוצאות משק הבית. נפש סטנדרטית היא מושג המחושב לצורך זה).

ההכנסה החודשית ברוטו לנפש סטנדרטית באותה השנה במשק בית בתל-אביב-יפו בהם ראש משק הבית שכיר גבוהה ב-48% מהנתון המקביל בישראל.

6. הכנסות שכירים ועצמאיים

- לפי נתוני הביטוח הלאומי, הכנסות העצמאיים תושבי העיר גבוהות בהשוואה להכנסות העצמאיים תושבי ערים גדולות אחרות ותושבי כלל ישראל. באופן דומה, גם הכנסות השכירים תושבי העיר גבוהות יותר.
- ההכנסה הכספית הממוצעת משכר ברוטו לשכיר בתל-אביב-יפו הייתה בשנת 2017 12,821 ש"ח. הכנסה זו הייתה גבוהה בכ-61% בהשוואה לירושלים, בכ-29% בהשוואה לחיפה ובכ-27% בהשוואה לכלל ישראל.
- בשנת 2017, שיעור השכירים שהשתכרו יותר מפעמיים השכר הממוצע עמד על 16% והיה גבוה בהשוואה לשיעור המקביל בירושלים (6%), חיפה (13%) ובכלל ישראל (10%).
- לאורך השנים שיעור השכירים המשתכרים עד שכר מינימום נשאר יציב בישראל ובשלוש הערים הגדולות. בנוסף, לאורך זמן שיעור השכירים המשתכרים עד שכר מינימום בתל-אביב-יפו נמוך בהשוואה לשיעור המקביל בישראל, בירושלים ובחיפה.

שכירים ועצמאיים (מקור: הביטוח הלאומי, שנת 2017)

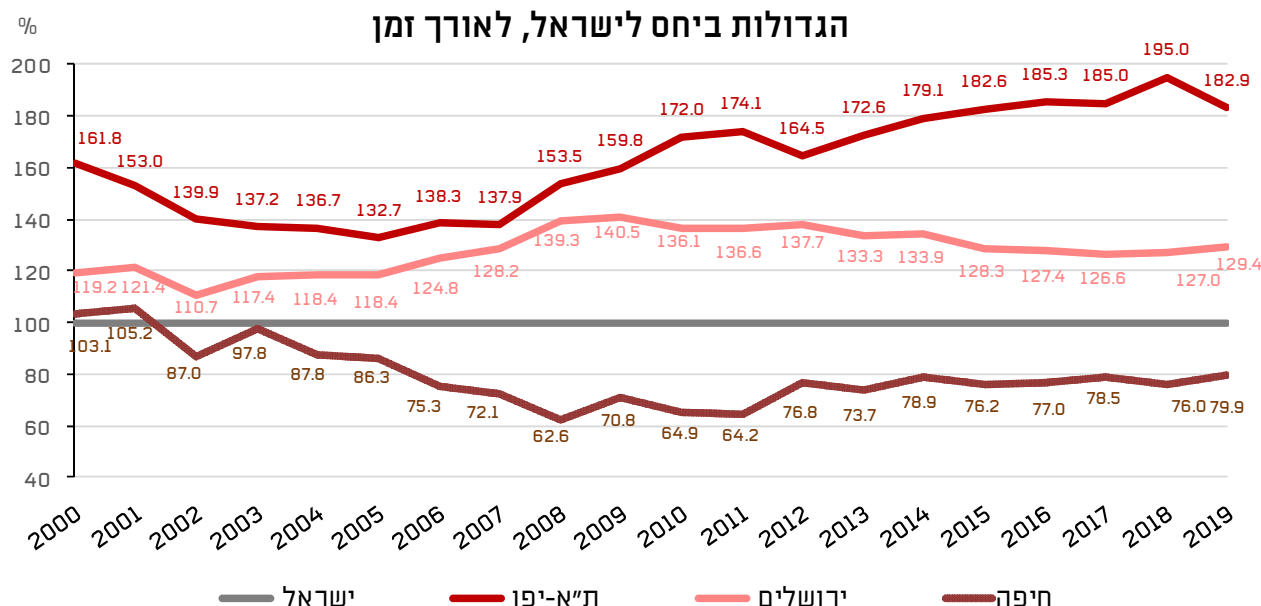
עצמאיים			שכירים			יישוב
אחוז המשתכרים עד שכר מינימום	אחוז ישראל	מספר עצמאיים	אחוז המשתכרים עד שכר מינימום	אחוז ישראל	מספר שכירים	
35.2%	100%	280,267	33.6%	100%	3,831,431	ישראל
33.0%	8.7%	24,249	27.4%	6.1%	232,455	ת"א-יפו
45.5%	7.0%	19,705	40.6%	7.6%	289,914	ירושלים
36.0%	2.8%	7,775	34.1%	3.4%	128,684	חיפה

7. דיור

מחירי הדיור

- ברבעון הראשון של 2019, המחיר הממוצע של דירה שנמכרה בתל-אביב-יפו עמד על 2,798,700 ש"ח - גבוה בכ-83% ממחיר ממוצע של דירה שנמכרה בישראל, בכ-41% יותר מאשר דירה שנמכרה בירושלים ובכ-129% מאשר דירה שנמכרה בחיפה.
- משנת 2008 מחירי הדירות שנמכרו בת"א-יפו עלו בקירוב פי 2.4. לעומת זאת, בכלל ישראל העלייה במחירי הדירות שנמכרו בשנים אלה נמוכה יותר (פי 2.0).
- משנת 2014 לא חל שינוי של ממש במחירי שכר הדירה בעיר. זאת בניגוד לעלייה שחלה בתקופה זו במחירי שכר הדירה של הדירות השכורות בירושלים, חיפה וכלל ישראל (בין 8% ל-13%).

מחירים ממוצעים של דירות בבעלות הדיירים, בשלוש הערים הגדולות ביחס לישראל, לאורך זמן

שוכרים דירות וצפיפות הדיור

- שיעור המתגוררים בשכירות בתל-אביב-יפו הוא הגבוה בישראל. שיעור זה גדל עם השנים, כך שבשנת 2017, כמחצית מהסדרי הדיור בעיר הינם מגורים בשכירות.
- צפיפות הדיור הממוצעת במשקי בית יהודיים בתל-אביב-יפו עמדה בשנת 2017 על 0.75 נפשות לחדר. זוהי צפיפות מעט נמוכה מצפיפות הדיור בישראל (0.82 נפשות לחדר), גבוהה מעט מחיפה (0.69 נפשות לחדר) ונמוכה בהשוואה לצפיפות הדיור בירושלים (0.97 נפשות לחדר).

שירותים חברתיים וביטוח לאומי

נתונים נבחרים 2018

מטופלים כאחוז מהאוכלוסייה

מאמצע שנות ה-90' אחוז המטופלים במינהל
השירותים החברתיים נמצא במגמת ירידה

שנה	אגף מזרח	אגף מרכז - צפון	אגף דרום	תל-אביב-יפו
2018	14.0	4.8	15.7	8.6
2010	16.5	5.5	24.8	11.6
1996	18.9	7.1	28.7	15.0

נפשות בטיפול

38,280

מטופלים עם תיק (8% מכלל תושבי העיר)

ביטוח לאומי

מקבלי קצבת זקנה בתל-אביב-יפו

61,410

מהם, מקבלי השלמת הכנסה (11%)

6,970

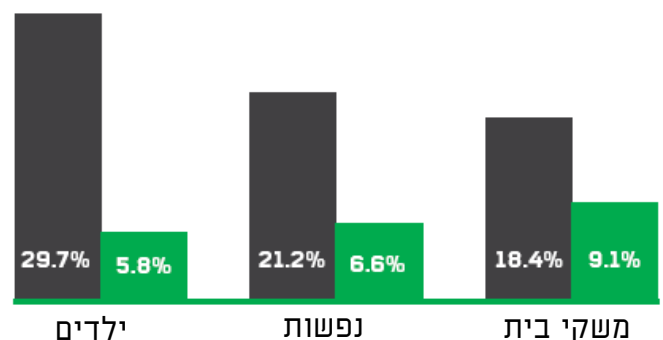

בחמש השנים האחרונות אחוז מקבלי השלמת
הכנסה מתוך מקבלי קצבת זקנה נשמר יציב

משקי בית ואוכלוסייה מתחת לקו העוני (2017)

תל-אביב-יפו
ישראל

1. שירותים חברתיים

לאורך השנים מספר הנפשות ובתי האב שבטיפול מינהל השירותים החברתיים נמצאים במגמת ירידה איטית ואילו בחמש השנים האחרונות נרשמה ירידה משמעותית יותר. לצד זה, קיים הבדל ניכר בשיעור המטופלים באזורים השונים בעיר.

נפשות בטיפול

בשנת 2018 שירותי הרווחה בעיר טיפלו ב-38,280 נפשות, אשר להן תיק במינהל השירותים החברתיים, המהווים כ-9% מתושבי העיר, ללא שינוי של ממש בהשוואה לאשתקד. בדומה לשנה שעברה, אחוז המטופלים מכלל אוכלוסית העיר נמוך בהשוואה לאחוז הרשומים במחלקות לשירותים חברתיים של משרד הרווחה בכלל הארץ, אשר נכון לשנת 2018 היוו כ-14% מהאוכלוסייה במדינה.

- קיימת מגמת ירידה מתמשכת במספר הנפשות המטופלות במינהל השירותים החברתיים ובחלקם היחסי מאוכלוסיית העיר - מ-16% מכלל האוכלוסייה בתל-אביב-יפו בשנת 1999 ל-9% בשנת 2018.

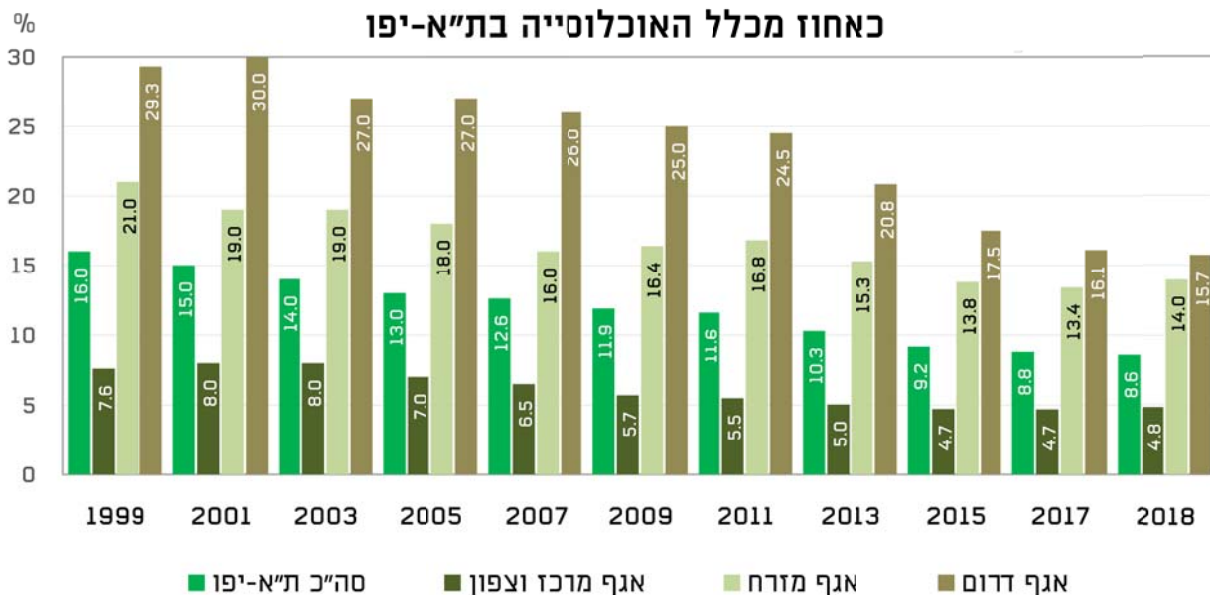
- אחוז המטופלים מקרב האוכלוסייה שונה משמעותית באזורים השונים בעיר: במרכז ובצפון העיר (רבעים 1-6) - כ-5% מכלל האוכלוסייה באזור נמנו עם המטופלים (עם תיק) במחלקות המינהל לשירותים חברתיים. במזרח העיר (רובע 9) כ-14%, ובאזור דרום העיר (רבעים 7 ו-8) כ-16%.

- באגף דרום נרשמה מגמת צמצום משמעותית בשיעור המטופלים (עם תיק) במינהל השירותים החברתיים מכלל האוכלוסייה בהשוואה לשאר האגפים, מ-30% בשנת 2001 ל-16% בשנת 2018.

בנוסף למטופלים שיש להם תיק במינהל השירותים החברתיים, בשנת 2018 קיבלו שירות עוד 56,293 אנשים שלהם לא נפתח תיק.

- מקרב מקבלי השירות ללא תיק, כ-33% קיבלו שירות במסגרת אגף בריאות הציבור, אשר כלל פעילויות לקידום הבריאות (סדנאות, הרצאות, חוגים וקורסים). והיתר בתחום הרווחה, בתוכניות שונות של מינהל השירותים החברתיים (תוכניות לאזרחים ותיקים, תוכניות קבוצתיות וקהילתיות, תוכניות תעסוקה, מסיל"ה - סיוע לקהילה הזרה ועוד).

נפשות בטיפול מינהל השירותים החברתיים (עם תיק),
כאחוז מכלל האוכלוסייה בת"א-יפו

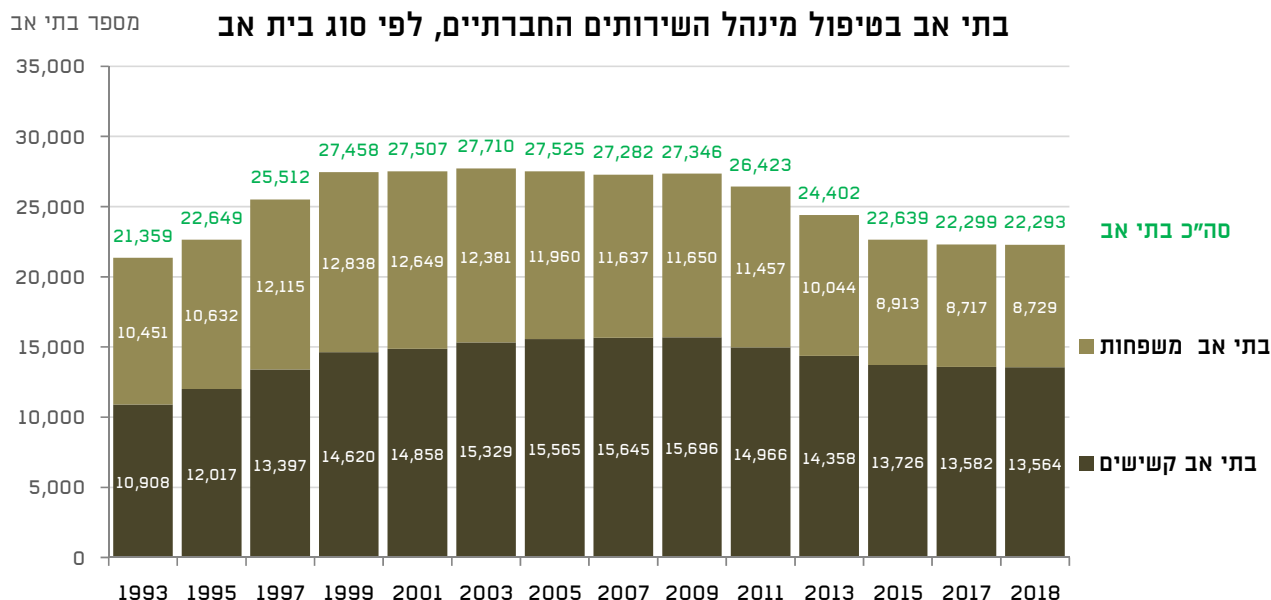
בתי אב בטיפול

מינהל השירותים החברתיים מעניק טיפול מתוך ראייה משפחתית, ולכן שיטת הסיווג הראשונית של המטופלים היא לפי בתי אב, הנקבעים לפי משפחות גרעיניות (ולא לפי מגורים תחת קורת גג אחת). בשנים האחרונות ניתן לראות מגמת ירידה הדרגתית במספר בתי האב המטופלים במינהל השירותים החברתיים, הקיימת זה למעלה מעשור, יחד עם זאת, בהשוואה לשנת 2017, בשנת 2018, נרשמה יציבות במספר בתי האב המטופלים. בשנים האחרונות שיעור בתי האב הקשישים (בהם ראש המשפחה הנו קשיש) גדול יותר מבתי אב משפחות המטופלים על ידי המינהל. פער זה נמצא בהלימה עם העלייה באחוז הקשישים בעיר בשנים האחרונות.

- במהלך חמש השנים האחרונות חלה ירידה של כ-6% בבתי האב המטופלים, מ-23,537 בסוף שנת 2014 ל-22,293 בסוף שנת 2018. ירידה זו חלה הן בבתי אב משפחות והן בבתי אב קשישים, אם כי בבתי אב משפחות שבטיפול המינהל ירידה זו חדה יותר.
- בשנת 2018 מתוך כלל בתי האב, שטופלו על ידי מינהל השירותים החברתיים - כ-39% הם בתי אב של משפחות, מרביתם בדרום ומזרח העיר (כ-64%), כ-26% מתוכם הם חד-הוריים וכ-32% מתוכם הם עם ילדים עד גיל 6; כ-61% מכלל בתי האב שבטיפול הם בתי אב של קשישים, מהם כ-48% במרכז ובצפון העיר, אזור בו מתגוררים קשישים רבים.
- בקרב בתי אב משפחות, הנזקקות השכיחות ביותר לטיפול הן: "בעיות כלכליות", "בעיות תפקוד במשפחה" ו"בעיות נפשיות והתנהגותיות". בשלוש הנזקקות השכיחות לא חל שינוי במהלך חמש השנים האחרונות.
- בקרב בתי אב קשישים, הנזקקות השכיחות ביותר לטיפול במהלך חמש השנים האחרונות הן: בעיות רגשיות ונפשיות, קשישים סיעודיים ותשושים קשה וקל.

מלבד האגפים והמחלקות האזוריות, במינהל השירותים החברתיים ישנן מספר יחידות פונקציונליות, המספקות שירות לכלל תושבי העיר (נתוני 2018):

- יחידה לדרי רחוב - בה מטופלים 610 בתי אב.
- מרכז גליקמן נעמ"ת לטיפול באלימות במשפחה - בה מטופלים 48 בתי אב.

2. ביטוח לאומי

קצבת זקנה (אזרח ותיק) ושארים

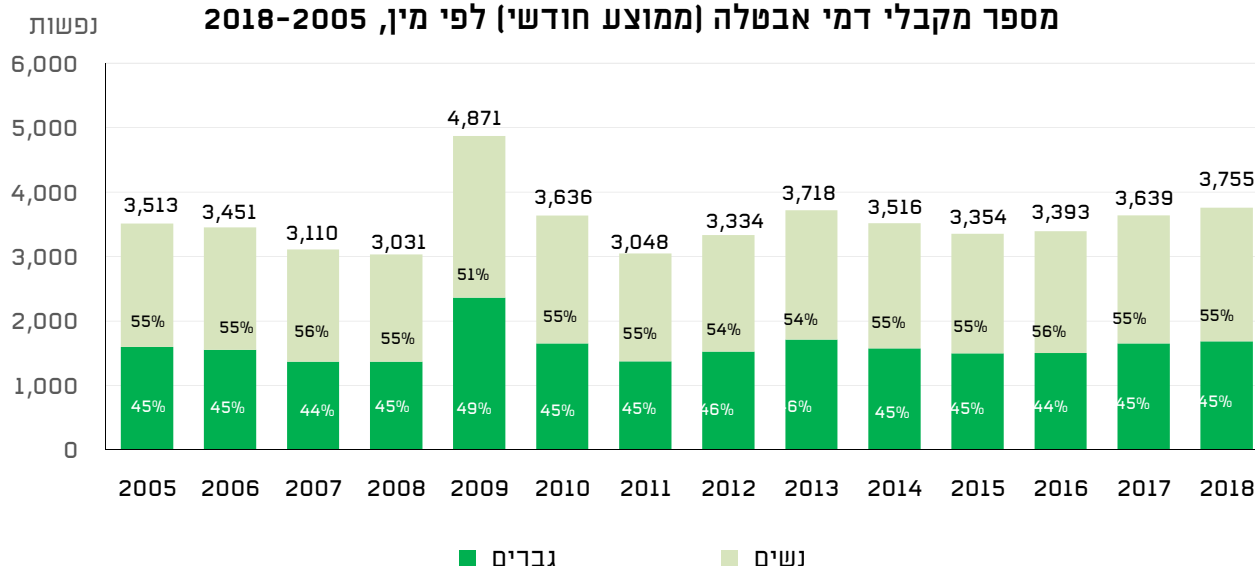
בדצמבר 2018 הגיע מספר מקבלי קצבת זקנה (אזרח ותיק) ומקבלי קצבת שארים בעיר ל-66,599 איש, מתוכם: 61,410 מקבלי קצבת זקנה ועוד 5,189 מקבלי קצבת שארים. מספר מקבלי קצבת זקנה בעשור האחרון עלה ב-21%. לעומת זאת, מספר מקבלי קצבת שארים נמצא במגמת ירידה עקבית.

- בין השנים 2000-2018 הצטמצם מספר מקבלי קצבת שארים ביותר ממחצית (55%). מגמה זו בולטת בהשוואה לירידה המתונה בישראל באותה התקופה - ירידה של כ-9%.
- בשנת 2018 כ-11% ממקבלי קצבת זקנה בתל-אביב-יפו מקבלים השלמת הכנסה בנוסף לקצבה. שיעור זה נמוך בהשוואה לאוכלוסייה המקבילה בישראל - כ-19%.
- אחוז מקבלי השלמת הכנסה בקרב מקבלי קצבת זקנה ושארים שונה בין האזורים השונים בעיר: בדרום העיר ובמזרחה שיעור מקבלי השלמת הכנסה מקרב מקבלי קצבת זקנה עומד על כ-30% וכ-19% (בהתאמה), בעוד שבמרכז וצפון העיר השיעור עומד על כ-5% בשני האזורים.
- לאורך השנים חלה ירידה בשיעור מקבלי השלמת הכנסה בקרב המקבלים קצבת זקנה בתל-אביב-יפו, מכ-17% בשנת 2000 לכ-11% בשנת 2018. גם בכלל ישראל ירד שיעור זה, מכ-30% בשנת 2000 לכ-19% ב-2018.
- בת"א-יפו, הירידה המשמעותית ביותר נרשמה בדרום העיר - רובע 8 (מכ-35% בשנת 2000 לכ-25% ב-2018), ובמזרח העיר - רובע 9 (מכ-28% בשנת 2000 לכ-18% בשנת 2018).

דמי אבטלה

בארבע השנים האחרונות מספרם של מקבלי דמי האבטלה בתל-אביב-יפו עלה בשיעור של 12%, מממוצע חודשי של 3,354 בשנת 2015 ל-3,755 ב-2018. זאת בניגוד למגמה הכלל ארצית של יציבות במספרם של מקבלי דמי האבטלה. מתוך כלל המובטלים בעיר, חלקן היחסי של הנשים נותר יחסי יציב לאורך השנים, להוציא ירידה בשנת 2009.

מספר מקבלי דמי אבטלה (ממוצע חודשי) לפי מין, 2005-2018

חינוך והשכלה

נתונים נבחרים 2018/19

תלמידים

19,980

תלמידים בבתי-ספר
על-יסודיים עירוניים

32,980

תלמידים בבתי-ספר
יסודיים עירוניים

17,150

ילדים בגנים עירוניים

מוסדות

בתי-ספר יסודיים

106

בתי-ספר על-יסודיים

24

610

גנים

1,460

בתי ספר יסודיים

713

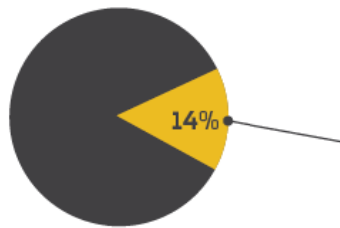
על-יסודי עירוני
ומשותף*

כיתות

*חינוך עירוני ומשותף - כולל מוסדות אשר מתוקצבים במשותף על-ידי משרד החינוך ועל-ידי העירייה, וכן על-ידי גורמים וגופים אחרים (כמו הורים, למשל).

סטודנטים

(2017/18)

כ-14% מכלל הלומדים במוסדות להשכלה גבוהה בישראל לומדים במוסדות בעיר תל-אביב-יפו

26,000

אוניברסיטה
125,627 בישראל
(20.7%)

12,500

מכללות אקדמיות
141,136 בישראל
(8.9%)

4,800

חינוך על-תיכוני
32,380 בישראל
(14.9%)

מכלל הסטודנטים שלמדו באוניברסיטת תל-אביב התגוררו בעיר

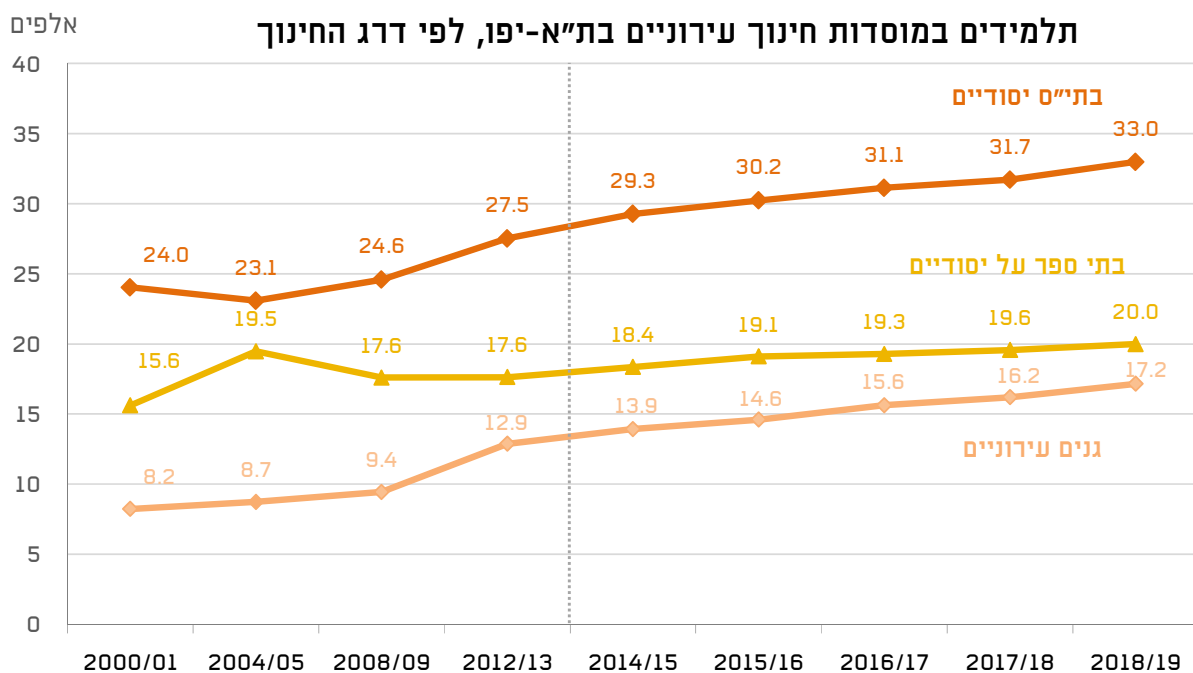
29%

בשנת הלימודים תשע"ט (2018/19) היו רשומים בקובץ החינוך העירוני בכל המסגרות כ-87,100 תלמידים מחינוך גן ועד חינוך על-יסודי, מתוכם כ-79,240 למדו במוסדות חינוך בעיר, והשאר במוסדות חינוך מחוץ לעיר. מקרב התלמידים שלמדו בעיר כ-70,110 למדו במוסדות החינוך העירוניים והמשותפים (לא פרטיים).

1. מערכת החינוך העירונית והמשותפת

מערכת החינוך בת"א-יפו כוללת מוסדות שמתוקצבים במשותף על-ידי משרד החינוך ועל-ידי העירייה, וכן מוסדות המתוקצבים על-ידי גורמים פרטיים וציבוריים אחרים שאינם עירוניים. משנת תשס"ג (2002/03) החינוך העירוני כולל גם את החינוך המשותף - מוסדות חינוך המתוקצבים במשותף על-ידי העירייה ועל ידי גורמים נוספים (הורים/ גופים פרטיים אחרים). בשנה"ל תשס"ה (2004/05) נוספו למוסדות העירוניים והמשותפים מוסדות של החינוך המוכר שאינו רשמי (מוכש"ר) שברובו שייך לזרם החינוך החרדי.

- בתשע"ט (2018/19), מכלל התלמידים שהיו רשומים במערכת החינוך של ת"א-יפו (כ-87,100 תלמידים), כ-70,110 (80%) למדו בחינוך העירוני והמשותף (כולל מוכש"ר).
- בגני הילדים היו בתשע"ט כ-17,150 ילדים, בחינוך היסודי למדו כ-32,980 תלמידים ובחינוך העל-יסודי למדו כ-19,980 תלמידים.
- רוב התלמידים - כ-79%, למדו בתשע"ט בחינוך הממלכתי עברי. בחינוך הממלכתי דתי למדו כ-8%, בחינוך החרדי למדו כ-5%, בחינוך הערבי כ-5% ובחינוך המיוחד למדו כ-3%.
- בחמש השנים האחרונות (מ-2014/15) חלה עלייה של כ-14% במספר התלמידים הרשומים במוסדות העירוניים והמשותפים (גנים, יסודי ועל-יסודי). הגידול המשמעותי ביותר חל במספר ילדי הגן ועמד על כ-23%. גם בבתי הספר היסודיים נרשם גידול של כ-13% ואילו בבתי הספר העל-יסודיים נרשם גידול של כ-9%.
- יש לציין שבתשע"ג (2012/13) נכנס לתוקף חוק חינוך חובה לילדים בגילאי 3-4, המחייב את הרשות לאפשר את קליטתם של כלל הילדים בגילאים אלו, דבר שהביא לעלייה במספר ילדי הגנים.

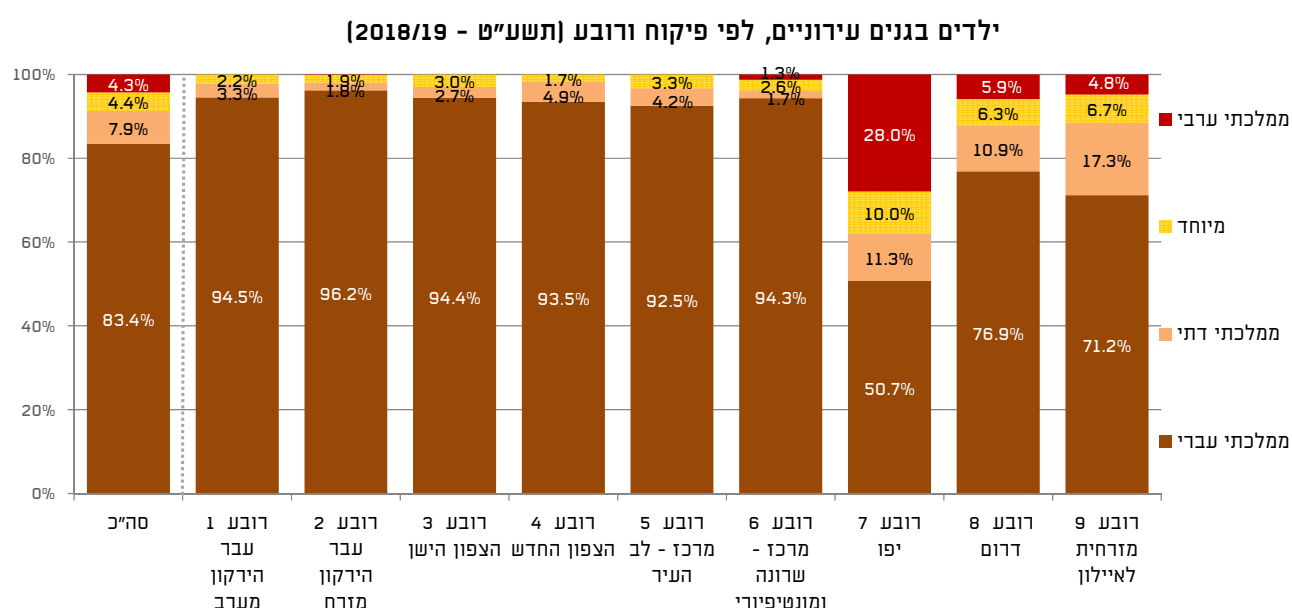

הערה: עד שנת 2014/15 הנתונים מוצגים בדילוגים של חמש שנים.

גני ילדים

בתשע"ט (2018/19), היו בגני הילדים העירוניים כ-17,150 ילדים וזהו מספר שיא של ילדים שנרשם במוסדות הגן בעיר.

- מכלל הילדים בגנים העירוניים כ-30% היו בגני טרום-טרום-חובה (לגילאי 3), כ-35% היו בגני טרום-חובה (לגילאי 4) ועוד כ-36% בגני חובה (לגילאי 5 ומעלה).
- בתשע"ט (2018/19), בצפון ובמרכז העיר (רבעים 1-6), למעלה מ-92% מילדי הגנים היו בגנים בפיקוח ממלכתי עברי. ברובע 7 (יפו), רק כמחצית הילדים היו בחינוך הממלכתי העברי (כ-51%), וזאת משום שחלק גדול מילדי הרובע נמצאים במוסדות שבפיקוח ממלכתי ערבי (28%) וממלכתי דתי או מיוחד (כ-11% וכ-10%, בהתאמה). גם בדרום (רובע 8) ובדרום מזרח העיר (רובע 9), אחוז גבוה של ילדים נמצאים במוסדות של החינוך הממלכתי דתי (כ-11% וכ-17%, בהתאמה).
- ברבעים 7-9 ניכר אחוז הילדים הגבוה בהשוואה לשאר הרבעים, הנמצאים במוסדות של החינוך המיוחד - האחוז הגבוה ביותר נמצא ברובע 7 (כ-10%).

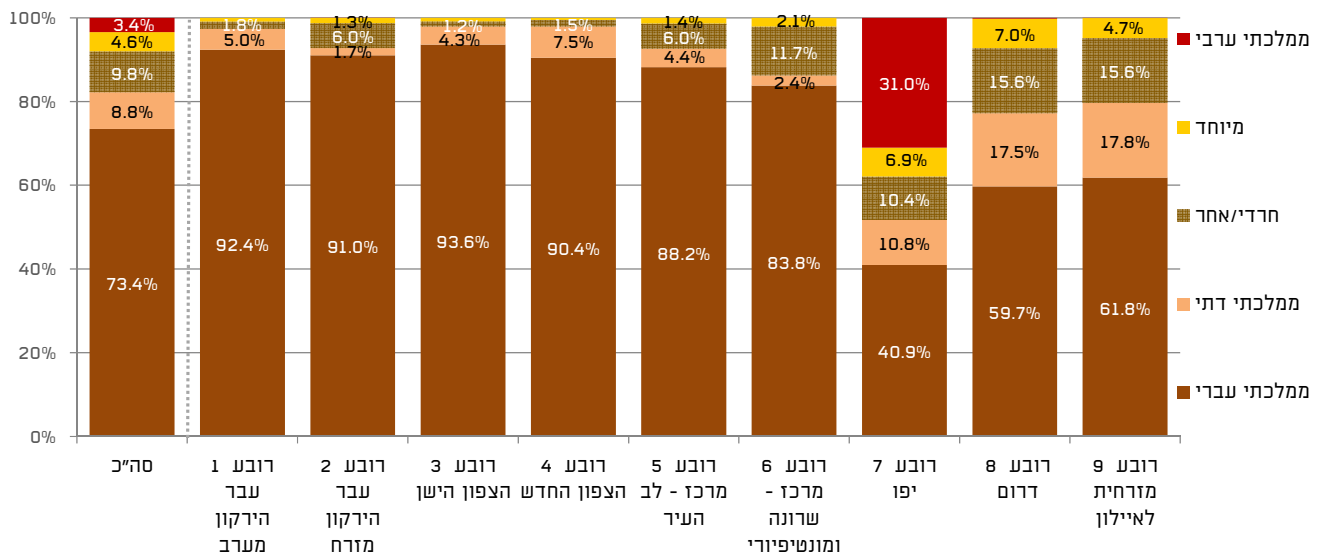

חינוך יסודי

בחינוך היסודי בעיר ישנה מגמת עלייה במספר התלמידים. ב-5 השנים האחרונות חלה עלייה של כ-13% במספר תלמידי החינוך היסודי, שהגיע בתשע"ט (2018/19) לכ-32,980 תלמידים.

- למעלה מ-90% מקרב התלמידים מאזור עבר הירקון (רבעים 1 ו-2) ומצפון העיר (רבעים 3 ו-4) למדו בחינוך שבפיקוח ממלכתי עברי. ברובע 8 בדרום העיר וברובע 9 מזרחית לאילון, בולט אחוז התלמידים שלמדו במוסדות שבפיקוח החינוך הממלכתי דתי (כ-18%). יש לציין שגם בצפון החדש (רובע 4), היה אחוז לא מבוטל של תלמידים בחינוך הממלכתי דתי (כ-8%); ביפו (רובע 7) בלט האחוז הגבוה של הלומדים בחינוך שבפיקוח ממלכתי ערבי (כ-31%); ובדרום ומזרחית לאילון (ברבעים 7, 8 ו-9) וכן במרכז העיר (רובע 6), בלט האחוז הגבוה יחסית של תלמידים שלמדו בפיקוח חרדי (או מוכשר).

תלמידים בחינוך היסודי, לפי פיקוח ורובע (תשע"ט - 2018/19)

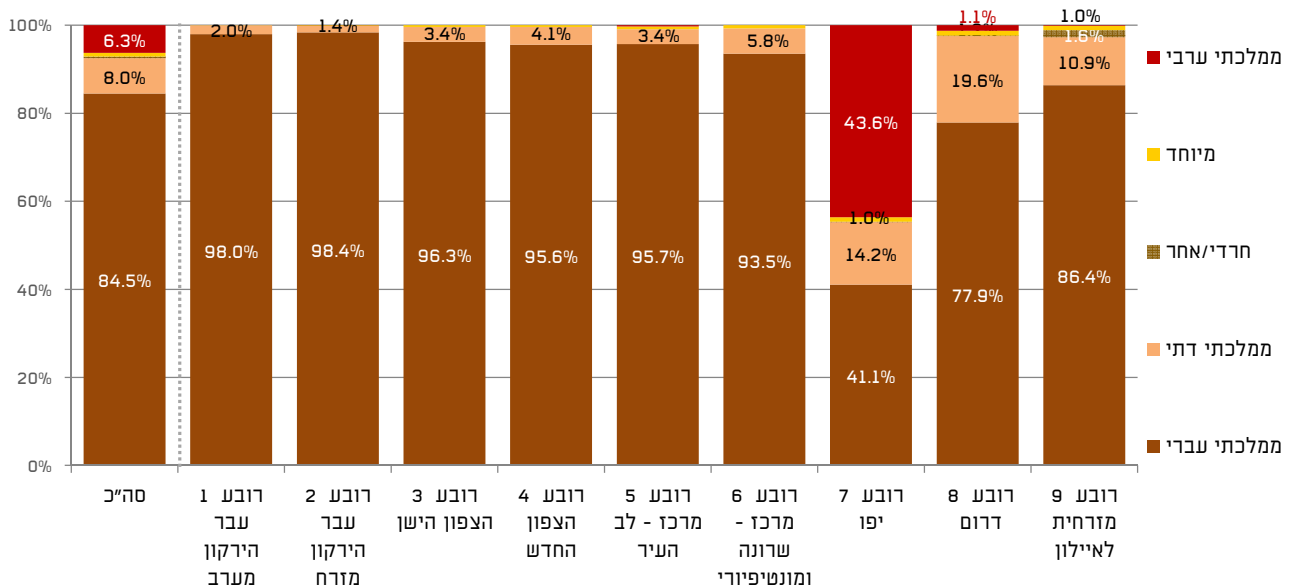

חינוך על-יסודי

בחינוך העל-יסודי ניכרת עלייה מתונה במספר התלמידים בחמש השנים האחרונות. מספר התלמידים במוסדות החינוך העל-יסודיים העירוניים והמשותפים עלה בתקופה זו בכ-9% והגיע בתשע"ט (2018/19) לכ-19,980 תלמידים.

בשנת תשע"ט (2018/19) בעבר הירקון (רבעים 1 ו-2), בצפון העיר (רבעים 3 ו-4) ובמרכז העיר (רבעים 5 ו-6) בין 94% לבין 98% מהתלמידים למדו בבתי ספר בפיקוח ממלכתי עברי. במזרח העיר (רובע 9) כ-86% מהתלמידים למדו בבתי ספר בפיקוח ממלכתי עברי ובדרום (ברובע 8) כ-78% מהתלמידים למדו במסגרות שבפיקוח ממלכתי עברי. ביפו (רובע 7), בו מתגוררת מרבית האוכלוסייה הערבית בעיר, כ-44% מהתלמידים למדו בחינוך שבפיקוח ממלכתי ערבי. בדרום ובמזרח העיר (רבעים 7, 8 ו-9) אחוז ניכר מהתלמידים למדו במוסדות החינוך הממלכתי דתי (כ-14%, כ-20% וכ-11% בהתאמה).

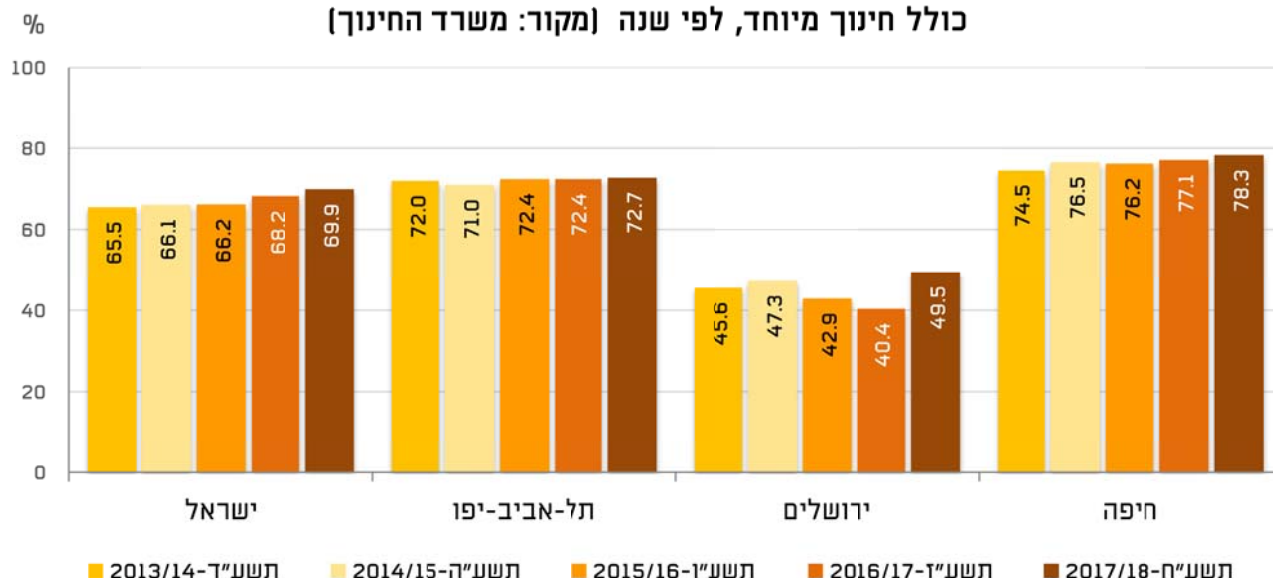
תלמידים בחינוך העל-יסודי, לפי פיקוח ורובע (תשע"ט - 2018/19)

2. זכאות לבגרות

לפי נתוני משרד החינוך, אחוז הזכאים לבגרות מקרב כלל הלומדים בכיתות י"ב (כולל חינוך מיוחד) בכלל מוסדות הלימוד בת"א-יפו נשמר יציב עם נטייה קלה לעלייה ועמד על כ-73%. שיעור זה גבוה מאחוז הזכאים בישראל (כ-69%), גבוה משמעותית מאחוז הזכאים לבגרות בירושלים (כ-50%) ונמוך בהשוואה לאחוז הזכאים בחיפה (כ-78%).

אחוז הזכאים לבגרות מהלומדים בכיתות י"ב בישראל ובשלוש הערים הגדולות, כולל חינוך מיוחד, לפי שנה (מקור: משרד החינוך)

3. חינוך על-תיכוני

במהלך השנים האחרונות, החינוך העל-תיכוני בת"א-יפו, שאינו מעניק תואר אקדמי מוכר, עבר שינויים משמעותיים - חלק ממוסדות החינוך העל-תיכוני בעיר נסגרו או העתיקו את מקומם לערים אחרות (לדוגמה, מכללת "תלפיות" שעברה לעיר חולון בשנת 2011), בד בבד עם סגירת קודסים מקצועיים או צמצומם. בתחילת שנות האלפיים (תשס"ב - 2001/02), למדו במסגרות העל-תיכוניות בעיר במגוון מסלולי לימוד כ-10,900 תלמידים. מאז תחילת שנות ה-2000 מספר התלמידים בחינוך העל-תיכוני הצטמצם מאוד ובשנת תשע"ח-2017/18 נרשמה צניחה משמעותית במספר זה שעמד על כ-4,800 תלמידים בלבד.

4. השכלה גבוהה

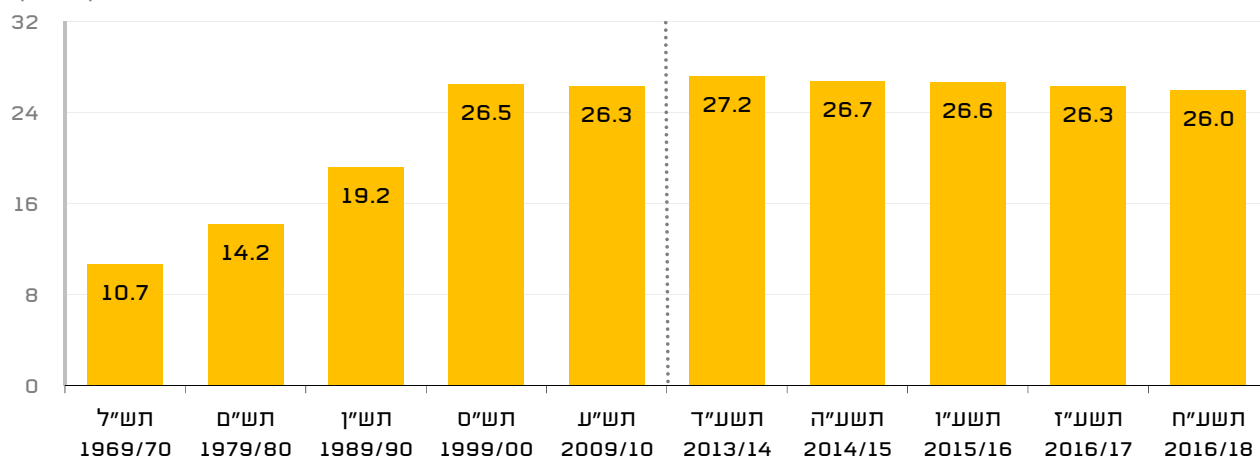
בשנת תשע"ח (2017/18) גרו בתל-אביב-יפו כ-21,230 סטודנטים הלומדים במוסדות להשכלה גבוהה (אוניברסיטאות ומכללות) בישראל המהווים כ-5% מכלל תושבי העיר. במוסדות להשכלה גבוהה בעיר למדו סטודנטים מכל ישראל: כ-26,000 סטודנטים באוניברסיטת תל-אביב, ובנוסף עוד כ-12,500 סטודנטים במכללות המעניקות תארים אקדמיים מוכרים.

- לאחר תקופה של ארבעה עשורים בהם חלה עלייה במספר הסטודנטים באוניברסיטת תל-אביב, בשנים האחרונות מספרם נמצא במגמת ירידה: משנת תשע"ג (2012/13) בה היו רשומים כ-28,100 סטודנטים (מספר שיא מאז נוסדה האוניברסיטה), החלה מגמת צמצום הדרגתית כך שבשנת תשע"ח (2017/18) הגיע מספר הרשומים לכ-26,000 הסטודנטים.
- בתשע"ז כ-56% מהסטודנטים באוניברסיטת תל-אביב למדו לתואר ראשון, כ-35% לתואר שני, כ-8% לתואר שלישי וכ-1% למדו לתעודה.
- באוניברסיטת תל-אביב חולקו כ-18% מכלל התארים שחולקו בכלל האוניברסיטאות בארץ בשנת תשע"ח (2017/18) כ-7,460 תארים מתוך כ-40,540 תארים. חלקן של הנשים בקרב הסטודנטים באוניברסיטת תל-אביב עמד על כ-56% והוא נשמר יציב לאורך השנים. הנשים מהוות למעלה ממחצית הלומדים בכל אחד מהתארים.

- כ-29% מהסטודנטים שלמדו בתשע"ח (2017/18) באוניברסיטת תל-אביב התגוררו בעיר (סה"כ כ-7,430 סטודנטים).
- בתשע"ח (2017/18) כ-12,500 סטודנטים למדו ב-4 מכללות אקדמיות בעיר המעניקות תארים מוכרים. באופן כללי מספר הסטודנטים במכללות אלה נמצא במגמת עלייה מתונה, אם כי בשנת 2017/18 מגמה זו נעצרה (בשנת 2016/17 היו 12,600 סטודנטים).
- רוב הסטודנטים במכללות למדו לתואר ראשון - 10,230 (כ-82%), והשאר לתואר שני. האחוז הגבוה של נשים בולט במכללות - כ-64% מהסטודנטים שלמדו במכללות האקדמיות היו נשים. כ-19% מכלל הסטודנטים במכללות האקדמיות בת"א-יפו התגוררו בעיר (כ-2,350 סטודנטים).

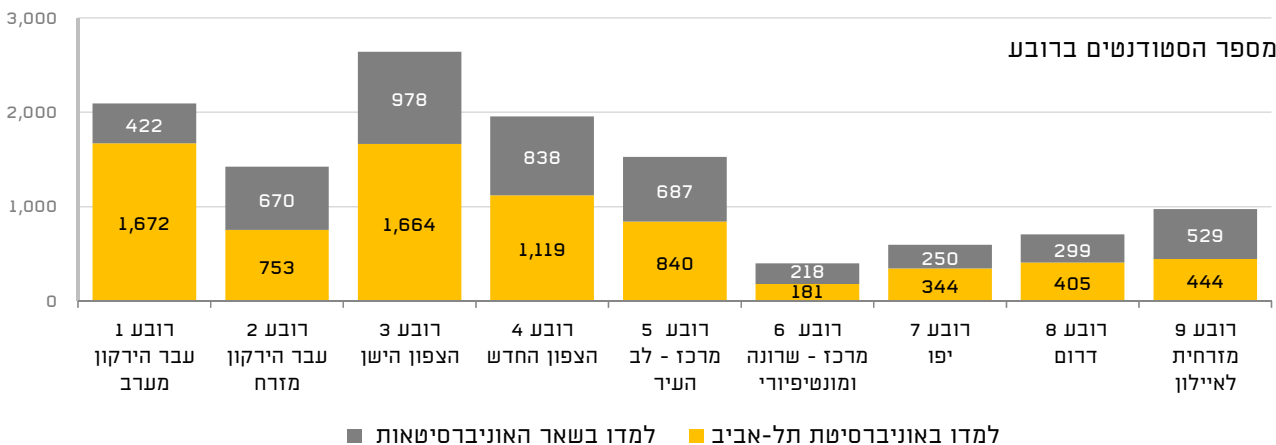
סטודנטים
[אלפים]

סטודנטים באוניברסיטת תל-אביב לאורך השנים

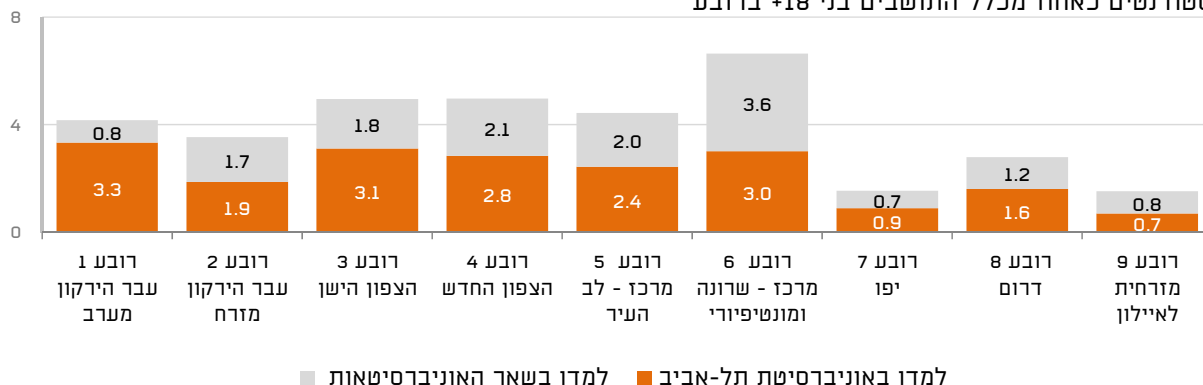
סטודנטים תושבי ת"א-יפו שלמדו באוניברסיטת תל-אביב ובשאר האוניברסיטאות בארץ, לפי רובע מגורים, תשע"ח-2017/18

סטודנטים

%

סטודנטים כאחוז מכלל התושבים בני 18+ ברובע

תרבות ופנאי

נתונים נבחרים 2017-2018

ביקורים במוסדות תרבות

בתל-אביב-יפו (2017):

כ- 20%

מכלל הביקורים במוזיאונים ובאולמות הקונצרטים בישראל

למעלה מ- 1/3

מהצופים בסרטים שהוקרנו בסינמטקים בישראל

מספר הביקורים במוסדות התרבות הגדולים בעיר בתל-אביב-יפו (2018):

2,082,130

ביקורים במוזאונים

(הנתונים מתייחסים לביקורים במוזיאונים מוכרים ע"י משרד החינוך התרבות והספורט (17 מוסדות)

1,658,840

ביקורים בתיאטראות

(כולל את התיאטראות הגדולים: הבימה, בית לסין, הקאמרי, גשר וידישפיל)

464,500

ביקורים באופרה ותזמורת

(הנתונים כוללים את התזמורת הפילהרמונית, הקאמרית והאופרה הישראלית החדשה)

תל-אביב-יפו מהווה מרכז תרבותי משמעותי המציע מגוון פעילויות תרבות, אמנות, בידור ופנאי לתושבי העיר, לתושבי מטרופולין תל-אביב ולשאר תושבי ישראל. כ-20% מכלל הביקורים במוזיאונים ובאולמות הקונצרטים בישראל התקיימו בתל-אביב-יפו; למעלה משליש מכלל הצופים בסרטים שהוקרנו בסינמטקים בישראל היו בתל-אביב-יפו.

הנתונים המוצגים לגבי מוסדות התרבות בעיר מתייחסים למוסדות תרבות המוכרים ע"י ההגדרה של משרד התרבות והספורט (אלו מוסדות שמתקצבים במלואם או בחלקם ע"י משרד התרבות והספורט).

מוזיאונים

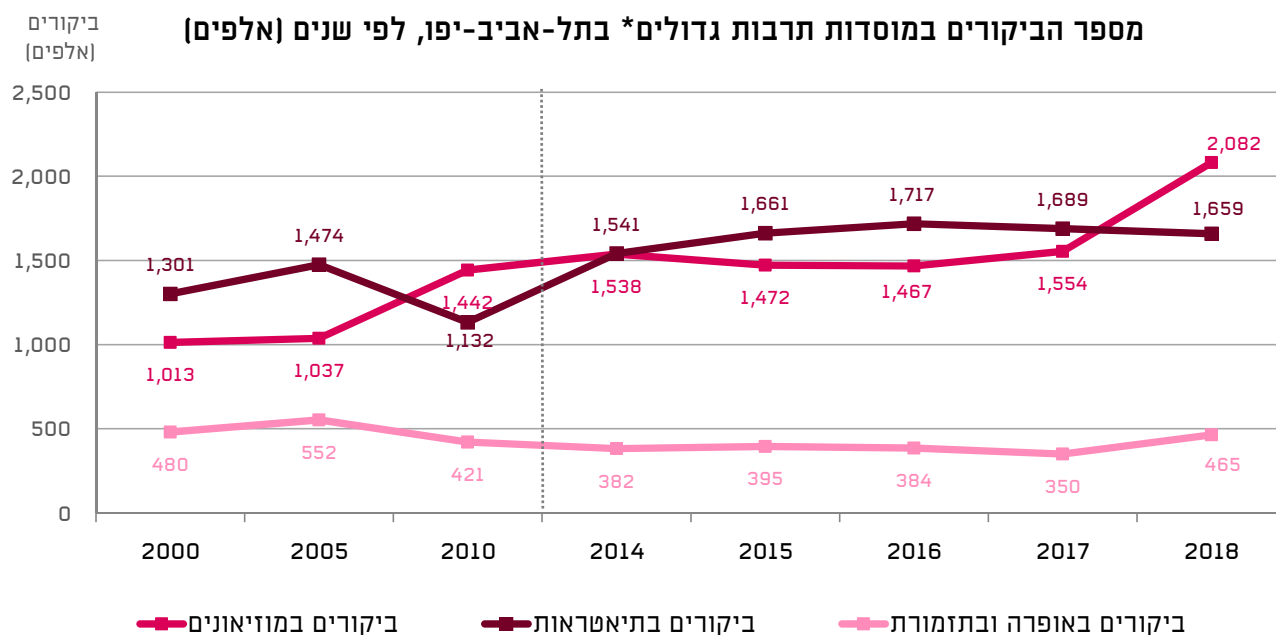
תל-אביב-יפו היא מרכז ארצי לפעילות תרבותית בתחום המוזיאונים:

- משנת 2000 ועד שנת 2013 מספר הביקורים במוזיאונים המוכרים בתל-אביב-יפו היה במגמת עלייה. בשנים 2014-2017 נרשמה יציבות במספר הביקורים במוזיאונים העיר ובשנת 2018 נרשמה עלייה גדולה במספר זה שעמד על כ-2,082,000 ביקורים (חלק מהגידול קשור לאופן הדיווח של מספר הביקורים שכלל הפעם גם קבוצות מאורגנות - חיילים, תלמידים וכו')
- יש לציין שלצד הפעילות במוזיאונים הללו מתקיימות פעילויות מגוונות במוסדות נוספים שאינם נתמכים על-ידי המדינה - קיימות בעיר עשרות גלריות פרטיות ושיתופיות לאמנות פלסטית אותן פוקדים מבקרים רבים. בגלריות הנתמכות על-ידי עיריית תל-אביב-יפו התקיימו בשנת 2018 כ-200 תערוכות בהן ביקרו כ-125,000 איש.

תיאטרות

תל-אביב-יפו היא גם מרכז ארצי לפעילות בתחום התיאטרון:

- משנת 2000 מספר הביקורים בתיאטרות הגדולים והמוכרים (הבימה, הקאמרי, בית ליסין, גשר וידישפיל) נמצא במגמת עלייה.
- בשנת 2018 מספר הביקורים עמד על כ-1,659,000. בחמש השנים האחרונות (מאז 2014) חלה עלייה קטנה במספר הביקורים בתיאטרות תוך התייצבות בשנתיים האחרונות (2017-2018).
- בנוסף, בעיר פועלים מוסדות תיאטרון אלטרנטיבי, כמו תיאטרון פרינג' וקבוצות תיאטרון עצמאיות רבות המתקצבים על-ידי העירייה. במוסדות אלו היו בשנת 2018 כ-4,350 הצגות בהן ביקרו כ-391,500 צופים.

* מוסדות תרבות גדולים: מוסדות תרבות הנתמכים ע"י משרד התרבות והספורט וכוללים 17 מוזיאונים, חמישה תיאטרות (הבימה, בית-ליסין, הקאמרי, גשר וידישפיל) ושלושה גופים מוזיקליים (האופרה הישראלית החדשה, התזמורת הפילהרמונית והתזמורת הקאמרית הישראלית). עד שנת 2013 הנתונים מוצגים בדילוגים של חמש שנים.

מוזיקה

- בעיר פועלים שלושה מהגופים הגדולים במדינה בתחום המוזיקה - התזמורת הפילהרמונית הישראלית, התזמורת הקאמרית הישראלית והאופרה הישראלית החדשה.
- מאז שנת 2005 ועד שנת 2017 מספר הביקורים בגופים המוזיקליים הגדולים במגמת ירידה.
- בשנת 2018 נרשמה עלייה בהשוואה למגמת הירידה של השנים האחרונות. מספר הביקורים בשנה זו עמד על כ-465,000.
- מעבר למוסדות הגדולים המוכרים, העירייה תומכת במוסדות נוספים שפועלים בתחום המוזיקלי שבמסגרתם התקיימו בשנת 2018 כ-760 הופעות בהן היו כ-89,900 ביקורים.

קולנוע

- הקולנוע המסחרי איבד לאורך העשורים האחרונים את המרכזיות שלו בצורה משמעותית. הצמצום בביקורי הקולנוע מאז שנות ה-70 ועד היום, עמד על יותר מ-90% בתל-אביב-יפו ועל כ-40% בישראל.
- בשנת 2018, בכלל אולמות הקולנוע המסחרי בעיר היו כ-743,410 ביקורים.
- לאורך השנים חל צמצום ניכר באחוז הביקורים באולמות הקולנוע בתל-אביב-יפו כאחוז מישראל, במיוחד בלט הדבר מתחילת שנות ה-2000 - בשנת 2000 היו צופי הקולנוע בעיר כ-24% מכלל הצופים בישראל, בעוד שבשנת 2018 הם היו פחות מ-5% מכלל הצופים.
- ירידה ניכרת גם במספר אולמות ההקרנה - בשנת 2000 היו 50 אולמות בעיר, בהשוואה לשנת 2018 בה היו 18 אולמות בלבד.
- מוסד ייחודי הוא סינמטק תל-אביב הפועל בעיר ובו מתקיימת פעילות קולנועית ענפה הכוללת בין היתר הקרנת "סרטי איכות", קיום ימי קולנוע לתלמידי בתי ספר, ארגון פסטיבלים ואירועים מיוחדים ועוד.
- בסינמטק, בניגוד לקולנוע המסחרי, חלה עלייה בהיקף הפעילות - בשנת 2000 היו כ-250,000 ביקורים, בעוד שבמהלך 2018 היו כ-545,840 ביקורים. בשנת 2018 הוקרנו בסינמטק תל-אביב כ-1,200 סרטים.

ספריות עירוניות

- העירייה מנהלת מערך של 22 ספריות. נכון לסוף 2018 היו בהן כ-920,620 ספרים (מספר זה כולל רק ספרים מקוטלגים במאגרים הממוחשבים של הספריות).
- לאורך השנים, מספר הספרים בספריות העירוניות הצטמצם (בשנת 2010 היו כ-1.2 מיליון ספרים). צמצום זה הוא בחלקו פועל יוצא של השינויים הטכנולוגיים - ספרים רבים נסרקו ומועברים למאגרים ממוחשבים שהגישה אליהם נעשית באמצעות האינטרנט.
- בספריות העירוניות היו בשנת 2018 כ-37,200 קוראים פעילים שביצעו כ-32,150 השאלות בממוצע לחודש במהלך השנה.

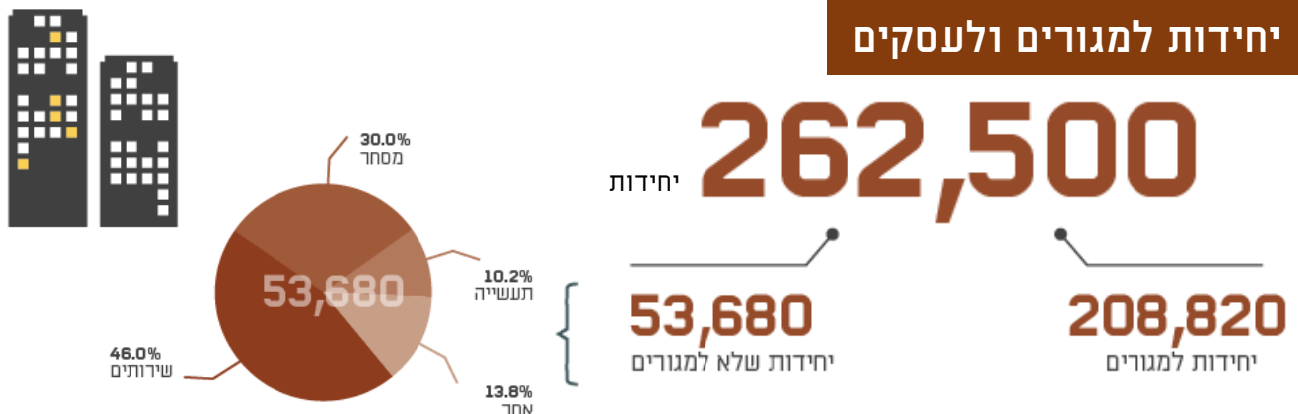
חינוך משלים, ספורט ופעילות עירונית

- העירייה מפעילה רשת רחבה של מוסדות לחינוך משלים ולפעילות חברתית ותרבותית (חוגים בשלל תחומי הלימוד, התרבות, היצירה והספורט), הפרושים על פני העיר כולה. במסגרת זו פועלים מוסדות קהילתיים כמו מרכזים קהילתיים, מרכזי ספורט, מועדוני קאנטרי קלאב, בריכות עירוניות ועוד.
- בעיר פועלים 34 מרכזים ומוסדות קהילתיים הפזורים בכל רובעי העיר ועוד 9 קאנטרים קהילתיים ובריכות עירוניות.
- העירייה מקיימת מופעים ומפעילה אירועי תרבות מגוונים ברחבי העיר. בשנת 2018 היו 67 אירועים שונים ומגוונים, בהם השתתפו כ-782,400 משתתפים. מתוך כלל האירועים והפעילויות למעלה מרבע מהם (27%) היו אירועים שפנו למשפחות וילדים.

דיוור ובינוי

נתונים נבחרים 2018

יחידות למגורים ולעסקים

התחלות הבנייה

בחמש השנים האחרונות בתל-אביב-יפו החלו בבנייתן של:

2,843 דירות בממוצע מדי שנה

בחמש השנים האחרונות הדירות עד 3 חדרים מהוות:

54% מכלל הדירות שהתחילו להיבנות בעיר

44% מהדירות שנבנו במטרופולין תל-אביב

שטח הבנייה

בחמש השנים האחרונות רוב התחלות הבנייה היו מיועדות למגורים ושיעורן היה בין -

56%-69%

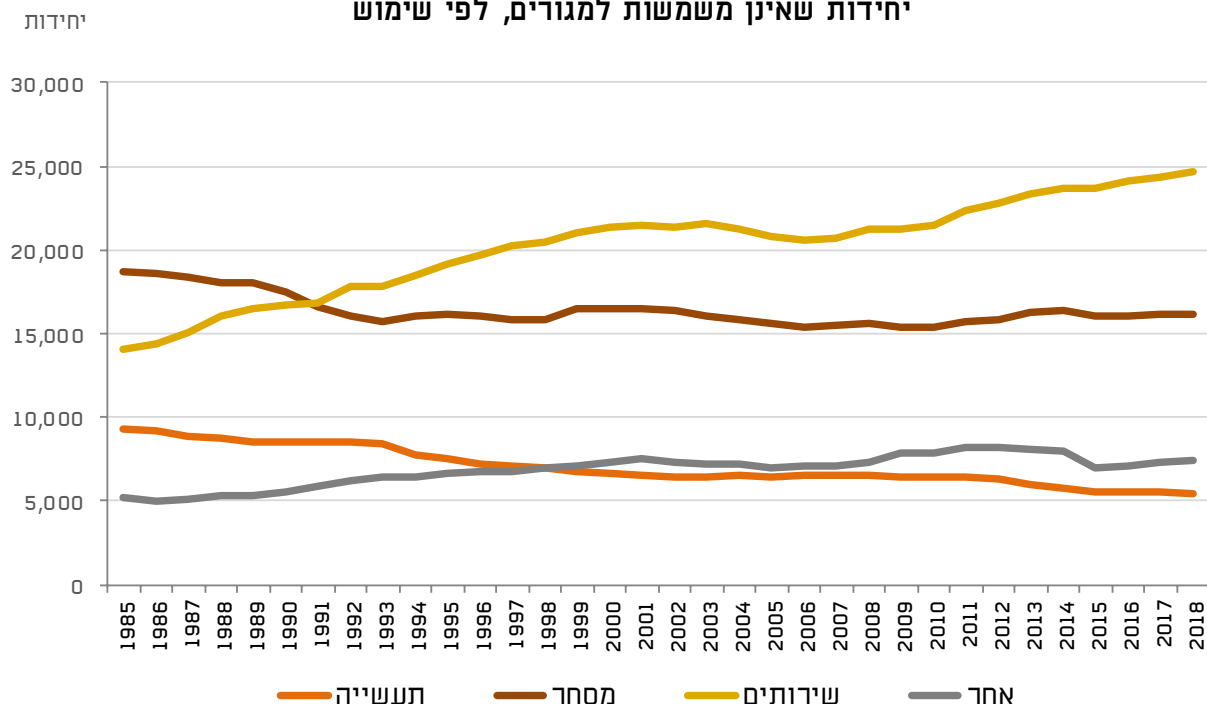

1. דיור (יחידות למגורים ולא למגורים)

בשלושים השנים האחרונות חלה עלייה במספר היחידות המשמשות למגורים ולשירותים, וירידה במספר היחידות המשמשות לתעשייה.

- בסוף שנת 2018 היו בתל-אביב-יפו כ-262,500 יחידות למגורים ויחידות המשמשות למטרות אחרות, בשטח בנוי של כ-29.7 מיליוני מ"ר. מרבית היחידות הן למגורים: כ-208,800 דירות, וכ-53,700 יחידות משמשות למטרות שאינן מגורים: שירותים (כ-46%), מסחר (כ-30%), תעשייה (כ-10%) ושימושים אחרים (כ-14%).
- מבחינת הפריסה של היחידות הבנויות על-פני העיר, אזור הצפון הישן (רובע 3) הוא אזור רווי בנייה במיוחד, ובו מרוכז מספר היחידות למגורים ושלא למגורים הגדול ביותר (כ-42,000 בשנת 2018, המהוות כ-16% מכלל היחידות בעיר). באזור שרונה ומונטפיורי קיים המספר הקטן ביותר של יחידות (כ-13,100 בשנת 2018 המהוות 5% מכלל היחידות בעיר). אזור זה הוא היחיד בעיר בו קיימות יותר יחידות שאינן למגורים מאשר יחידות המשמשות למגורים. עם זאת, בחמש השנים האחרונות חל גידול של 19% במספר היחידות למגורים באזור זה: מ-3,247 יחידות למגורים ב-2014 ל-4,391 יחידות ב-2018 (30% לעומת 35% מכלל היחידות למגורים ועסקים באזור, בהתאמה).
- בנוגע ליחידות שאינן משמשות למגורים, החל משנת 1990, ניתן לזהות שתי מגמות הפוכות: מספר היחידות המשמשות לתעשייה ירד בכ-36% ואילו מספר היחידות המשמשות לשירותים עלה בכ-48%.
- אזורי המגורים המובהקים בעיר, בהם שיעור הדירות למגורים מסה"כ היחידות למגורים ושלא למגורים גבוה מ-85% הם: עבר הירקון המערבי וצפון העיר (רבעים 1,3,4) ומזרח העיר (רובע 9). עבר הירקון מזרח ומרכז העיר (רבעים 2, 5 ו-6) ודרום העיר (רובע 8) הם אזורים מעורבים (עסקים ומגורים) - ברובע 8 וברובע 5 מהוות הדירות למגורים רק 68%-71% מכלל היחידות וברובע 6 הן מהוות כ-34% בלבד מסה"כ היחידות ברובע. ברבעים 5 ו-8 קיים ריכוז גבוה של יחידות המשמשות למסחר, ולמעשה כמעט מחצית מסה"כ יחידות המסחר בעיר נמצאות ברבעים אלה. 37% מסה"כ היחידות השייכות לענף השירותים הציבוריים, העסקיים והאישיים מתרכזות במרכז העיר (רבעים 5 ו-6) וכמעט מחצית מבתי המלאכה ומפעלי התעשייה מתרכזים בדרום העיר (רובע 8) וביפו (רובע 7).
- לאורך השנים חלה עלייה במספר הדירות. כמו כן, השטח הממוצע לדירה בתל-אביב-יפו גדל משנת 1999 בכ-10 מ"ר, והוא עמד בשנת 2018 על כ-84 מ"ר. שטח הדירה הממוצע באזור עבר הירקון (רבעים 2+1) הוא גדול יותר (114-116 מ"ר), ושטח הדירה הקטן ביותר הוא בדרום העיר (רובע 8): כ-62 מ"ר בממוצע.

יחידות שאינן משמשות למגורים, לפי שימוש

2. בינוי

ב-5 השנים האחרונות (2014-2018) גדל כמעט פי 4 שטח גמר הבנייה המיועד להארכה, מסחר ושירותים עסקיים, בהשוואה לחמש השנים הקודמות. מרבית הבנייה היתה למשרדים. כמות הדירות שבנייתן הסתיימה גבוהה יותר ב-5 השנים האחרונות, בהשוואה לעשור הקודם. 49% מכלל הדירות שסיימו לבנות בחמש השנים האחרונות היו דירות עד שלושה חדרים.

○ התחלות בניה - נתוני התחלת בנייה מלמדים על היקף הבניינים והדירות החדשות שהתחילה חפירת היסודות שלהם בתקופת זמן נתונה. נתון זה מסייע להבנת מצב הענף והאווירה השוררת בקרב יזמים, קבלנים, בנקים ורוכשי דירות.

○ שטח התחלות בנייה בתל-אביב-יפו מתאפיין בתנודתיות: תקופות שיא בשטח התחלות בנייה נרשמו בתחילת שנות ה-70, ובסוף שנות ה-90, ואילו תקופת שפל נרשמה בשנות ה-80. בשנת 2012 נרשם שיא חדש, כאשר שטח התחלות בנייה בתל-אביב-יפו היה הגבוה ביותר בחמישים השנים האחרונות והגיע לכ-850 אלף מ"ר. בין השנים 2012-2017 חלה תנודתיות, ובשנת 2018 הצטמצם נתון זה לכ-487 אלף מ"ר. בחמש השנים האחרונות שטח התחלות הבנייה למגורים נע בין 56%-69% מכלל שטח הבנייה בעיר, בשנת 2018 היווה 67%. שטח התחלות הבניה המיועד להארכה, מסחר ושירותים עסקיים היווה בין השנים 2015-2017 כ-34% מכלל שטח הבנייה בעיר (222 אלף מ"ר בממוצע מדי שנה) ובשנת 2018 הצטמצם ל-18% (87 אלף מ"ר). 15% מכלל התחלות הבנייה בעיר בשנת 2018 היו לבנייני ציבור (71 אלף מ"ר) - השטח הגדול ביותר מאז ה-2011.

○ בשנת 2018, מחצית מהתחלות הבנייה בתל-אביב-יפו היו בעבר הירקון המערבי (רובע 1) ובשרונה ומונטיפיורי (רובע 6). באזורים אלו בלטו בעיקר השטחים למגורים ולמשרדים.

○ בחמש השנים האחרונות חלקו של שטח התחלות הבנייה בתל-אביב-יפו מכלל שטח התחלות הבנייה בישראל נע בין 4%-6%. כאשר שטח התחלות הבנייה למגורים בתל-אביב-יפו היווה 4% בממוצע משטח התחלות הבנייה למגורים בישראל. בשנת 2018 חלה ירידה חדה בחלקו היחסי של שטח התחלות הבנייה להארכה, מסחר ושירותים בעיר לעומת כלל התחלות הבנייה למטרות אלה בישראל. ירידה זו נובעת הן מקיטון בשטח התחלות הבנייה להארכה, מסחר ושירותים בעיר, והן מגידול בשטח התחלות הבנייה למטרות אילו בישראל.

○ ממוצע שטח גמר הבנייה בתל-אביב-יפו בחמש השנים האחרונות עמד על כ-683 אלף מ"ר לשנה - גבוה יותר מחמש השנים שקדמו לו (כ-500 אלף מ"ר לשנה). עם זאת, שטח גמר הבנייה ב 2018 ירד ל-584 אלף מ"ר, לאחר שבשנת 2017 נרשם שיא חדש, בו שטח גמר הבנייה בעיר היה הגבוה ביותר בחמישים השנים האחרונות והגיע לכ-866 אלף מ"ר. בשנת זו שטח גמר הבניה שלא למגורים היה גבוה משטח גמר הבנייה למגורים, לראשונה מאז שנת 2000. ב-2018 מגמה זו לא נשמרה, ושטח גמר הבניה למגורים היווה 69% מכלל משטח גמר הבנייה בעיר.

○ בחמש השנים האחרונות (2014-2018) שטח גמר הבנייה בעיר נע בין 5%-7% מסה"כ שטח גמר הבנייה בישראל, בהמשך למגמה בכלל העשור האחרון. שטח גמר הבנייה המיועד למגורים היווה בין 5%-7% מכלל ישראל. שטח גמר הבנייה המיועד להארכה, מסחר ושירותים עסקיים, היווה בין 10%-20% מהבנייה למטרות אילו בישראל, למעט שנת 2017 בה היווה 35% מישראל.

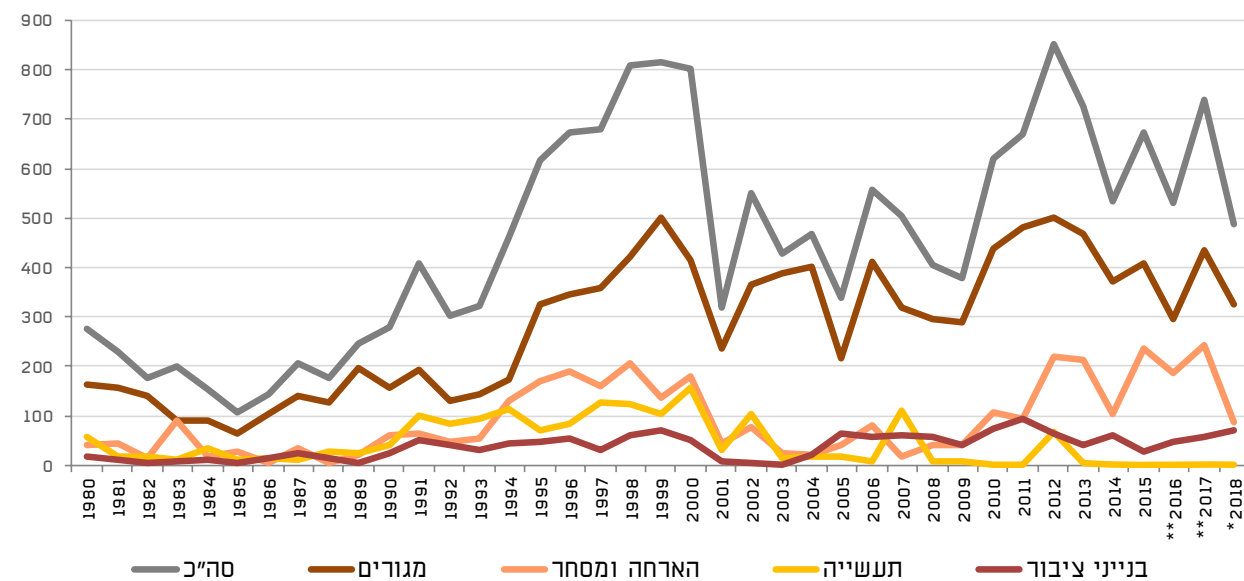
○ **מספר הדירות שנבנות בעיר מדי שנה מתאפיין בדרך כלל בתנודתיות.** מספר הדירות שבנייתן החלה ב-5 השנים האחרונות נע בין 2,230 לבין 3,520 דירות. בשנת 2012 נרשם שיא בהתחלות בניה של דירות קטנות בנות 1-2 חדרים, והן היוו 37% מכלל הדירות שנבנו באותה שנה. גם ב-2018 חלקן של דירות אלו גבוה והוא עומד על 35%.

לשם השוואה, שיעור דירות בנות 1-2 חדרים שבנייתן החלה ב-2018 ברוב הערים הגובלות בתל-אביב-יפו אינו עולה על 3% מכלל הדירות שנבנו (למעט רמת-גן, שם 22% מהתחלות בניה הן של דירות 1-2 חדרים). בירושלים ובחיפה שיעור זה עומד על 7%-10%, בהתאמה.

○ כתוצאה מהגידול בבניית דירות קטנות, שטח הדירה הממוצע בחמש השנים האחרונות (2014-2018) היה 129 מ"ר, לעומת 161 מ"ר בחמש השנים שקדמו לתקופה זו. בשנת 2018, שטח הדירה הממוצע בתל-אביב-יפו היה כ-124 מ"ר - נמוך משמעותית בהשוואה לחיפה, לראשלי"צ ולאשדוד (171-224 מ"ר ב-2018).

אלפי מ"ר

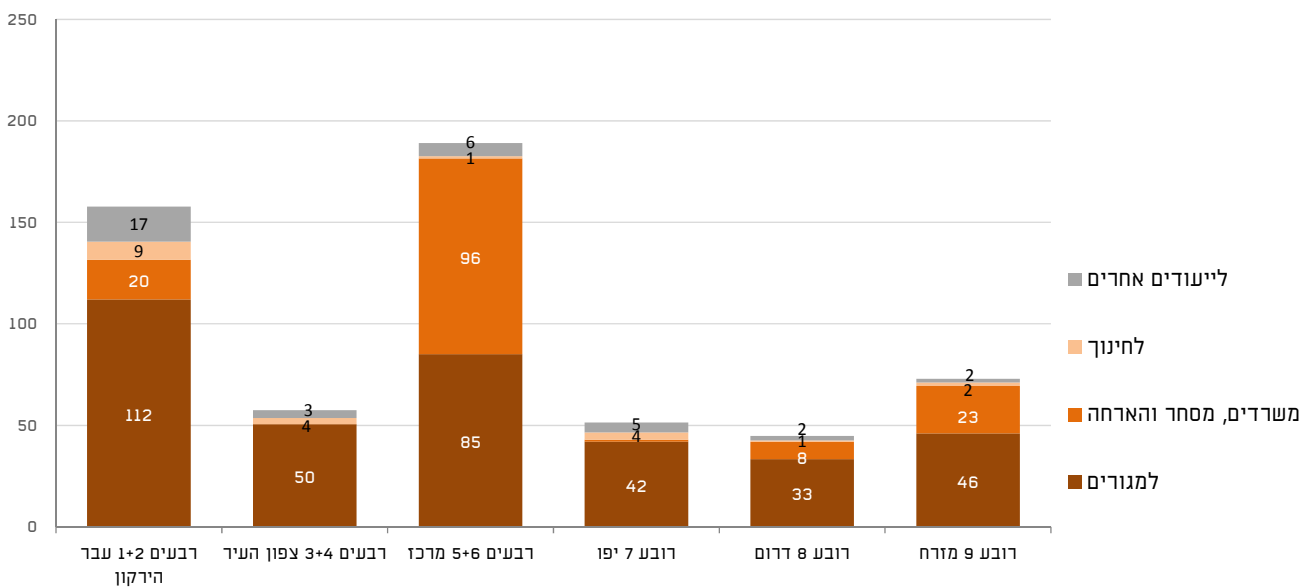
שטח התחלות בנייה בתל-אביב-יפו, לפי ייעוד (אלפי מ"ר)

* מספרים ארעיים או אומדנים; ** מספרים מתוקנים

אלפי מ"ר

ממוצע שטח התחלות בנייה, לפי רובע וייעוד, 2018-2014

עסקים ותעשייה

נתונים נבחרים 2018

עסקים פעילים

ישראל
עסקים **598,648**

תל-אביב-יפו מהווה מרכז עסקים משמעותי בישראל

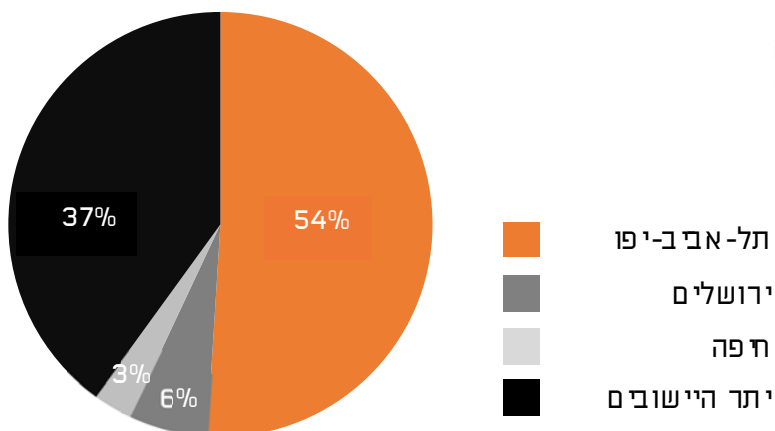
תל-אביב-יפו
עסקים **73,745**
12.3% מישראל

חיפה
עסקים **22,031**
3.7% מישראל

ירושלים
עסקים **41,697**
7.0% מישראל

משרות בבנקים

אחוז המשרות במשרדי הבנקים (שמשרתים לקוחות) בישראל, לפי יישוב

לעסקים בעיר ישנה חשיבות ותרומה רבה לחוסנה הכלכלי של העיר. מגוון העסקים הקיים בעיר מגדיל את האטרקטיביות שלה הן עבור התושבים המתגוררים בה והן עבור המבקרים המגיעים אליה לצורכי תעסוקה, תיירות, בילוי ומסחר. העסקים הגדולים בעיר לצד העסקים הקטנים והבינוניים מהווים בסיס הטרונגי משמעותי לכלכלת העיר וליצירת מקומות תעסוקה בה. חלקה הגבוה של ת"א-יפו במספר סניפי בנק ומועסקים בתחום הבנקאות ובשירות מועסקים גבוה (מכלל ישראל) בענפי השירותים הפיננסיים ושירותי הביטוח הופכים אותה למרכז הפיננסי העיקרי בישראל.

בבחינת פעילות העסקים בתל-אביב-יפו אנו מתייחסים לשני מאגרי נתונים: המאגר הראשון הוא קובץ חייבי ארנונה שלא למגורים (מאגר נתונים עירוני), אשר כולל את מספר יחידות העסקים והשירותים המחויבות בארנונה, עפ"י השימוש שלהן. המאגר השני הוא מרשם העסקים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, אשר נסמך על מקורות מנהליים (מע"מ והמוסד לביטוח לאומי). שני המקורות שונים זה מזה בשל המטרה לשמה הוקמו והגדרותיהם השונות, לכן לא ניתן להשוות ביניהם.

1. עסקים בת"א-יפו (מרשם העסקים של הלמ"ס)

ת"א-יפו מהווה מרכז עסקים חשוב בישראל: בשנת 2018 פעלו בה קרוב ל-74,000 עסקים, אשר היוו כ-12% מכלל העסקים הפעילים בישראל.

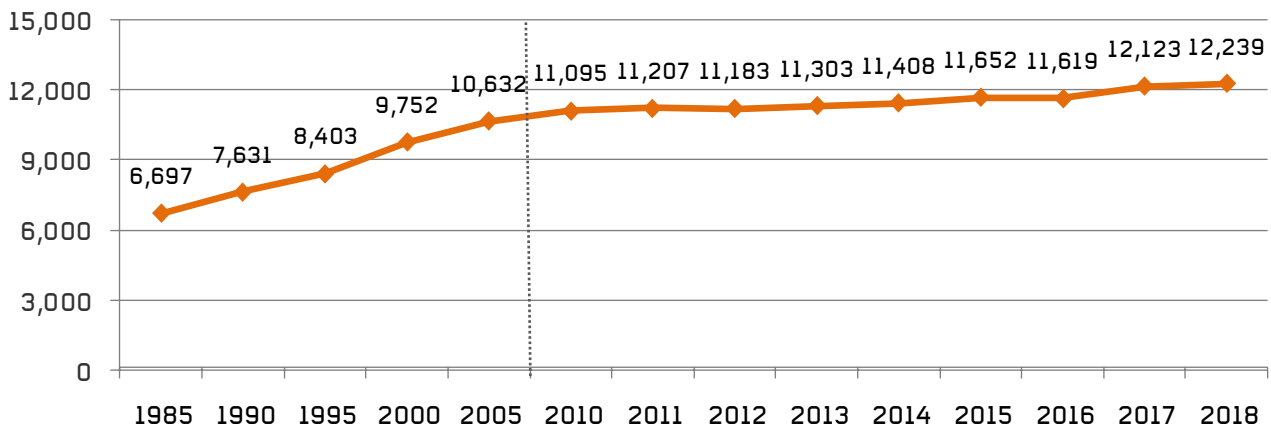
- העסקים הפעילים בת"א-יפו (73,745 עסקים בשנת 2018) היוו כ-12% מכלל העסקים הפעילים בישראל. שיעור זה גבוה מחלקה של ירושלים (כ-7% מכלל העסקים הפעילים בישראל) ושל חיפה (כ-4%).
- בחמש השנים האחרונות (2014-2018) חלה עלייה של כ-7% במספר העסקים הפעילים בעיר. שיעור זה נמוך בהשוואה לגידול במספר העסקים הפעילים בישראל ובירושלים (12% ו-11%, בהתאמה) וגבוה במקצת לעומת הגידול שבחיפה (5%).
- בעיר נפתחים ונסגרים עסקים רבים, דבר המצביע על דינאמיות: בשנת 2018 נפתחו ונסגרו בעיר אלפי עסקים (6,252 עסקים נפתחו ו-4,845 נסגרו), כך שבמאזן הכולל בשנת 2018 נוספו בה (נטו) כ-1,400 עסקים חדשים, המהווים גידול של קרוב לכ-2% בכמות העסקים הפעילים בעיר. תוספת זו מהווה כ-11% מכלל העסקים החדשים שנוספו בישראל באותה שנה.
- סה"כ בחמש השנים האחרונות (2014-2018) נוספו בעיר כ-31,000 עסקים ונסגרו קרוב ל-25,000 עסקים, כשקצב גידול העסקים בעיר עומד בממוצע שנתי על 1.7%.
- עסקים פעילים, לפי ענף כלכלי - הענפים בהם שיעור העסקים הפעילים הוא הגבוה ביותר הם שירותים מקצועיים, מדעיים וטכניים ומסחר סיטוני וקמעונאי ותיקון כלי רכב מנועיים (28% ו-14% מכלל העסקים הפעילים בעיר, בהתאמה).

2. יחידות עסקים ושירותים בת"א-יפו (קובץ חייבי ארנונה שלא למגורים)

בסוף שנת 2018 הגיע מספר היחידות (הרשומות בארנונה), המשמשות לעסקים ושירותים בעיר ל-53,680 יחידות, ושטחן הסתכם בכ-12.2 מיליון מ"ר. בחמש השנים האחרונות (2014-2018) לא חל שינוי משמעותי במספר היחידות העסקיות בעיר. שטחן עלה באחוזים בודדים (7%).

שטח יחידות
(אלפי מ"ר)

שטח יחידות עסקים ושירותים בת"א-יפו, לפי שנים

הערה: עד 2010 הנתונים מוצגים בדילוגים של 5 שנים.

3. ת"א-יפו כמרכז עסקי ופיננסי

חלקה היחסי הגבוה של ת"א-יפו במספר סניפי הבנק והמועסקים בתחום הבנקאות, ובשיעורם הגבוה (28%) של המועסקים בשירותים הפיננסיים ושירותי הביטוח מכלל המועסקים בענף זה בישראל, מדגישים את היותה של ת"א-יפו מרכז פיננסי בישראל.

- בשנת 2018 פעלו בת"א-יפו 126 סניפים של משרדי בנקים בהם מתבצעת קבלת קהל ואשר משרתים בהם לקוחות (סה"כ כמות הסניפים בעיר גדולה יותר, וכוללת גם סניפי מטה בהם קבלת קהל אינה מתבצעת). הסניפים המקבלים קהל מהווים כ-13.0% מכלל הסניפים של משרדי הבנקים (המשרתים לקוחות) בישראל.

- מספר המשרות בת"א-יפו במשרדי הבנקים בסניפים המקבלים קהל הגיע בשנת 2018 ל-15,289, המהווים כ-54% מסה"כ המשרות במשרדי בנקים (המשרתים לקוחות) בישראל. מספר המשרות הממוצע לסניף בנק גבוה במיוחד בתל-אביב-יפו בהשוואה לערים הגדולות האחרות ובהשוואה לכל הארץ (121 משרות בממוצע לסניף בנק בת"א-יפו לעומת 28 משרות בממוצע בישראל).

4. מפעלי תעשייה

בשנת 2016 היוותה התעשייה בת"א-יפו כ-3% מהתעשייה בישראל, עם כ-11,200 משרות ועם תמורה למשרות אלו של כ-1.6 מיליארד ש"ח.

תעסוקה

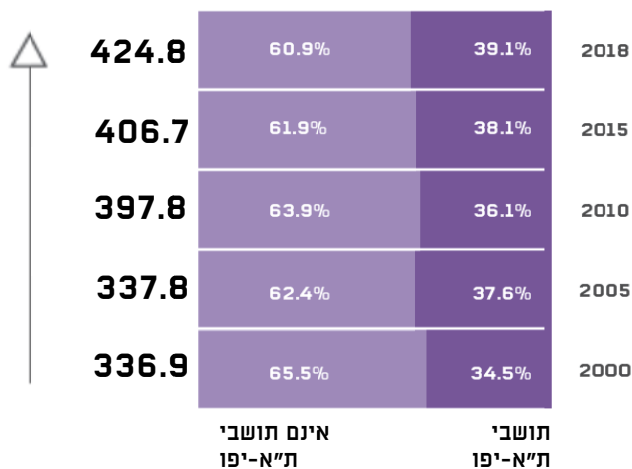
נתונים נבחרים 2018

סה"כ (אלפים)

מספר מועסקים

424,800

מספר המועסקים בעיר גדל בהתמדה משנת 2013 גדל מס' המועסקים בעיר בכ-10% כשעיקר הגידול (71%) נבע מהעלייה במספר המועסקים תושבי העיר.

אחוז מירושל

מועסקים בשלוש הערים הגדולות

תל-אביב-יפו 11%

ירושלים 9%

חיפה 5%

מועסקים בתל-אביב-יפו כאחוז מהמועסקים בישראל, לפי ענפי כלכלה בולטים

שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח 28.1%

מידע ותקשורת 25.4%

שירותים מקצועיים, מדעיים וטכניים 23.1%

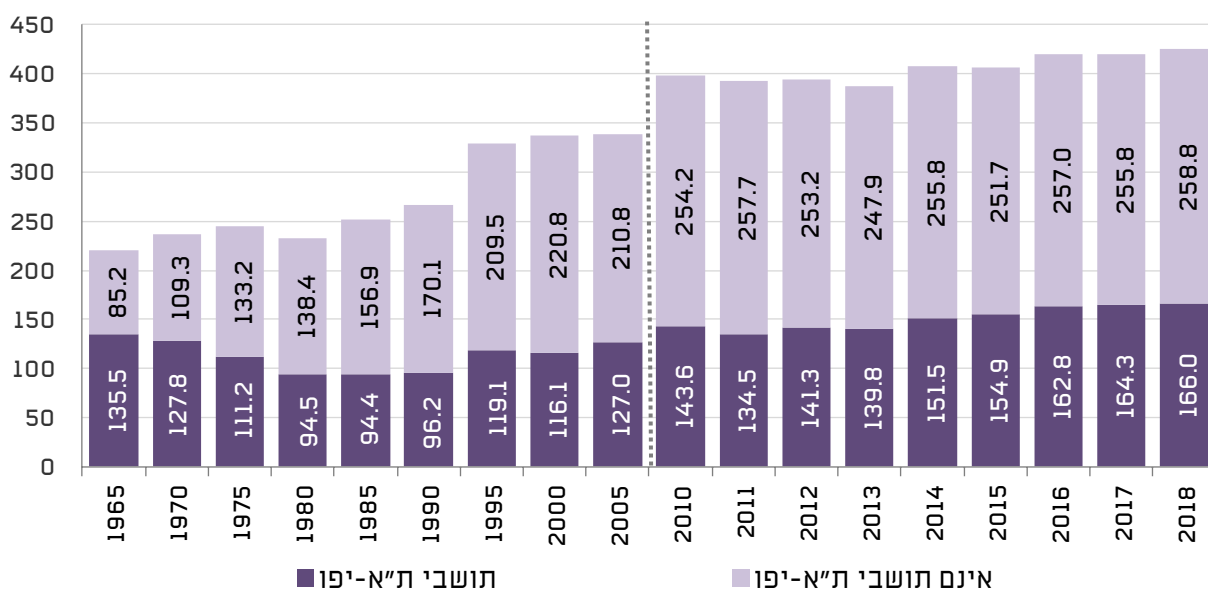
ת"א-יפו היא מרכז תעסוקה כלל ארצי, המורכב ממועסקים תושבי העיר ומועסקים שאינם תושבי העיר. בעשור האחרון (משנת 2009) עלה מספר המועסקים בעיר בכ-14%, כך שבשנת 2018 הועסקו בת"א-יפו כ-424,800 איש, אשר היוו כ-11% מכלל המועסקים בישראל. קרוב לכרבע מהמועסקים בישראל (23%-25%) בענף שירותים מקצועיים, מדעיים וטכניים ובענף מידע ותקשורת הועסקו בעיר והם מהווים ענפים תומכים בפעילות הכלכלית המתבצעת בעיר. ענפי התעסוקה הכלכליים הפועלים בעיר תורמים למיצובה של העיר כמרכז כלכלי מטרופוליני וכלל ארצי. בשנת 2018 28% מהמועסקים בישראל בענף שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח עבדו בת"א-יפו. כמו כן, למעלה ממחצית מהמשרות בסניפי בנקים בהם משרתים לקוחות בישראל הינם בסניפי הבנק בת"א-יפו (54%). מעבר לענפים אלה, בלטו גם המועסקים בעיר בתחום ההיי-טק אשר היוו בשנת 2018 כ-12% מכלל המועסקים בעיר וכ-15% מכלל המועסקים בתחום ההיי-טק בישראל. הניתוח שלהלן מתייחס למבנה התעסוקתי בת"א-יפו, בו יוצגו בנפרד המאפיינים העיקריים של כלל המועסקים בעיר והמאפיינים העיקריים של המועסקים תושבי העיר, העובדים בעיר או מחוצה לה.

1. מועסקים בתל-אביב-יפו

- בשנת 2018 הועסקו בת"א-יפו כ-424,800 איש אשר היוו כ-11% מכלל המועסקים בישראל.
- חלקם של המועסקים בת"א-יפו בשנת 2018 מכלל המועסקים בישראל גבוה בהשוואה לירושלים שחלקה הגיע לכ-9% מכלל המועסקים בישראל (348,800 מועסקים) וחיפה שחלקה הגיע לכ-5% (178,600 מועסקים).
- בעשור האחרון (משנת 2009) עלה מספר המועסקים בעיר בכ-14%. העלייה במספר המועסקים תושבי העיר גבוהה בהשוואה לעלייה במספר המועסקים שאינם גרים בעיר (23% לעומת כ-9%, בהתאמה).

מועסקים
(אלפים)

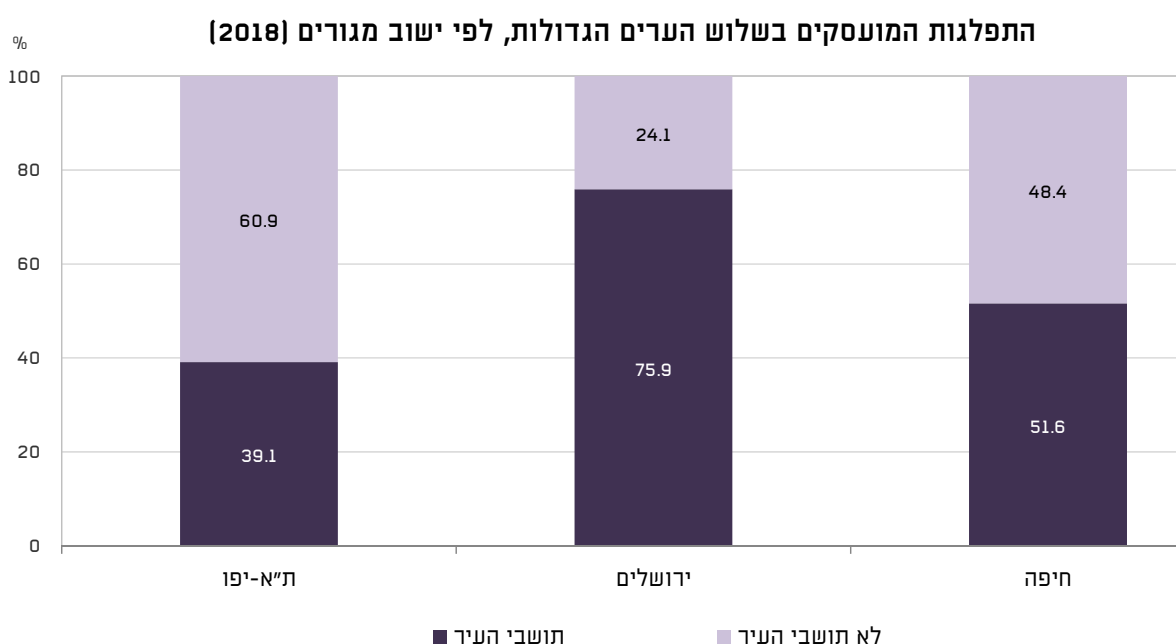
מועסקים בת"א-יפו לאורך השנים

הערה: עד שנת 2010 הנתונים מוצגים בדילוגים של חמש שנים.

- מועסקים, לפי ענף כלכלי** - בשנת 2018 שיעור המועסקים בענף שירותים מקצועיים, מדעיים וטכניים היה הגבוה ביותר (16%) בהשוואה ליתר הענפים, ושיעורו בישראל עמד על כ-23%. המועסקים בענף שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח היוו כ-9% מהמועסקים בעיר וכ-28% מכלל המועסקים בענף זה בכל הארץ (בהשוואה ל-6% בירושלים ול-4% בחיפה). התפלגות המועסקים לפי ענף כלכלי נשמרת יציבה לאורך השנים.

- לאורך השנים קיימת ירידה עקבית בשיעור המועסקים בשירותים פיננסיים ושירותי ביטוח מכלל המועסקים בענף זה בישראל. בחמש השנים האחרונות (2014-2018) חלה ירידה של כ-11% בשיעור המועסקים בענף זה בת"א-יפו וירידה של כ-5% בשיעורם מכלל המועסקים בענף זה בישראל.
- בחמש השנים האחרונות (2014-2018) חלה עלייה של כ-32% במספר המועסקים בענף המידע והתקשורת ועלייה של כ-16% במספר המועסקים בענף שירותים מקצועיים, מדעיים וטכניים בעיר. לעומתם, חלה ירידה של כ-16% במספר המועסקים בענף שירותי תחבורה, אחסנה, דואר ובלדרות. לצד העלייה שחלה בחמש השנים האחרונות במספר המועסקים בענף מידע ותקשורת בעיר, חלה ירידה של כ-4% בשיעורם מכלל ישראל.
- בשנת 2018 כ-13% מסניפי הבנקים (המשרתים לקוחות) בישראל היו בתל-אביב-יפו ומספר המשרות בהם הגיע לכ-54% מסה"כ המשרות בסניפי בנקים בהם משרתים לקוחות בכל הארץ.
- **מועסקים, לפי תחום ההיי-טק** - בשנת 2018 הועסקו בת"א-יפו כ-51,100 איש בתחום ההיי-טק המהווים כ-12% מכלל המועסקים בעיר וכ-15% מכלל המועסקים בתחום ההיי-טק בישראל.
- בחמש השנים האחרונות (2014-2018) מספר המועסקים בתחום ההיי-טק בעיר גדל כמעט פי 1.5 (עלה ב-46%). שיעור זה גבוה בהשוואה לעלייה במספר המועסקים בתחום ההיי-טק בישראל (12%) באותה תקופה, וגם בהשוואה לעלייה במספר המועסקים הכללי בעיר בתקופה זו (4%).
- תחום ההיי-טק נחלק לענפי שירותים ותעשייה. בת"א-יפו, מרבית המועסקים בהיי-טק הם בענפי השירותים (93%). שיעור זה גבוה מהנתון המקביל בירושלים (71%), בחיפה ובישראל (66%-67%).
- **מועסקים, לפי מקום המגורים** - ת"א-יפו משמשת כמרכז מטרופוליני המספק תעסוקה לתושבי הערים הסמוכות במטרופולין תל-אביב ולתושבי יישובים מרוחקים יותר.
- בשנת 2018 כ-39% מכלל המועסקים בעיר היו תושבי העיר והיתר (כ-61%) הגיעו מחוצה לה. מצב זה היה שונה בעבר (בשנות ה-60' תושבי העיר שעבדו בה היו כ-60% מכלל המועסקים בה), והוא השתנה בהדרגה כך שמשנת 1990 תושבי ת"א-יפו העובדים בעיר מהווים כשליש או יותר (-38% 34%) מכלל המועסקים בה.
- בירושלים ובחיפה, שיעור המועסקים המגיעים מחוץ לעיר בשנת 2018, היה נמוך בהשוואה לשיעור המקביל בתל-אביב-יפו (24%-1 48% לעומת 61%, בהתאמה).

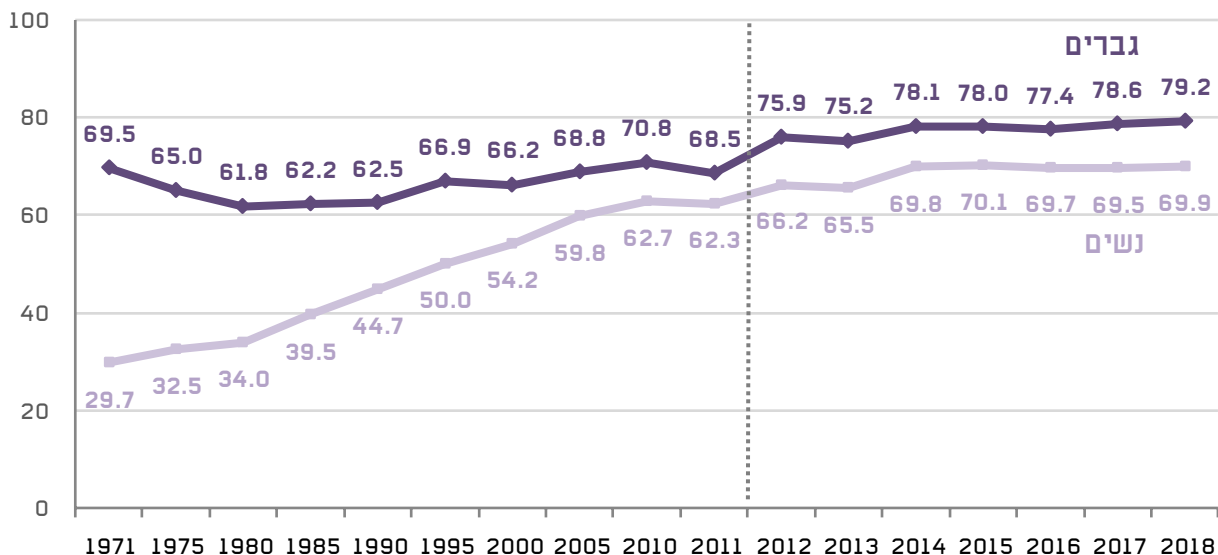
2. מועסקים ומאפייני כוח העבודה של תושבי ת"א-יפו

כוח העבודה של תושבי ת"א-יפו

המשתתפים בכוח העבודה הינם בני 15 ומעלה, שעבדו או שחיפשו עבודה באופן פעיל. מזה שנים, ההשתייכות לכוח העבודה גבוהה יותר בקרב תושבי ת"א-יפו בהשוואה לתושבי ירושלים, חיפה וישראל בכלל. עם השנים, שיעור ההשתתפות בכוח העבודה עלה בקרב תושבי העיר (במיוחד בקרב נשים תושבות העיר), והוא יציב בחמש השנים האחרונות בקרב גברים ונשים כאחד.

- בשנת 2018, כ-75% מתושבי ת"א-יפו בגילאי 15 ומעלה, היו שייכים לכוח העבודה, זאת בהשוואה לכ-52% בירושלים וכ-64% בחיפה ובכל הארץ.
- השתייכות לכוח העבודה, לפי מין - כ-70% מהנשים תושבות העיר השתייכו בשנת 2018 לכוח העבודה. שיעורים אלה יציבים בחמש השנים האחרונות.
- השתייכות לכוח העבודה, לפי השכלה ומין - שיעור השייכים לכוח העבודה עולה במקביל לעלייה ברמת ההשכלה, הן בקרב גברים והן בקרב נשים.

אחוז תושבי ת"א-יפו השייכים לכוח העבודה האזרחי*, לפי מין ולאורך השנים**

* משנת 2012 הנתונים כוללים את המשרתים בשירות צבאי או בקבע (עד אז כללו הנתונים את כוח העבודה האזרחי בלבד, ללא אנשי הצבא). לפיכך לא ניתן להשוות את נתוני 2012 ואילך לנתוני שנים קודמות.

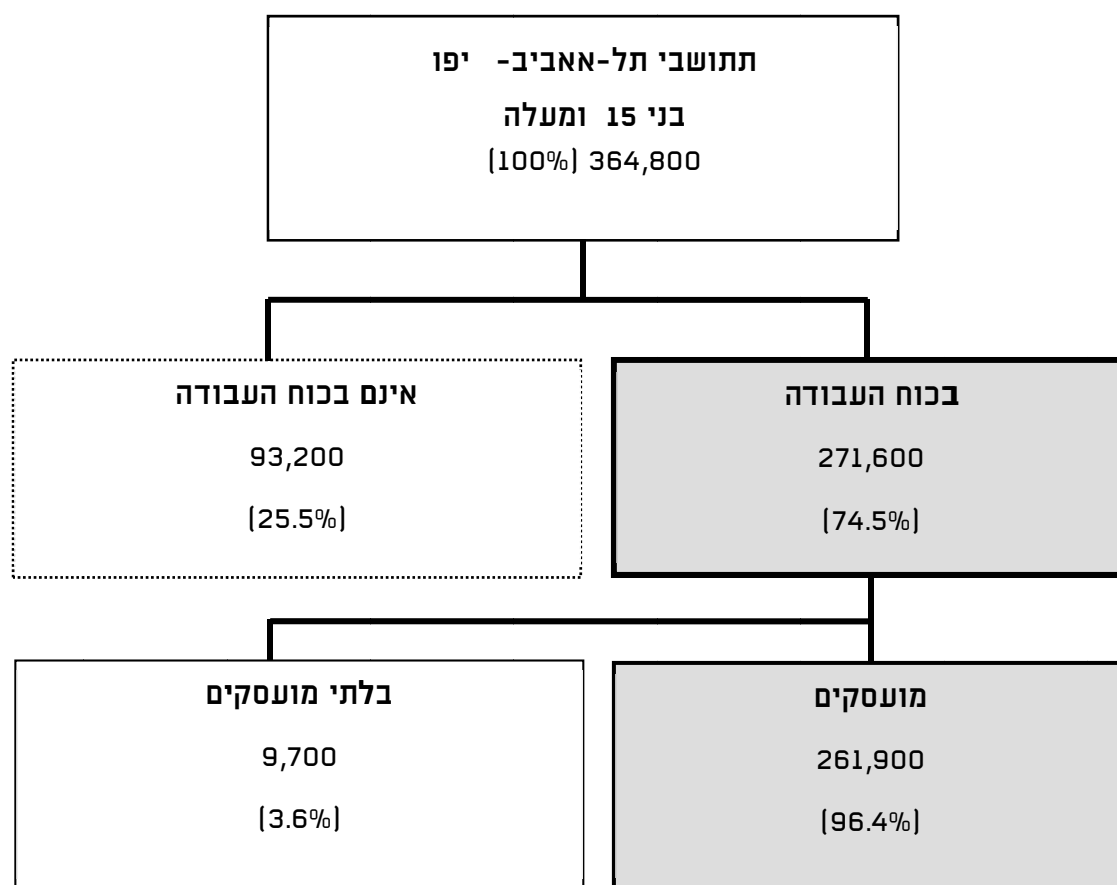
** עד 1985 הנתונים מתייחסים לגילאי 14+, ביתר השנים הנתונים מתייחסים לגילאי 15+.

מצב תעסוקתי של תושבי ת"א-יפו

בשנת 2018 מספר המועסקים תושבי ת"א-יפו עמד על למעלה מרבע מיליון איש (כ-261,900), וכשני שליש מהם (64%) עבדו בעיר.

- מספר הבלתי תושבי העיר הגיע בשנת 2018 ל-9,700, והם היוו כ-3.6% מהמשתתפים לכוח העבודה בעיר (בהשוואה לכ-4.0% בישראל, כ-4.8% בירושלים וכ-4.1% בחיפה).
- שיעור השכירים מכלל המועסקים תושבי העיר, הגיע בשנת 2018 לכ-80%, בדומה לשנים קודמות.

מצב תעסוקתי של תושבי תל-אביב-יפו בני 15 ומעלה (2018)*

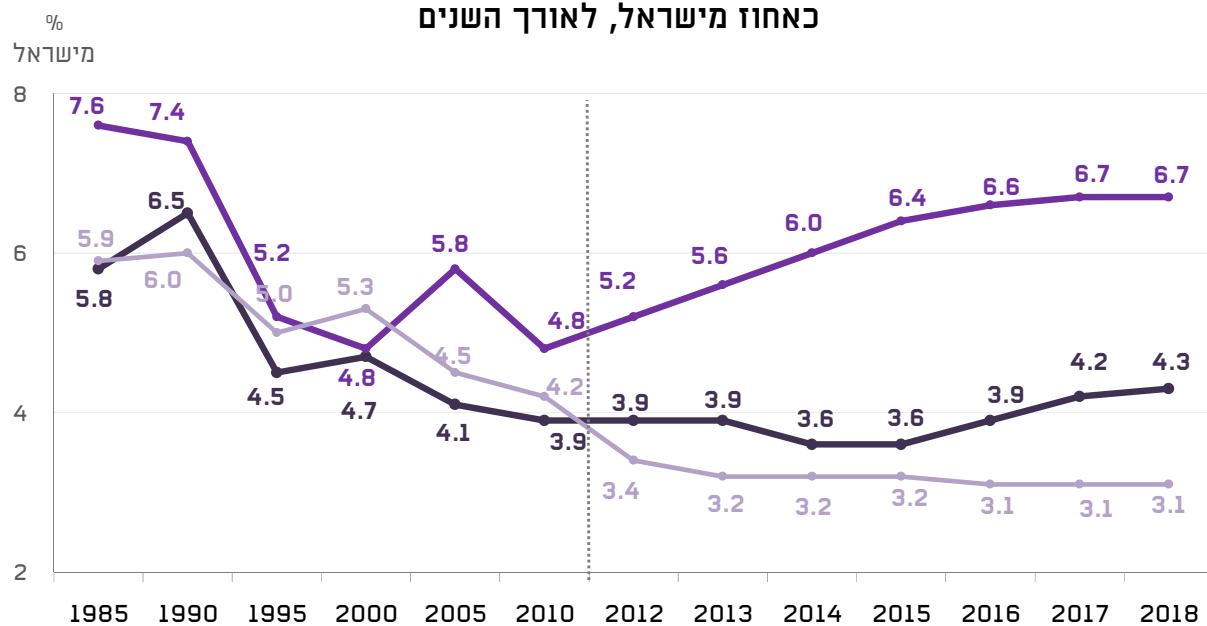
• **עבודה בהיקף חלקי** - בשנת 2018 כ-24% מהמועסקים תושבי תל-אביב-יפו עבדו בעבודה בהיקף חלקי. הנטייה לעבוד בהיקף חלקי בלטה תמיד יותר אצל נשים: כשליש מהנשים המועסקות הועסקו במשרה בהיקף חלקי, בהשוואה לכמעט כחמישית מהגברים המועסקים.

דורשי עבודה בלשכות התעסוקה בתל-אביב-יפו

מספר דורשי העבודה בשנת 2018 בת"א-יפו עמד על 6,936 איש במוצע לחודש, אשר היוו 4.3% מכלל דורשי העבודה בישראל.

- בחמש השנים האחרונות (2014-2018) חלה ירידה של כ-8% במספר דורשי העבודה בת"א-יפו. ירידה זו קטנה לעומת הירידה המקבילה בחיפה (24%), בישראל (23%) ובירושלים (13%).
- משנת 2015 חלה עלייה בחלקם היחסי של דורשי העבודה בת"א-יפו מכלל דורשי העבודה בישראל (4.3% בשנת 2018 לעומת 3.6% בשנת 2015), וזאת על אף שחלה ירידה קלה במספרם (3%).
- כ-45% מדורשי העבודה בת"א-יפו בשנת 2018 היו בעלי השכלה של 13 שנות לימוד או יותר.
- לא נמצאו הבדלים בין המינים במספר דורשי העבודה בשנת 2018 בת"א-יפו (בישראל ובירושלים שיעור דורשי העבודה מקרב הנשים גבוה יותר בהשוואה לגברים).

ממוצע חודשי של מספר דורשי עבודה בשלוש הערים הגדולות, כאחוז מ ישראל, לאורך השנים

* עד 2010 הנתונים מוצגים בדילוגים של 5 שנים, משנת 2012 הנתונים מוצגים ללא דילוגים בין השנים.

תיירות

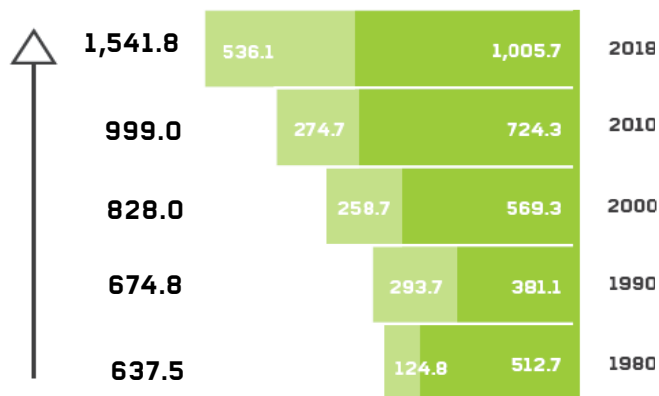
נתונים נבחרים 2018

אורחים

1,541,800

14.6% מישראל

אורחים במלונות
לאורך זמן (אלפים)

ישראלים
תיירים

3,645,200

לינות

14.5% מישראל

מתוכם 2,777,000 לינות תיירים
24.0% מישראל

78

מלונות

18.6% מישראל

8,569 חדרים במלונות תיירות
15.6% מישראל

פדיון במלונות תיירות

פדיון תיירים
1,693,097 (אלפי ש"ח)
32.8% מישראל

2,442,371

(אלפי ש"ח)
20.2% מישראל

לאורך העשור האחרון ענף התיירות בת"א-יפו מצוי בצמיחה הדרגתית מתמדת, שחלקה נובע ממגמת הגידול העולמית בענף התיירות. בד בבד עם מגמת הצמיחה, היו גם שנות משבר בתיירות שנבעו מאירועים ביטחוניים ומתהליכים פוליטיים וכלכליים בארץ ובעולם, שמהם מושפע הענף. בשנות משבר חלה ירידה במדדי התיירות: כך קרה במשבר הכלכלי ובמיתון העולמי בשנת 2009 ובמבצע "צוק איתן" בשנת 2014.

בחמש השנים האחרונות (2014-2018) חלה עלייה של 42% במספר האורחים במלונות התיירות בעיר, תיירים וישראלים כאחד. משנת 2008 מספר הישראלים שלנו במלונות תיירות בעיר בעלייה מתמדת: בעשור האחרון (2009-2018) מספרם הוכפל וחלה עלייה של כ-80% במספר לינותיהם.

הנתונים המוצגים להלן מתייחסים למלונות תיירות בלבד. בעיר ישנם מקומות לינה נוספים לתיירים שאינם מוגדרים כמלונות תיירות, ושהנתונים לגביהם (מספר חדרים, כמות לינות, אורחים, משרות ופדיון) אינם כלולים בנתונים אלו בשל מחסור בנתונים רשמיים לגביהם.

1. מלונות תיירות ופדיון

פדיון מלונות התיירות בת"א-יפו עמד בשנת 2018 על למעלה מ-2.4 מיליארד ש"ח והיווה כחמישית מפדיון מלונות התיירות בישראל, וכשליש מהפדיון מתיירים במלונות תיירות בישראל. חלקה של ת"א-יפו בסך הפדיון (תיירים וישראלים) גבוה מחלקה היחסי במספר החדרים במלונות התיירות בעיר מכלל החדרים במלונות תיירות בישראל (כ-16%).

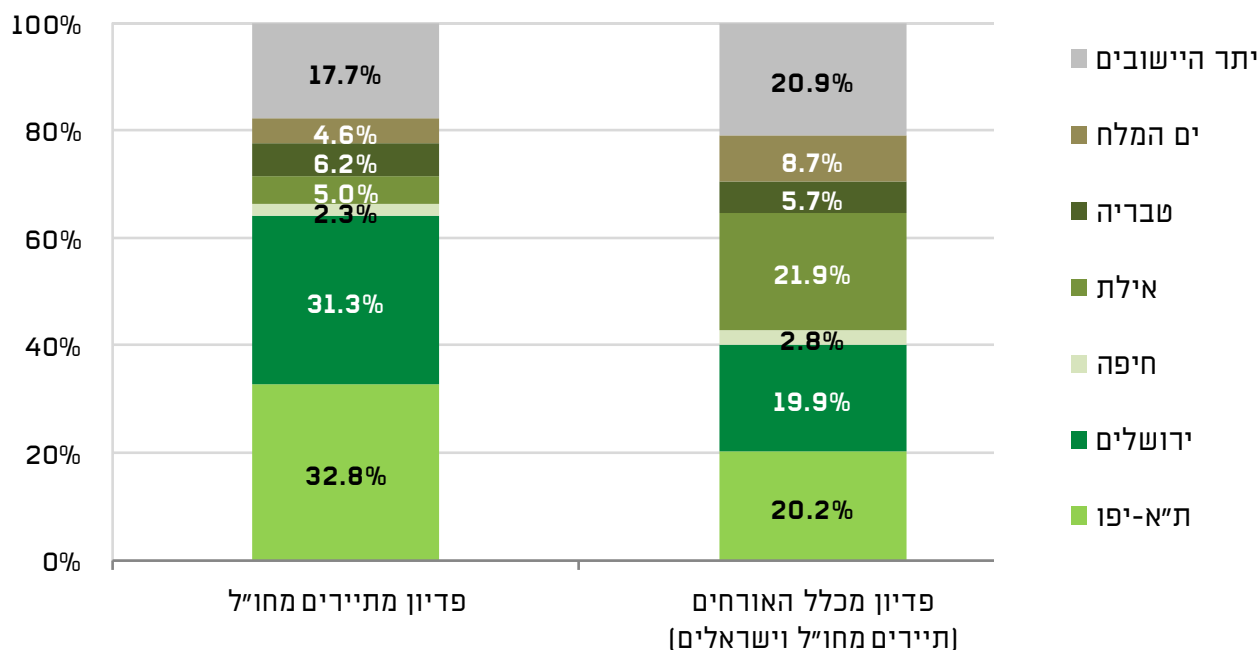
מלונות תיירות בתל-אביב-יפו:

- בסוף שנת 2018 פעלו בת"א-יפו 78 מלונות תיירות, בהם 8,569 חדרים. בחמש השנים האחרונות (2014-2018) חל גידול של כ-32% במספר מלונות התיירות בת"א-יפו וגידול של כ-19% במספר החדרים בהם (בישראל-14% ו-9%, בהתאמה).
- בשנת 2018 תפוסת החדרים עמדה על 75% ותפוסת המיטות על 57%. בעשורים האחרונים תפוסת החדרים במלונות התיירות בת"א-יפו גבוהה מזו שבירושלים, בחיפה והחל משנת 2004 גם בשאר הארץ. תפוסת המיטות בעיר דומה לשיעורה בכלל בישראל.

פדיון מלונות התיירות בתל-אביב-יפו

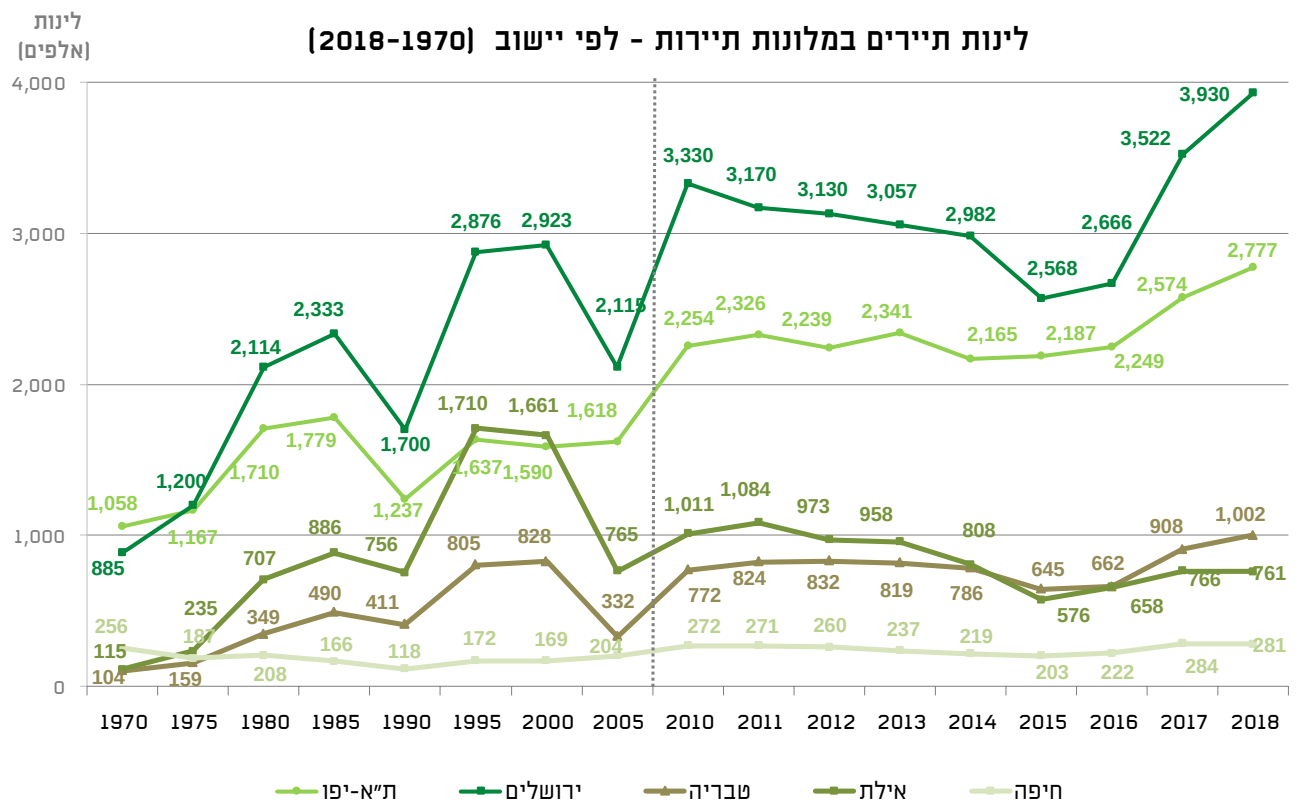
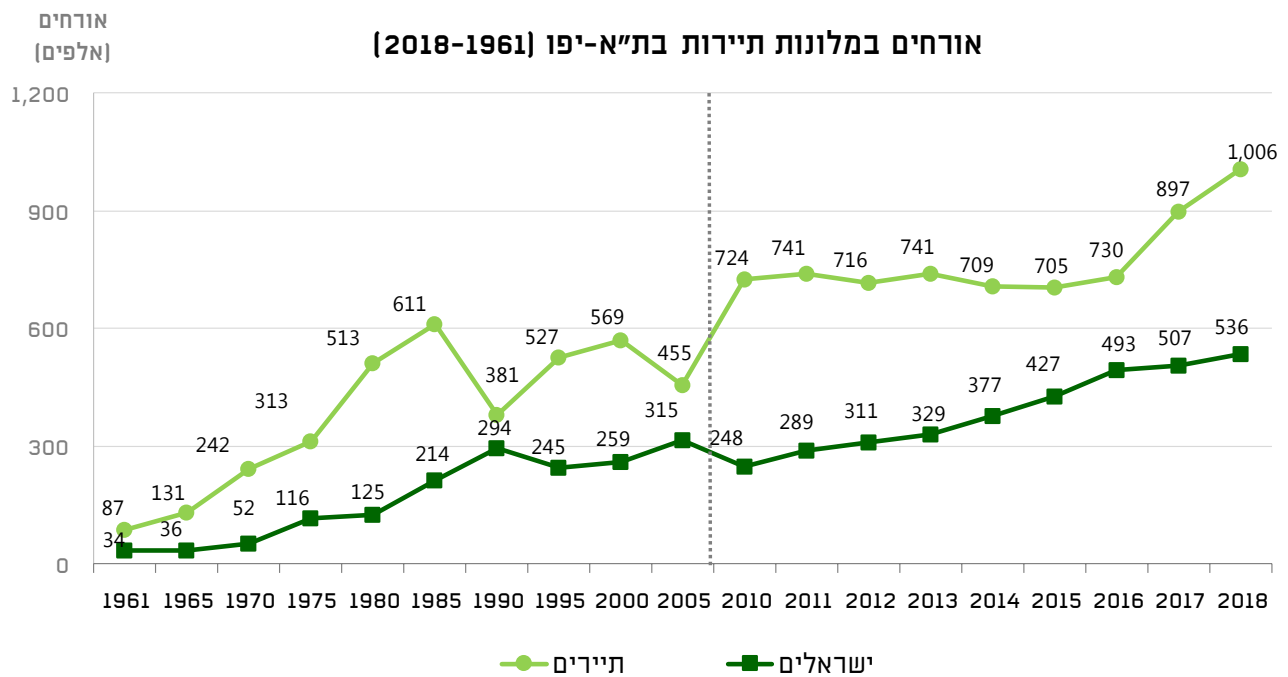
- מאז שנת 2003 הפדיון במלונות בעיר היה בעלייה (למעט ירידה קלה בשנים 2013-2014). פדיון מלונות התיירות בעיר בשנת 2018 גבוה בכ-12% בהשוואה לפדיון בשנת 2017.
- לצד הגידול במלונות, בחמש השנים האחרונות חלה עלייה של כ-43% בפדיון מלונות התיירות בעיר, ועלייה של כ-25% במספר משרות השכיר בהם.
- בשנת 2018 כ-69% מהפדיון ממלונות תיירות בעיר היה מתיירים מחו"ל, והוא היווה כ-33% מסך כל הפדיון מתיירים מחו"ל בישראל.
- בשנת 2018 הפדיון מכלל האורחים בעיר היה קצת יותר גבוה בהשוואה לפדיון במלונות התיירות בירושלים, למרות שמספר החדרים בעיר נמוך בכ-21% מזה שבירושלים (8,569 לעומת 10,827, בהתאמה), ולמרות שסה"כ מספר הלינות במלונות התיירות בת"א-יפו נמוך מהנתון המקביל בירושלים (3,645,200 לינות לעומת 4,937,600, בהתאמה).

פדיון מלונות התיירות בישראל בחלוקה לפי יישובים (%), 2018

2. אורחים ולינות

- בשנת 2018 הגיעו לעיר למעלה מ-1.5 מיליון אורחים, אשר לנו בה למעלה מ-3.6 מיליון לינות. בסה"כ בעשור האחרון (2009-2018), גדל מספר האורחים בעיר בכ-78% ולינותיהם גדלו בכ-55%.
- בשנת 2018 הייתה שנת שיא במספר האורחים: בשנה זו הגיעו למלונות התיירות בעיר 1,541,800 אורחים (תיירים מחו"ל וישראלים) - זו עלייה של כ-10% בהשוואה למספרם בשנת 2017.
- תיירים** - בשנת 2018 התארחו במלונות התיירות בת"א-יפו למעלה ממיליון תיירים מחו"ל, אשר היוו כ-65% מסך האורחים במלונות תיירות בעיר בשנת זו.
- התיירים שהתארחו במלונות התיירות בת"א-יפו בשנת 2018 היוו כרבע (24%) מסך התיירים שהתארחו במלונות התיירות בישראל באותה שנה.
- בשנת 2018 בהשוואה ל-2017 חלה עלייה של כ-12% במספר התיירים שהתארחו במלונות התיירות בעיר ועלייה של כ-8% במספר לינותיהם.
- ממוצע הלינות לתייר במלונות תיירות בת"א-יפו עמד בשנת 2018 על 2.8 לילות. נתון זה נמוך בהשוואה לשנים קודמות: בשנת 2005 ממוצע הלינות עמד על 3.6 לילות לתייר, ומאז ירד בהדרגה עד לשיעור הנוכחי. בישראל חלה בשנים אלה מגמה דומה, דבר המצביע ככל הנראה על אופי התיירות - יותר תיירים שמגיעים לביקורים יותר קצרים.
- ישראלים** - למעלה מ-530 אלף ישראלים לנו ב-2018 במלונות התיירות בעיר (עלייה של כ-6% לעומת 2017).
- משנת 2008 ואילך קיימת מגמת עלייה רציפה במספר הישראלים אשר לנו במלונות התיירות בעיר. בעשור האחרון (2009-2018) מספרם הוכפל (לעומת עלייה של כ-30% בכלל ישראל) ומספר לינותיהם עלה בכ-80% (15% בכלל ישראל).

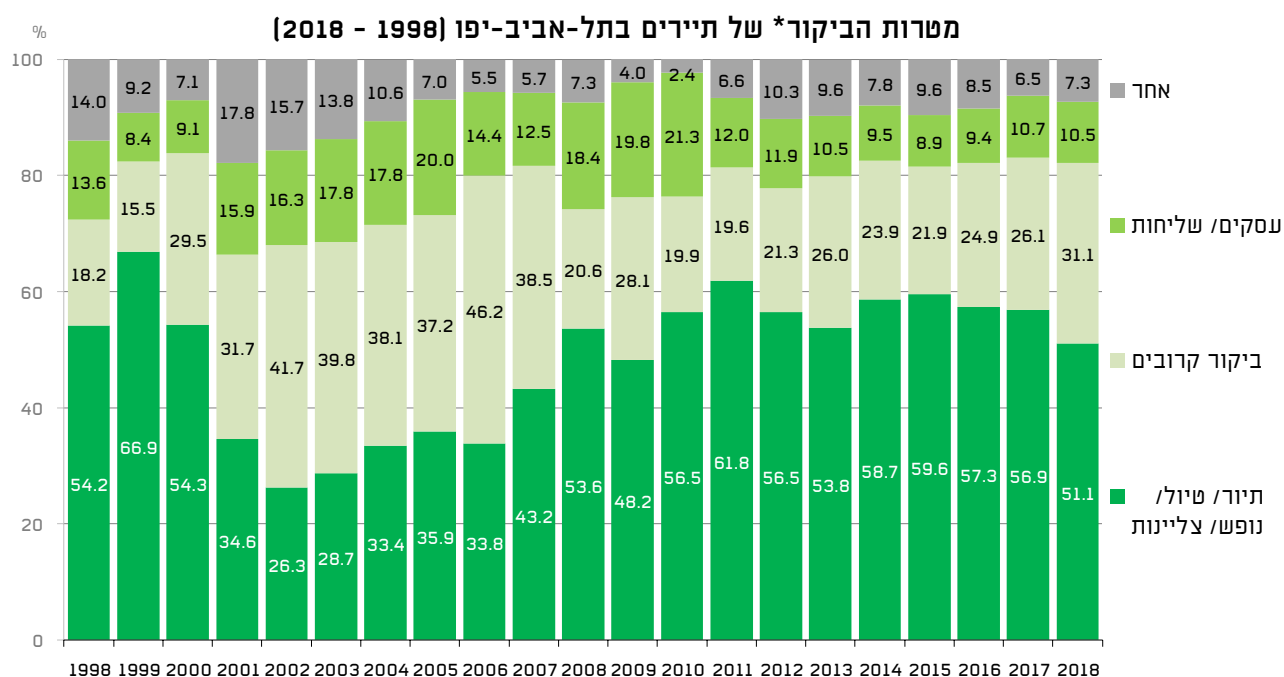
3. מאפייני תיירים

כ-63% מהתיירים בת"א-יפו בשנת 2018 הגיעו מאירופה וכ-27% מצפון אמריקה. שתי הסיבות העיקריות לביקור בישראל ב-2018 היו ביקור קרובים - 31% ותיור/טיול - 25% (בתרשים להלן סיבת הביקור תיור/טיול מופיעה יחד עם סיבות הביקור נופש וצליינות).

- למעלה ממחצית התיירים (54%) שביקרו בת"א-יפו בשנת 2018 היו נוצרים וכ-32% נוספים היו יהודים.

- 63% מהתיירים שביקרו בעיר בשנת 2018 הגיעו לארץ באופן עצמאי (ולא במסגרת של חבילת תיור או טיול מאורגן).

- עבור 51% מהתיירים שביקרו בעיר בשנת 2018, היה זה ביקורם הראשון בישראל.

* בנוגע למטרות הביקור, התיירים נשאלו לגבי הביקור בישראל באופן כללי ולא באופן ספציפי לגבי הביקור בתל-אביב-יפו.

סדר ציבורי

נתונים נבחרים 2018-2017

תיקי חקירה של אירועים פליליים

(2018)

30,337

9% מתיקי החקירה בישראל

בין השנים 2000-2018
ירידה במספר תיקי החקירה

37% בתל-אביב-יפו

15% בישראל

שיעור המורשעים בדיון ל-1,000 תושבים

שיעור המבוגרים בני 19 ומעלה המורשעים בדיון
(2017)

3.5

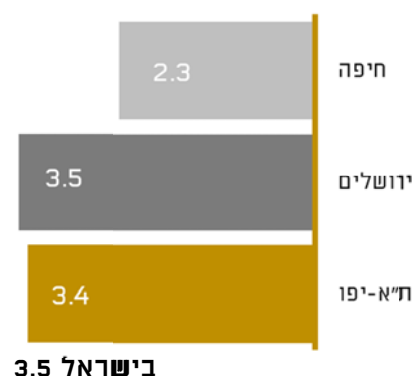

בשנת 2016 השיעור היה 3.8

שיעור המבוגרים בני 19 ומעלה המורשעים בדיון,
לפי קבוצות אוכלוסייה (2017)

ישראל	תל-אביב-יפו
3.3	2.9
7.1	20.4
יהודים ואחרים	ערבים

שיעור בני 12 ומעלה המורשעים בדיון
(2017)

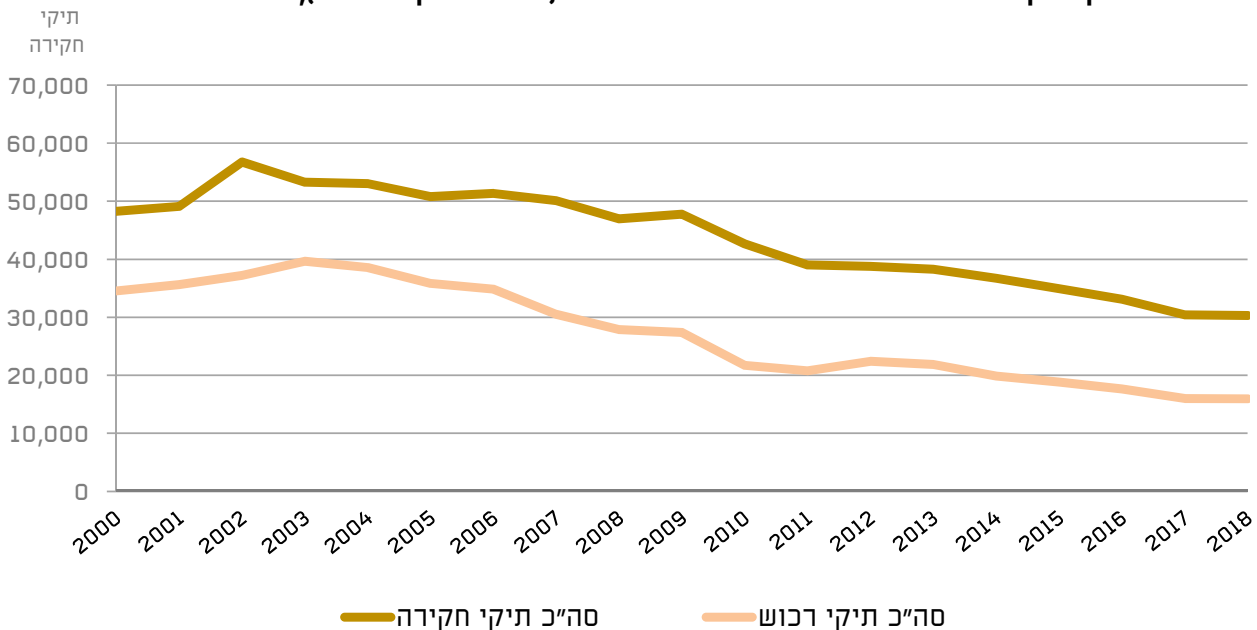

אירועים פליליים

בשנת 2018 נפתחו במשטרה 30,337 תיקי חקירה של אירועים פליליים שאירעו בעיר. בשנים 2000-2018 אחוז התיקים שנרשמו בעיר מסה"כ התיקים שנרשמו בישראל נע בין כ-9% ל-13%, בעוד שאוכלוסיית תל-אביב-יפו בשנת 2018 מהווה רק 5% מאוכלוסיית ישראל. אולם, יש לקחת בחשבון, שתל-אביב-יפו היא מרכז מטרופוליני ובעיר שוהים מדי יום מאות אלפי אנשים שאינם תושבי העיר, וגם הם נופלים קורבן למעשים פליליים, או מבצעים מעשים אלה.

- כ-35% ממקרי חטיפת הארנקים וכ-24% ממקרי הכייסות בארץ, אירעו בתל-אביב-יפו.
- כ-18% ממקרי השוד וכ-12% ממקרי השוד בנסיבות חמורות מהתיקים הפליליים בישראל, הם בשל מקרים שאירעו בעיר.
- בין השנים 2000-2018 חלה ירידה של 37% במספר תיקי החקירה בעיר, בהשוואה לירידה של 15% במספר תיקי החקירה בישראל בתקופה המקבילה.

תיקי חקירה של אירועים פליליים בת"א-יפ (ומזה: תיקי רכוש), לפי שנה

מורשעים בדין

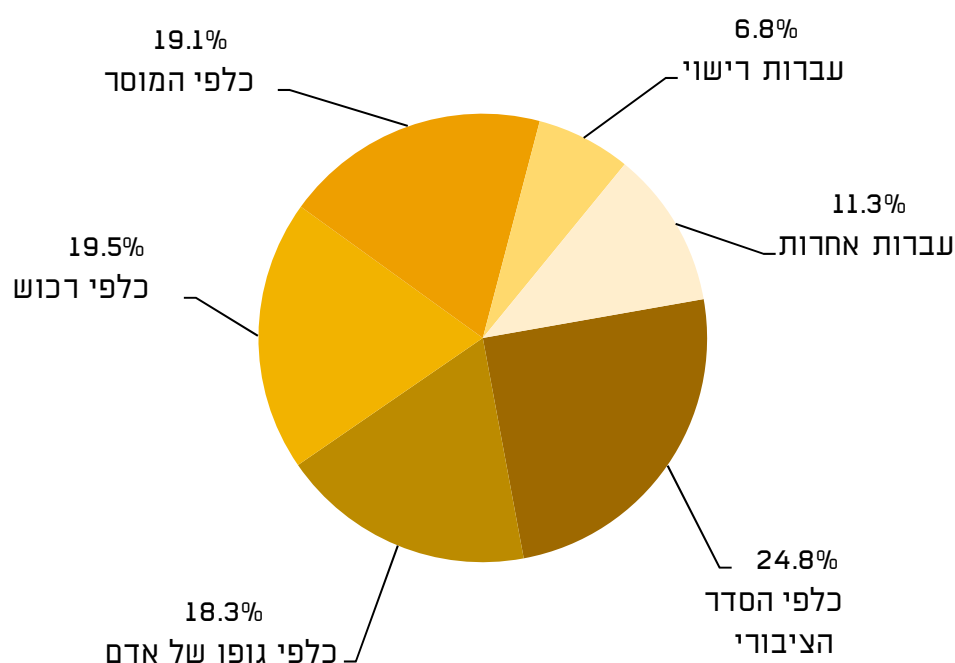
שיעור המבוגרים יהודים ואחרים המורשעים בדין ל-1,000 תושבי תל-אביב-יפו היה נמוך מעט משיעורם המקביל בישראל. לעומת זאת, שיעור המבוגרים הערבים בעיר היה גבוה יותר משיעור המקביל בישראל. מגמה דומה נצפתה לגבי שיעור הקטינים הערבים, אך לא לגבי קטינים יהודים ואחרים.

- בשנת 2017 הורשעו בדין 1,417 עבריינים מבוגרים שגרו בעיר בעת קבלת פסק הדין (העבירות בוצעו הן בתל-אביב-יפו והן ביישובים אחרים). שיעור המבוגרים (בני 19 ומעלה) המורשעים בדין ל-1,000 תושבי תל-אביב-יפו היה 3.5, פחות משיעורם המקביל בישראל שעמד על 4.0.
- מתוך כלל התושבים המבוגרים (בני 19 ומעלה), שיעור המבוגרים יהודים ואחרים המורשעים בדין ל-1,000 תושבי תל-אביב-יפו היה 2.9, פחות משיעורם המקביל בישראל שעמד על 3.3.
- בניגוד למבוגרים יהודים ואחרים שהורשעו בדין, שיעור המבוגרים הערבים שהורשעו בדין ל-1,000 תושבים ערבים בעיר היה 20.4, גבוה יותר משיעור המקביל בישראל שעמד על 7.1.
- שיעור הקטינים (בני 12-18) שהורשעו בדין ל-1,000 תושבי העיר הערבים גם הוא גבוה יותר משיעור המקביל בישראל (8.0 בהשוואה ל-1.4). הבדל שכזה לא נמצא ביחס לאוכלוסיית הקטינים יהודים ואחרים בעיר (שיעור של 0.8 קטינים יהודים ואחרים שהורשעו בדין ל-1,000 תושבים, בהשוואה לשיעור מקביל של 0.7 ברמה הארצית).

סוג העברה

- בשנת 2017 העברות הרווחות ביותר בקרב מורשעים בדין שגרו בעת קבלת פסק הדין בתל-אביב-יפו הן עברות כלפי הסדר הציבורי, עברות רכוש, עברות כלפי גופו של אדם וכלפי המוסר.
- בקרב מבוגרים שהורשעו בדין בת"א-יפו, העברות השכיחות ביותר היו כלפי הסדר הציבורי (24.8%), כלפי רכוש (19.5%), כלפי המוסר (19.1%) וכלפי גופו של אדם (18.3%).
 - העברות הרווחות ביותר בקרב קטינים היו כלפי רכוש (42.1%), כלפי גופו של אדם (28.9%) וכלפי הסדר הציבורי (18.4%).

מבוגרים מורשעים בדין שגרו בעת קבלת פסק הדין בתל-אביב-יפו, לפי סוג העברה (2017)

קיימות

נתונים נבחרים 2019-2017

צפיפות אוכלוסייה

בתל-אביב-יפו (2018)

8.6

נפשות לדונם (1,000 מ"ר)

צריכת מים שנתית לתושב

72 מ"ק (2000)

65 מ"ק (2018)

צריכת המים השנתית לתושב במגמת ירידה

כמות הפסולת לתושב (2018)

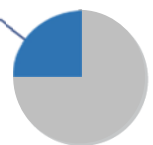
2.8

ק"ג ליום

שיעור הפסולת למחזור בעיר-40%

שטח ירוק* כאחוז משטח העיר (2019)

24%

*פארקים, גינות וחורשות

תחבורה

אורך שבילי האופניים בעיר (2018)

137 ק"מ

ממשקי הבית לרשותם שני רכבים או יותר (2017)
27% בישראל

15%

בני אדם נפגעו בתאונות דרכים בת"א-יפו (2018)
11% בישראל

1,518

פרק זה עוסק בסדרת מדדים מתחומי הקיימות: צפיפות אוכלוסייה, איכות סביבה, אנרגיה, תחבורה וחברה.

1. צפיפות האוכלוסייה

תל-אביב-יפו היא העיר הצפופה ביותר מבין שמונה הערים הגדולות (מעל 200,000 תושבים) בישראל.

- שטח השיפוט המוניציפאלי של תל-אביב-יפו הוא 51,809 דונם. ב-2018 הגיעה צפיפות האוכלוסייה בעיר ל-8.6 נפשות לדונם.
- לפי הנתונים לשנת 2017, בהשוואה ליישובים אחרים, הצפיפות בתל-אביב-יפו (שעמדה בשנת 2017 על 8.6) גדולה מזו שבירושלים (7.1) ובחיפה (4.4).
- בין אזורי העיר קיימת שונות בצפיפות האוכלוסייה. באזור עבר הירקון ובאזור שרונה ומונטיפיורי - צפיפות האוכלוסייה נמוכה יותר (בין 3.4 ל-6.9 נפשות לדונם בשנת 2017), ובאזור מרכז העיר והצפון הישן צפיפות האוכלוסייה גבוהה יותר (13.4 ו-17.8 נפשות לדונם בשנת 2017, בהתאמה).
- ב-30 השנים האחרונות צפיפות האוכלוסייה עלתה, בעיקר כתוצאה מבניית שכונות מגורים חדשות.

2. איכות הסביבה

איכות אוויר

משנת 2001 חל שיפור במדדי איכות האוויר.

בתל-אביב-יפו קיימות 13 תחנות ניטור אוויר, לרבות תחנות ניטור זמניות, תחנות ברציפי הרכבת ומספר תחנות נוספות הגובלות בעיר תל-אביב-יפו ומחבורות לרשות לאיכות הסביבה. המדדים העיקריים לזיהום האוויר הם: **פליטות של תחמוצות חנקן** (NO_x/NO_2) (המבטא את מידת זיהום האוויר כתוצאה משריפת דלקים - הן ממקורות נייחים והן מכלי רכב) **והמצאות חלקיקים באוויר** PM_{10} $\text{PM}_{2.5}$, (המבטא את זיהום האוויר בחלקיקים כתוצאה משימוש בדלקים בתעשייה ובתחבורה, סופות אבק ועוד). מדדים נוספים לזיהום האוויר הם **ריכוזי תחמוצות גופרית** SO_x (המבטא את זיהום האוויר שנגרם מפליטות ממפעלי תעשייה), **זיהום של CO** מכלי רכב, **פליטות בנזן** והמצאות **אוזון באוויר**. במהלך 17 השנים האחרונות חל שיפור במדדים הבאים:

- המשך מגמת הירידה בהיקף החריגות של פליטות תחמוצות חנקן NO_x ;
 - בריכוזי תחמוצות גופרית SO_x לא נמדדו חריגות והריכוז אף קטן בשיעור ניכר מהתקן השעתי והשנתי, זאת בעוד שבשנות ה-80 נמדדו בעיר מדי שנה עשרות חריגות מהתקן.
- הגורמים לירידה משמעותית זו הם המעבר לשימוש בגז בתחנת הכוח רדינג החל בשנת 2006, מעבר של עסקים ותעשייה לשימוש בסולר ובגז במקום במזוט וחיוב תחנות הדלק לשווק סולר דל גופרית. במהלך 2018 נמצאו חריגות מהתקנים בריכוזי חלקיקי $\text{PM}_{2.5}$. חריגות אלו נגרמות בשל תנאים אטמוספריים שמשפיעים על פיזור האוויר וסופות אבק בודדות. יחד עם זאת, בעקבות כניסת אוטובוסים חשמלים ואוטובוסים חדישים (יורו 6), נמצא שבתחנת הניטור הזמנית באלנבי - יש מגמת שיפור במזהמים. תחנות ניטור האוויר ברציפי הרכבת מעידות על זיהום אוויר אשר יטופל בטווח הקרוב באמצעות מיהול האוויר ובטווח הארוך באמצעות מעבר לקטרים מונעי חשמל.

איכות מי הים

איכות מי הים אינה קבועה ומשתנה בהתאם לגורמים שונים.

בדיקות מיקרוביאליות של מי הים לאיתור מזהמים בחופי הרחצה המוכרזים (שיש בהם תחנות הצלה) נועדו לקבוע האם מי הים נקיים ע"פ הסטנדרט המומלץ של משרד הבריאות. בעשור האחרון ישנה תנודתיות באיכות מי הים, אולם משנת 2016, חלה עליה באחוז החריגות מהתקן, במרבית החופים שנמדדו.

ריאות ירוקות

בעשור האחרון חלה עלייה משמעותית בשטח "הריאות הירוקות" בעיר.

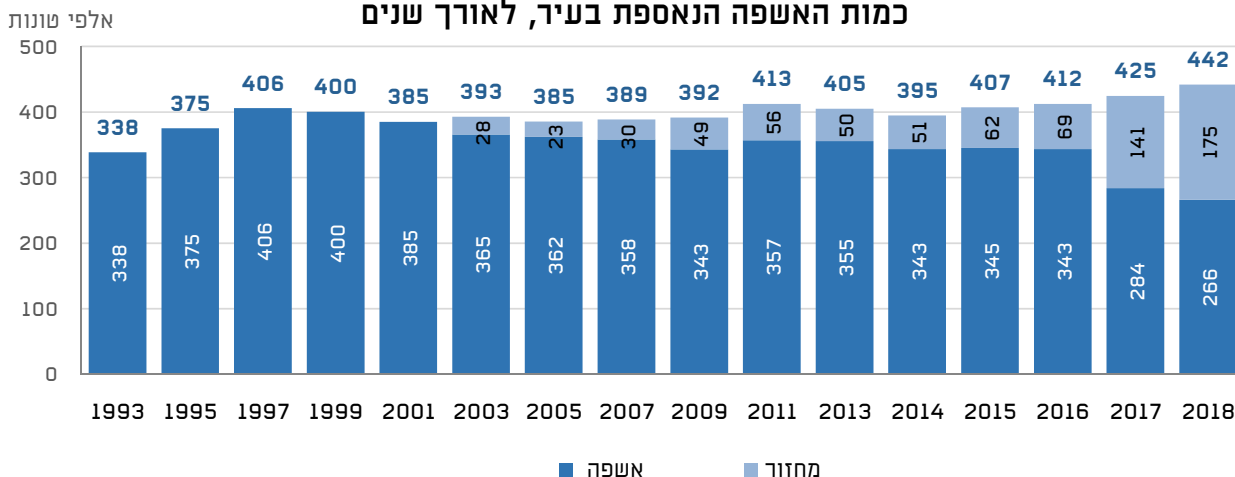
- ב-2019 כ-24% משטח העיר הוא שטח ירוק (פארקים, גנים וגינות כלבים, חורשות, פסי ירק, שטחי בור ועוד). סך כל השטח הירוק הסתכם ב-12,210 דונם - עלייה של 7% בחמש השנים האחרונות.
- סה"כ קיימות 96 גינות כלבים אשר תוכננו והוקמו על-ידי האגף לשיפור פני העיר בשיתוף הוטרנר העירוני והתושבים - עלייה של 39% בהשוואה לשנת 2016.

פסולת ומחזור

כמות הפסולת לאדם בתל אביב-יפו היא מהגבוהות בישראל.

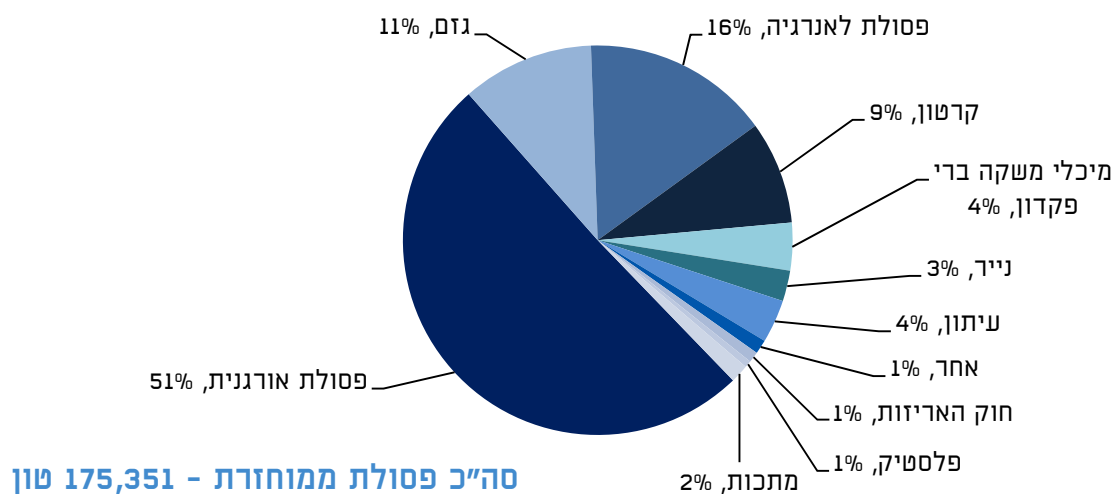
- בשנת 2018 פונו כ-442 אלפי טון פסולת מתל-אביב-יפו. שיעור הפסולת למחזור בעיר - 40% מכלל הפסולת
- בשנת 2018, כמות הפסולת לתושב ליום בעיר הייתה 2.8 ק"ג, זאת בהשוואה ל-1.8 ק"ג לאדם ליום בישראל. לנתון זה מספר הסברים: בעיר מבקרים מדי יום רבבות אנשים, המגיעים אליה לצורכי עבודה, בילוי ומסחר וכן חיה בה אוכלוסיית עובדים זרים ומבקשי מקלט. אוכלוסיות אלו מייצרות פסולת, אולם אינן נכללות בחישוב הממוצע של פסולת לתושב. כמו כן קיים קשר בין המצב הכלכלי-חברתי של אוכלוסיית עיר לבין כמות הפסולת שהיא מייצרת.

כמות האשפה הנאספת בעיר, לאורך שנים

פסולת מוצקה ממוחזרת בתל אביב-יפו, לפי סוג (יחס משקלי)

2018

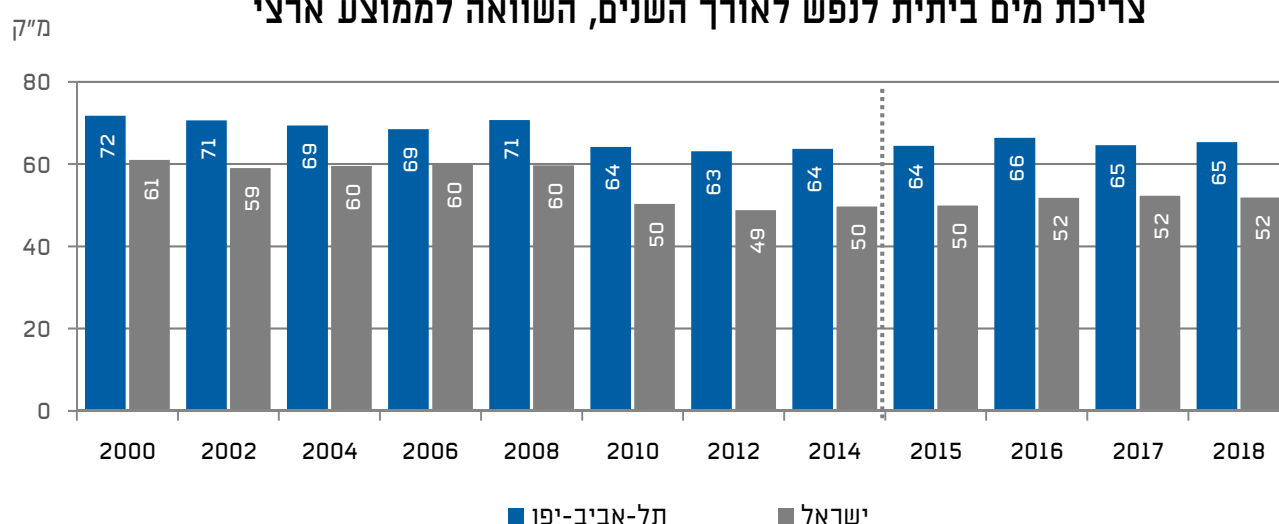
3. אנרגיה

מים

צריכת המים השנתית לתושב בתל-אביב-יפו ירדה לאורך השנים. עם זאת, צריכת המים השנתית בתל-אביב-יפו גבוהה מזו שבכלל ישראל.

- אספקה - כמות המים שסופקה לעיר בשנת 2018 הסתכמה בכ-51.5 מיליון מ"ק, זאת בהשוואה לכ-46.0 מיליון מ"ק בשנת 2013.
- צריכה - כ-64% מסה"כ צריכת המים בעיר ב-2018 נצרכה על-ידי התושבים, נתון זה מעט נמוך מהנתון בכלל ישראל (68%).
- הצריכה השנתית לתושב בתל-אביב-יפו נמצאת במגמת ירידה בעשור האחרון: בשנת 2008 הייתה 70.7 מ"ק ובשנת 2018 - 65.3 מ"ק, זאת במקביל למגמת ירידה בכלל ישראל. כמו כן, צריכת המים הביתית לנפש בתל-אביב-יפו גבוהה ב-26% מזו שבישראל (51.9 מ"ק). ישנן מספר סיבות לתופעה זו: בחישוב הצריכה השנתית הממוצעת, אין התייחסות לעשרות אלפי התושבים הזרים השוהים בעיר. צריכת המים שלהם נזקפת לצריכה של תושבי העיר ומגדילה את צריכת המים לתושב. כמו כן, בתל-אביב-יפו משקי הבית קטנים יותר מאשר בישראל ובמשקי בית קטנים הצריכה גדולה יותר באופן יחסי. סיבה נוספת היא כי קיים קשר בין המצב הכלכלי-חברתי של אוכלוסיית עיר לבין כמות המים שצורכים תושביה.

צריכת מים ביתית לנפש לאורך השנים, השוואה לממוצע ארצי

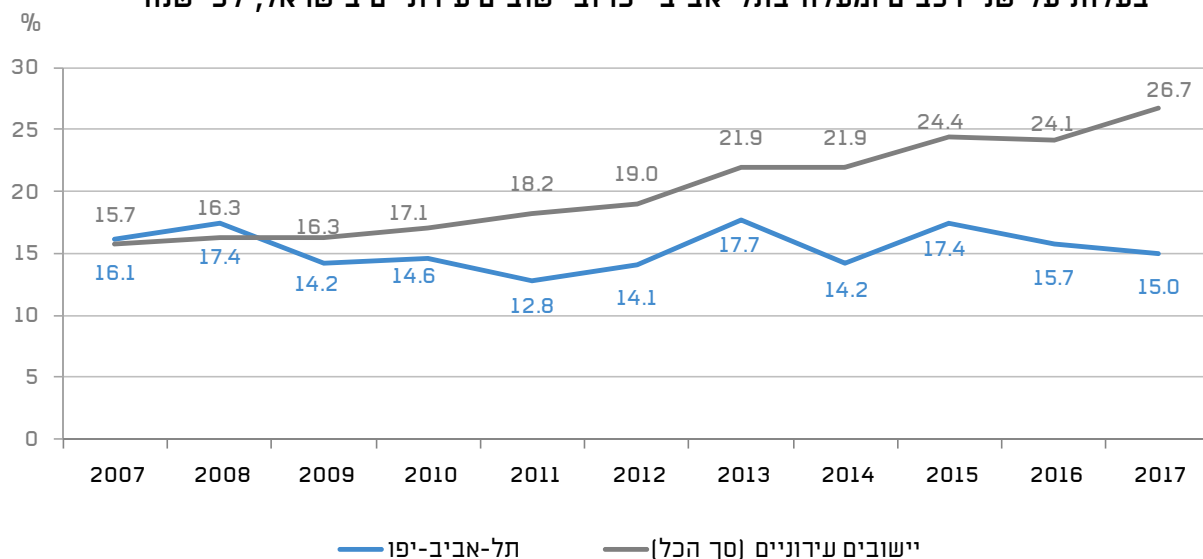
4. תנועה ותחבורה

רכבים

בתל-אביב-יפו אחוז משקי הבית שבבעלותם רכב נמוך בהשוואה לכלל ישראל.

- בשנת 2017 לכ-62% ממשקי הבית בתל-אביב-יפו הייתה מכונית אחת לפחות, שיעור זה דומה לירושלים וחיפה (61% בכל אחת מן הערים), אך נמוך מכלל ישראל (72%).
- בשנת 2017, אחוז משקי הבית שלהם שני רכבים ויותר היה 15% - שיעור נמוך מעט מירושלים (17%), ונמוך מחיפה (21%) ומכלל ישראל (27%).

בעלות על שני רכבים ומעלה בתל-אביב-יפו וביישובים עירוניים בישראל, לפי שנה

תחבורה מקיימת ושיתופית

בשנתיים האחרונות לא חל שינוי במספר הרוכבים על אופניים לעבודה, אך במקביל התווסף הקורקינט החשמלי כאמצעי נוסף להגעה לעבודה. הרחבת התשתיות נמשכת, באמצעות סלילת שבילי אופניים ויצירת רצף שבילים, הפרוסים לאורך ולרוחב העיר.

עיריית תל-אביב-יפו מעודדת את השימוש בתחבורה ציבורית ושיתופית, את הרכיבה על אופניים ואת ההליכה ברגל, כחלופה לאמצעי תחבורה אחרים ולצורך הפחתת זיהום האוויר מכלי הרכב. על מנת לקדם מדיניות זו, ננקטות פעולות שונות:

- במהלך 2017 החלה העירייה להפעיל את שירות 'אוטותל' - מיזם שיתוף רכבים לנסיעות קצרות בעיר. מטרת השירות לצמצם את תנועת המכוניות הפרטיות בעיר, את בעיות החניה בעיר ואת זיהום האוויר וכן לאפשר חסכון בעלויות אחזקת רכב. נכון למאי 2019, כ-5,600 מנויים פעילים ביצעו לפחות נסיעה בחודש, באחד מ-260 הרכבים במערך זה. כ-44,100 נסיעות נערכו בסה"כ בחודש זה, כ-1,400 נסיעות ליום בממוצע. המרחק הממוצע של כל נסיעה היה כ-6 ק"מ, ומשך הנסיעה הממוצע כ-21 דקות.

- החל בשנת 2000 נסללו בעיר כ-137 ק"מ של שבילי אופניים. בשנה החולפת נסללו שבילים חדשים וכן בוצע סימון לחיבור של שבילים בצמתים ליצירת רצף של השבילים. במקביל נמחקו חלק מהשבילים הקיימים בשל בעיות בטיחות (למשל, שבילים משולבים לאופניים והולכי רגל).

- השירות העירוני "תל אופן" להשכרת אופניים פועל משנת 2011. מערך תל אופן כולל 186 תחנות עגינה ברחבי העיר וכ-2,000 זוגות אופניים. חלה ירידה בהשכרת אופניים מאשתקד, במהלך 2018 בוצעו במסגרת שירות זה כ-800,000 השכרות אופניים ומספר ההשכרות היומי הממוצע עמד על כ-2,200. מספר המנויים השנתיים של שירות תל-אופן עמד בסוף 2018 על 4,125 איש. בשנת 2018 הופסקה הפעילות בערים הסמוכות.

- במקביל לפעולות העירייה, בעיר קיימים עוד כ-7,000 כלי מיקרו תחבורה ללא צורך בעגינה העומדים לרשות התושבים והמבקרים בעיר. כשליש מהם אופניים שיתופיים, והיתר קורקינטים חשמליים שיתופיים.

- בשנים 2012-2016 חל גידול של כ-72% במספר התושבים העובדים בעיר, אשר משתמשים באופניים ככלי תחבורה עיקרי להגעה לעבודה (מכ-18,300 רוכבים בשנת 2012 לכ-31,500 בשנת 2016). לעומת זאת, בין השנים 2016-2018 לא חל שינוי בנתון זה (כ-31,529 רוכבים בשנת 2018),

אך חלה תוספת של כ-5,330 תושבים העובדים בעיר שרוכבים על קורקינט לעבודה. (מתוך סקר "פיצול נסיעות" שנערך ע"י המרכז למחקר כלכלי חברתי בעיריית תל-אביב-יפו).

תאונות דרכים

בשנת 2018 נרשמו בתל-אביב-יפו 1,199 תאונות דרכים עם נפגעים, מהן 21 תאונות קטלניות ו-201 תאונות עם פצועים קשה. בתאונות אלו נפגעו 1,518, מהם 21 הרוגים ו-208 פצועים קשה. נתונים אלו הם הנמוכים ביותר שנרשמו משנות ה-60 ועד עכשיו.

5. בנייה ירוקה

במסגרת אמנת פורום ה-15 להפחתת פליטות גזי חממה, התחייבה עיריית תל-אביב-יפו להפחתה של 20% מייצור גזי החממה עד לשנת 2020. תהליכי הבנייה והשימוש במבנים אחראים לייצור של כ-67% מפליטת גזי החממה בעיר. לפיכך, אישורה העירייה הוראות והנחיות מחייבות לתכנון ויישום בנייה ירוקה על-פי ת"י 5281 לבנייה בת קיימא העוסק בתחומים של חסכון באנרגיה, חסכון במים, בריאות הדייר במבנה ועוד. הוראות אלה מחייבות ומהוות תנאי לאישור רוב היתרי הבנייה בעיר - מבני מגורים מעל 4 קומות, מבני תעסוקה ומסחר מעל 500 מ"ר, משרדים, מבני חינוך ועוד.

תכנון סביבתי

ב-2018 הרשות לאיכות הסביבה וקיימות המשיכה במעורבותה בליווי היבטים סביבתיים של פרויקטים רבים ברחבי העיר, המתוכננים או המתבצעים בעיר וקשורים לתכנון שכונות חדשות, תחבורה, מתחמי תעסוקה, מתחמי פינוי ובינוי וכד'.

ליווי זה כלל בדיקות תכניות בניין עיר, תשריטים, הוראות תכנית, תסקירים סביבתיים ומתן הנחיות והמלצות לצוותי התכנון והיועצים הסביבתיים. בשנה זו נמשך תהליך ליווי תכנון ובניית תחנות הרכבת הקלה של הקו האדום ומתן הנחיות להרשאה לעבודות לילה בדגש על מניעת זיהום רעש ואוויר; נבדקו מסמכים סביבתיים של כ-270 בקשות להיתרי בניה בתחומים: רעש, קרינה, זיהום קרקע וזיהום אוויר; עודכנה מפת הרעש מתחבורה, אשר מציגה את מפלסי הרעש מתחבורה באזורי העיר השונים ופורסמה לראשונה מפת זיהומי הקרקע בתל אביב-יפו אשר מסייעת בהליכי תכנון ובנייה.

6. חברה

חינוך סביבתי

הרשות לאיכות הסביבה וקיימות בשיתוף עם יחידות עירונית מובילה תכניות לחינוך והסברה בקהילה ובמערכת החינוך.

- התכניות מתמקדות בבתי ספר [70] ובגני ילדים [250], העוסקים בחינוך סביבתי ובמובילות ירוקה. התכניות העירוניות כוללות שיגרה של חיסכון במשאבי מים ואנרגיה, הפרדת פסולת וייצור קומפוסט ועוסקות גם בנושא של טבע עירוני. כמו כן, מאמצים מוסדות החינוך אתרי טבע עירוני, משקמים אותם ולומדים על המגוון הביולוגי. נושאים נוספים בהם עוסקים בתי הספר וגני הילדים כוללים הסברה לאיסוף צואת כלבים וטיפול הגנים הציבוריים והחופים.
- ברחבי העיר מתקיימות תכניות לחיזוק ולהעצמה של תושבים: פועלות 42 גינות קהילתיות המתוחזקות על ידי התושבים ומזמנות אותם לקחת חלק במפגשים קהילתיים סביב טיפוח הגינה;
- תכנית 'שכונה מקיימת' מתקיימת ב-9 שכונות בדרום העיר, במרכז ובצפונה, ומעודדת תושבים לפעול לקידום פרויקטים בתחומי הסביבה והקיימות.
- נמשך תהליך הקומפוסטציה העירונית במסגרתו הוצבו כ-600 קומפוסטרים במוסדות ציבור, גנים ציבוריים ובבתי מגורים
- העירייה מעודדת פעילות קהילתית בכ-30 אתרי טבע עירוני ומשקמת אותם לטובת הקהילה.

- הרשות לאיכות הסביבה מלווה כ-100 מסעדות לקבלת תו עירוני ירוק המעודד התנהלות סביבתית (68 מסעדות כבר קיבלו את ההסמכה ונושאות את התו) כמו כן מלווה הרשות לאיכות הסביבה וקיימות 6 משרדים שהוסמכו כירוקים.

7. שיתופי פעולה

הרישות הבינלאומי מהווה ציר משמעותי לקידום הקיימות בעיר, הן כבסיס ללימוד והשראה והן ליצירת שותפויות. תל-אביב-יפו לוקחת חלק ברשתות בינלאומיות מובילות בנושאי סביבה וקיימות, בהן 'אמנת מילאנו' למזון בריא ומקיים ו-100 ערי חוסן'. ב-2017 הצטרפה העיר ליוזמת ההנהגה הגלובלית 'C40' במאבק האקלים, במטרה לקדם מדיניות אקלים מתקדמת להפחתת גזי חממה והיערכות לשינויי האקלים. במסגרת זו העיר פעילה בקבוצות עבודה בנושאים כגון ערים מצוננות, אנרגיה נקייה, הפורום לכלכלה וחדשנות סביבתית, הצפות עירוניות, איכות אויר, ניהול הניידות ופיתוח דרכים להליכה ורכיבה על אופניים, מפסולת למשאבים, מערכות מזון, הפורום לבנייה ותשתיות ירוקות.

תקציב העירייה

נתונים נבחרים 2018/2017

התקציב הכולל בתל-אביב-יפו (2018)

מיליארד ₪ **6.8**

מזה: כ-5.1 מיליארד ₪ (75%) תקציב רגיל

תקציב כולל

הכנסות בתקציב הרגיל

מיליארד ₪ **5.1**

מיליארד ₪ **2.7**

2000

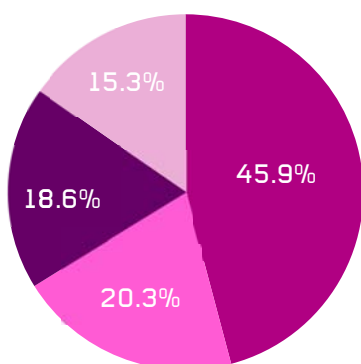

2018

בין השנים 2000-2018 עלייה של כ-90% בהכנסות העירייה (תקציב הרגיל)

כ-46%

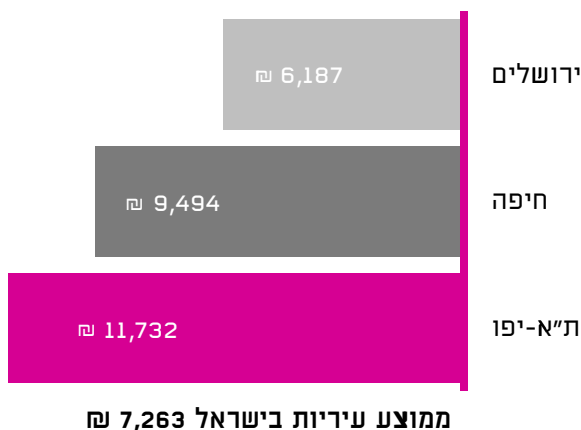
מההכנסות בתקציב הרגיל
הן מהארנונה שלא למגורים (2018)

- ארנונה לא למגורים
- ארנונה למגורים
- שירותים ממלכתיים (חונך, תרבות, רווחה וכו')
- אחר (מימ, נכסים, אגרות, מענקים ממשלתיים)

הוצאה לנפש

ההוצאה לנפש בתקציב הרגיל
(2017)

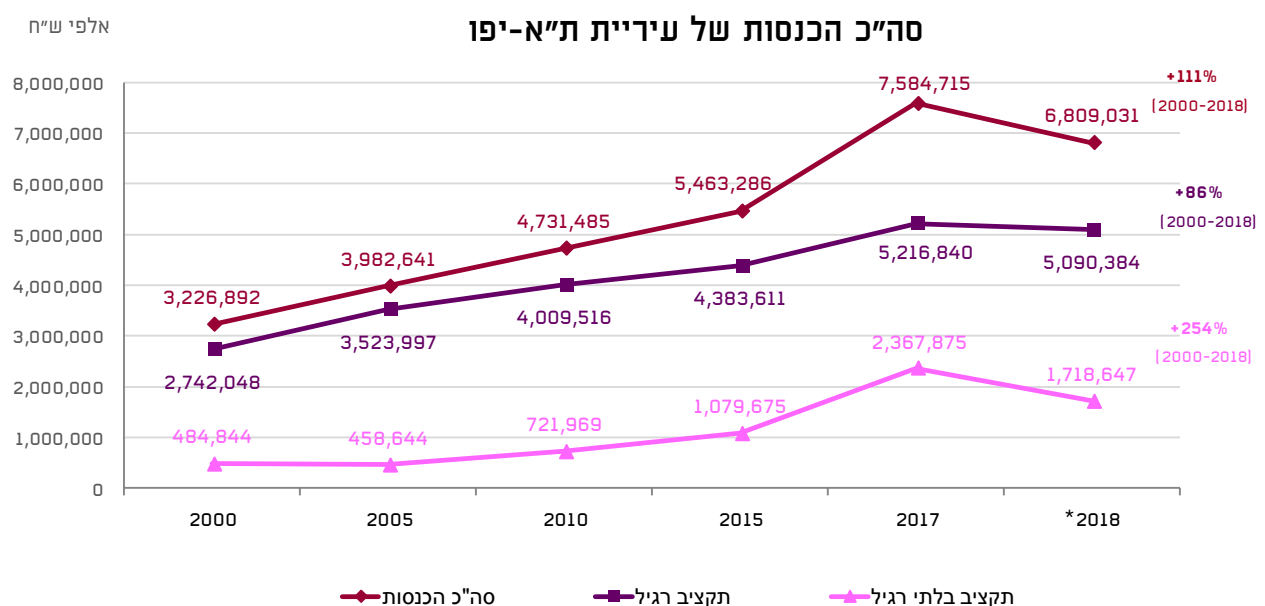

בין השנים 2000 ל-2018, חלה עלייה של כ-111% בסך הכנסות העירייה ועלייה של כ-118% בהוצאות העירייה (תקציב רגיל ובלתי רגיל). משנת 2003 ואילך, כל שנת תקציב הסתיימה בעודף תקציבי, זאת בשונה מהגירעון התקציבי שהיה בשנים שקדמו.

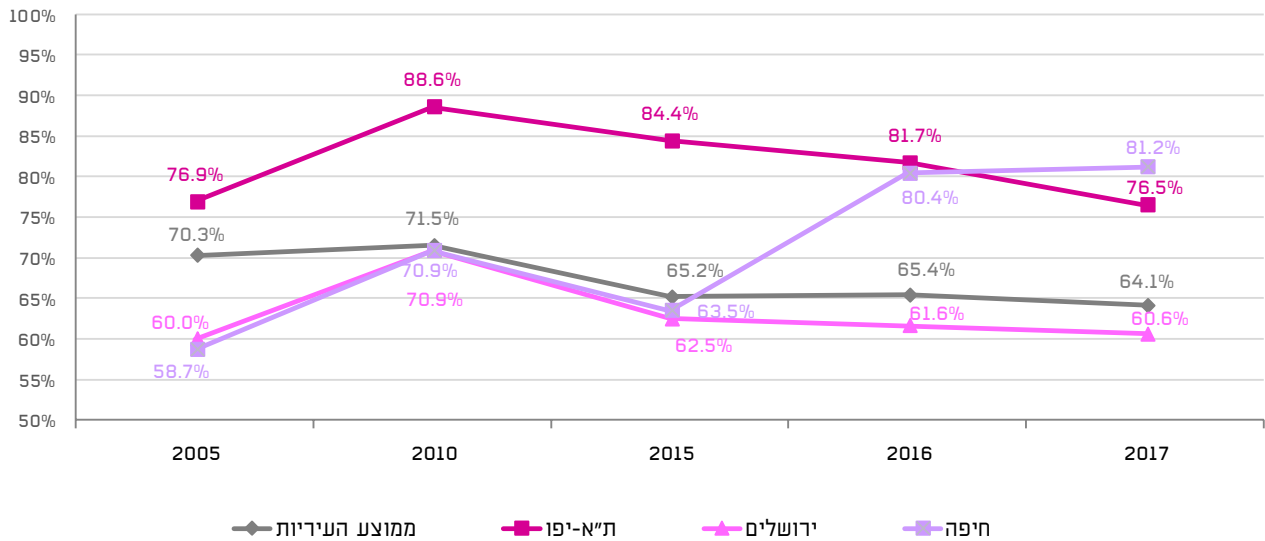
הצעת התקציב הכולל לשנת 2019 עמדה על סך של 6.23 מיליארד ש"ח, מתוך זה 5.21 מיליארד ש"ח (84%) הוא התקציב הרגיל. הכנסות העירייה בתקציב הרגיל בשנת 2018 הסתכמו בכ-5.09 מיליארד ש"ח והוצאות העירייה בתקציב הרגיל הסתכמו בכ-5.08 מיליארד ש"ח.

1. הכנסות

- לפי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, אחוז ההכנסות העצמיות בת"א-יפו מסה"כ ההכנסות בתקציב הרגיל עמד בשנת 2017 על 76.5%.
- ההכנסות בתקציב הרגיל מורכבות מסעיפים שונים כגון ארנונה, אגרות, הכנסות משירותים מקומיים וממלכתיים ומפעלים. חלקה של הארנונה מסך ההכנסות בת"א-יפו גבוה בהשוואה לערים אחרות: בשנת 2017 חלקה של הארנונה מסה"כ ההכנסות בעיר היה 59%, בירושלים 37%, בחיפה 50% וממוצע העיריות בישראל - 43%.
- ת"א-יפו מהווה מרכז מטרופוליני בו מרוכזים עסקים רבים, אשר מחד, מגדילים את הוצאות התפעול העירוניות, ומאידך תורמים גם להגדלת הכנסותיה - גביית הארנונה מעסקים, מהווה מקור עיקרי להכנסות העירייה בתקציב הרגיל. חלק הארי מהכנסות הארנונה מקורו בארנונה שלא למגורים, וב-2018 הן היו כ-69% מהכנסות הארנונה.
- בשנת 2018, חלקה של הארנונה שלא למגורים מכל ההכנסות בתקציב הרגיל היה כ-46%.
- הכנסות העירייה בתקציב הבלתי רגיל בשנת 2018 נמוכות בכ-27% בהשוואה לנתון המקביל בשנת 2017 וזאת עקב מלוות שנלקחו בשנת 2017 ולא בשנת 2018 וגם עקב ירידה בשנת 2018 בסעיף העברה מקרנות פיתוח.

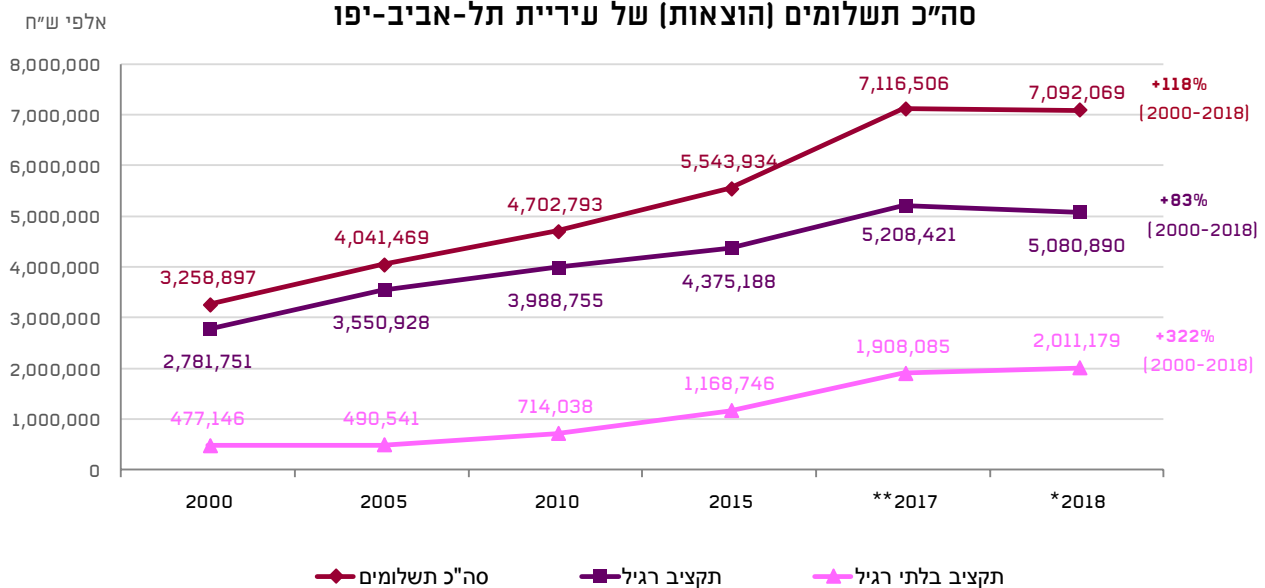
אחוז ההכנסות העצמיות מכלל ההכנסות בתקציב הרגיל

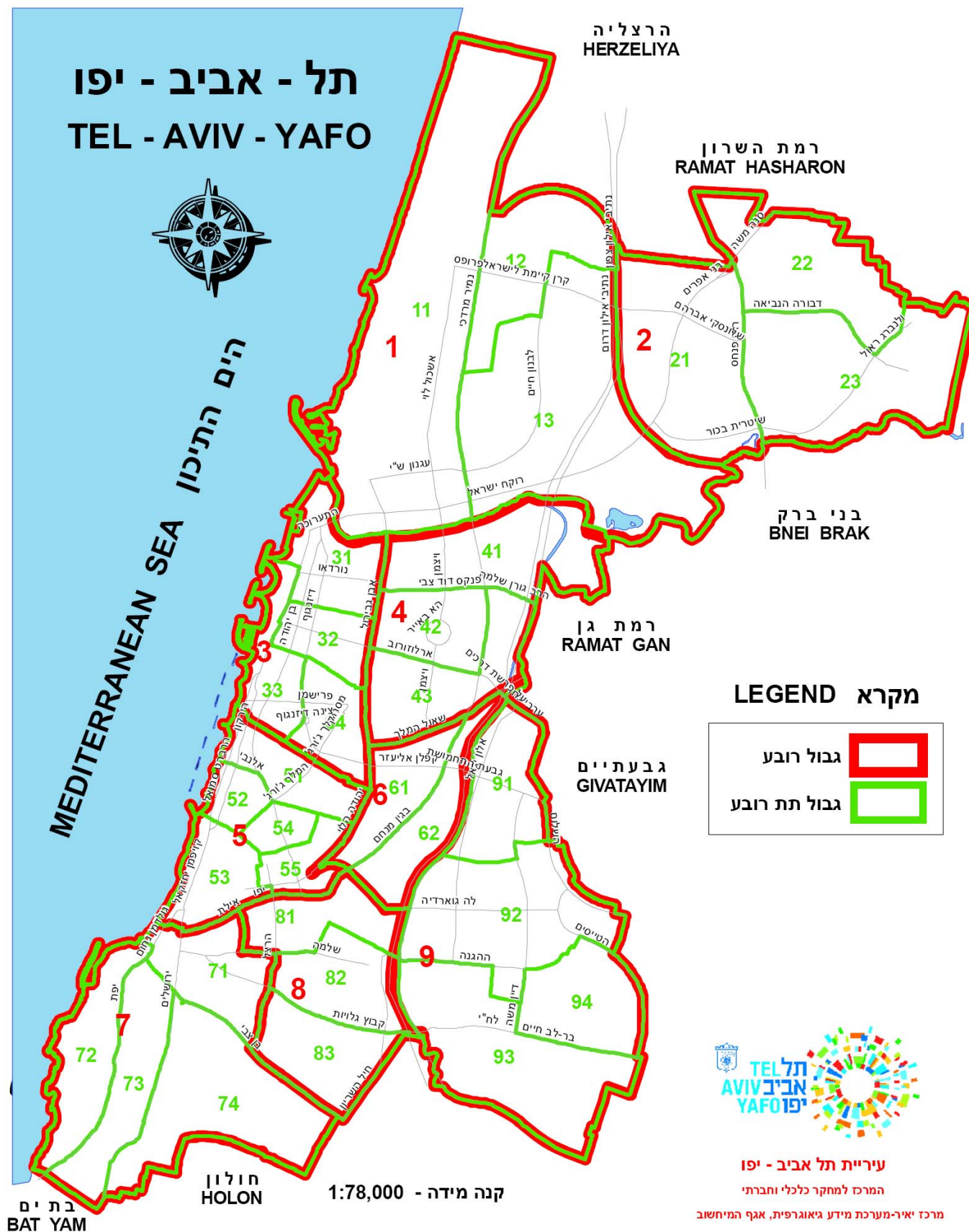
2. הוצאות

- 43.0% מכלל הוצאות העירייה בשנת 2018, המהווים כ-2.16 מיליארד ש"ח, יועדו לשירותים ממלכתיים (ביניהם חינוך, בריאות ורווחה), ו-32.0 מכלל הוצאות העירייה המהווים כ-1.63 מיליארד ש"ח, יועדו לשירותים מקומיים (ביניהם תברואה, פיקוח עירוני ובינוי ותשתית).
- לפי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ההוצאה הנפש בתקציב הרגיל בת"א-יפו עמדה בשנת 2017 על כ-11,732 ש"ח והיא גבוהה בכ-62% בהשוואה לנתון המקביל בישראל, גבוהה בכ-90% בהשוואה לירושלים וגבוהה בכ-24% בהשוואה לנתון המקביל בחיפה.
- שנת 2018 הסתיימה בעודף של כ-9 מיליון ש"ח. מלבד זאת ייעדה העירייה 5 מיליון ש"ח נוספים מהפעילות השוטפת לשם הקטנת הגרעון הנצבר לאורך השנים. לפיכך, סך הגירעון הנצבר של העירייה בתקציב הרגיל קטן מ-357 מיליון ש"ח בסוף שנת 2017 ל-352 מיליון ש"ח בסוף שנת 2018.

סה"כ תשלומים (הוצאות) של עיריית תל-אביב-יפו

רבעים ותת-רבעים QUARTERS AND SUB QUARTERS

מטרופולין תל-אביב
METROPOLITAN AREA OF TEL-AVIV

תל - אביב - יפו
TEL - AVIV - YAFO

קנה מידה - 1:500,000

הים התיכון

MEDITERRANEAN SEA

מקרא
LEGEND

גלעין : ת"א-יפו T.A.-YAFO CORE	
טבעת פנימית INNER RING	
טבעת תיכונה MIDDLE RING	
טבעת חיצונית OUTER RING	

גזרה צפונית

NORTHERN SECTOR

גלעין

TA-YAFO CORE

גזרה מזרחית

EASTERN SECTOR

טבעת חיצונית
גזרת יהודה ושומרון
(ישובים ישראליים)

מסה בגיזון

ISRAELI LOCALITIES IN
JUDEA & SAMARIA SECTOR

גזרה דרומית
SOUTHERN SECTOR

עריית תל אביב - יפו
המרכז למחקר כלכלי וחברתי
מרכז יאיר-משרכת מידע גיאוגרפי, גוף המיחשוב